

ЯКИМ БУВ EASYBUSINESS У 2016 РОЦІ

РІЧНИЙ ЗВІТ

easyBUSINESS IN UA

Березень 2017

Цей звіт є коротким викладом наших аналітичних досягнень і медійних активностей, хронікою нашого року. У ньому ви побачите, як ми змінювалися і росли упродовж цього часу. Ми заохочуємо поширення звіту, але просимо не забувати про посилання на джерело.

Дорогі читачі,

за цей рік ми поринули в роботу, як Аліса Льюїса Керола – у кролячу нору. Ми росли, зменшувалися, змінювалися і знову росли. Метафоричні трансформації стосуються передовсім наших самоусвідомлень: упродовж року команда зрозуміла багато важливих речей.

Як нам видається, ми не тільки дерегулюємо, а й боремося із пострадянськими реаліями – застарілими законами, соціальними страхами про «буржуїв», що готові скупити все на світі, відчуттям незахищеності та загальним фоном недовіри. Під час Революції гідності, здавалося, ми подолали деякі з наших найгірших демонів. Проте з часом спільність атомізується і стає не такою відчутною, тому варто не зупинятися й діяти далі, щоб доповнювати здобутки революції.

Однак в ціннісному вимірі ми змінили для себе парадигму давно – боротися не проти, а за. Тому й спрямовуємо наші зусилля на те, щоб усім бізнесовим гравцям – і малим, і середнім, і великим – велося добре. На цьому наша місія не завершується – створити в Україні найкращі у світі умови для ведення бізнесу та змінити загальний суспільний ландшафт.

У лютому міністри-технократи Айварас Абромавичус, Андрій Пивоварський і Наталія Ярьєско полишили свої посади. Ми зрозуміли, що раз по раз проходимо той самий шлях – у політику пробиваються професіонали, ми знаходимо в їхніх особах підтримку наших ініціатив. Але потім і їхні, й наші плани розбиваються об стіну, будовану десятиліттями – модель політичної відповідальності, партійні квоти й інші підводні камені.

Ми підтримали професіоналів, бо відчуваємо реформаторську спільність. Переконували, що дискусії про технократичний уряд є діалогами про принципи. Що нехтувати прозорістю процедур призначення та реалізовувати амбіції олігархічних сил через виконавчу владу – означає будувати політику на принципах чорного лобі, перетворювати реформи на маски-шоу.

Тому в політичному вимірі ми визнаємо лише чесну співпрацю та біле лобіювання – коли ніхто не приховує імен і немає важко відстежуваних ланцюжків «Зроби так, щоб він пропхав цей законопроект».

Ми зрозуміли, що проблема є глибшою, і її нездатні вирішити, як казав Вацлав Гавел у своїй «Силі безсилих», «ні системні, ні технологічні зміни», а тільки зміни сутнісні та ціннісні. Ми, звісно, – не дисиденти, проте хотіли б вірити, що маємо спільність із Гавеловими «паралельними структурами». Що, незважаючи на перипетії у владних колах, обстоюємо правильні цінності.

Зачароване коло міністрів, наших взаємодій із ними змусило нас серйозно замислитися над самопозиціонуванням. Ми, хоч і починали зі співпраці з міністром економічного розвитку і торгівлі Павлом Шереметою, протягом двох наступних років діяли більш незалежно – у сфері суспільних зрушень. Наприкінці минулого року ввійшли в мережу Atlas Network і трансформуємося в аналітичний центр.

Ми не займаємося політикою, проте цінуємо ухвалення законопроектів як інструмент упровадження реформ. У часи постправди та політиків-популістів ми базуємо свої ініціативи на фактах – на самотужки збудованих економічних моделях, розрахунках ефектів та імплементації міжнародного досвіду.

Творці постправди намагаються зруйнувати правду як категорію, нівелювати її значення. Щоб ніхто навіть не думав починати розмови про правдивість. А ми протистоїмо їм тим, що формуємо кластери якісної інформації. Щоб змінювати систему в часи кліпової культури та мислення. Бо нам важливо знати, який шлях найкращий, не зі слів, а з фактів. Бо нам важливо мати точки відліку для змін. Бо нам важливо не підтверджувати чийсь чи свої упередження, а рухатися до кращого світу.

Нас надихають різні люди. Ми відкладаємо справи на годину і поспішаємо додому дивитися лекцію Ілона Маска про колонізацію Марсу. Ми відкладаємо вбік ґаджети і читаємо Богдана Гаврилишина й Вацлава Гавела. Ми відсуваємо на хвилинку речі і думаємо про людину, як Микола Куліш. Ми повертаємось у гіперреальність і не забуваємо про всі важливі речі з наших само- та просто усвідомлень – бо Льюїс Керол навчив нас бути сміливими і творчими, не боятися ні змін, ні кролячих нір.

Сподіваємося, ми теж когось надихаємо

Від імені команди EasyBusiness,

Данііл Пасько

Микола Гайдай

Михайло Оболонський

ЗМІСТ

1. НАША ІСТОРІЯ	09
2. НАША МІСІЯ	13
3. ВПЛИВ НА ПОЛІТИКУ, ВЗАЄМОДІЯ З ОРГАНАМИ ВЛАДИ	17
3. КАРТА НАПРЯМКІВ	23
СВОБОДА РУХУ КАПІТАЛУ	27
ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА	39
ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ	53
РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ	83
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО	95
РЕЙТИНГ DOING BUSINESS	103
4. ПРОЕКТНИЙ ОФІС SP ³ ILNO	149
5. КОМАНДА	165
6. ФІНАНСОВІ ПАРТНЕРИ	177
7. ПРО НАС КАЖУТЬ	183
8. ПОДЯКА	192

The image features a solid teal background. In the upper-left corner, there is a faint, semi-transparent illustration of a leaf. At the bottom of the image, there is a dark, textured horizontal band that resembles a forest or a dense thicket of trees. A thin, white vertical line is positioned to the left of the text.

НАША ІСТОРІЯ

За три роки діяльності EasyBusiness ми вчилися на власних помилках, здмухували пил із давно забутих проблем, не залишалися осторонь, аналізували міжнародні практики, розраховували загально-економічні ефекти, будували макроекономічні моделі й реформували регуляторну систему в цілому.

Ми завжди знаходили підтвердження правильності наших ініціатив – у розмовах із бізнесом, власниками земельних паїв, у зміні загального суспільного ландшафту.

Ми ніколи не полишали головного принципу – наша діяльність повинна втілюватися в інтелектуальному продукті.

Ми докладаємо всіх зусиль, щоб переносити дискусії з емоційно-популярітського рівня на щабель аргументованих суперечок. Ми поважаємо думку кожного, проте стараємося опиратися не тільки на переконання, а на ґрунтовні дослідження, як польові, так і теоретичні. На кожному етапі ми робили висновки й тепер ділимося ними із Вами.

СТРАТЕГІЯ ДЕРЕГУЛЯЦІЇ

Група радників Міністра економічного розвитку і торгівлі Павла Шеремети розробила стратегію дерегуляції та план її подальшої імплементації. Радники створили EasyBusiness

5-8
2014

РОЗРОБЛЕНА ПЛАТФОРМА

Презентація розроблених планів й інтернет-платформи www.easybusiness.in.ua

8
2014

СПІВПРАЦЯ З УРЯДОМ

Співпраця з Адміністрацією Президента та Прем'єр-міністра. Розробка першої хвилі законопроектів у рамках стратегії дерегуляції української економіки

8-12
2014

РЕЄСТРАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

EasyBusiness офіційно зареєстрована як громадська організація

10
2014

ПЕРША ХВИЛЯ НПА

Розроблені нормативно-правові акти передають на розгляд Міністерства економічного розвитку і торгівлі

1-4
2015

СПІВПРАЦЯ З ЈСА

Співпраця із «Jacobs, Cordova & Associates», світовим лідером у проведенні регуляторних реформ

5
2015

ДРУГА ХВИЛЯ НПА

Розробка другої хвилі законопроектів

6-8
2015

ПАРТНЕРСТВО З ATLAS

Стає партнером громадської організації «Atlas Network»

12
2015

ЗАЛУЧЕННЯ ПАРТНЕРА

Залучення нового партнера – Норвезько-української торгової палати

1
2016

ОБМІН ДОСВІДОМ

У рамках програми «Молодь змінить Україну» благодійного фонду Богдана Гаврилишина команда відвідує Швецію для обміну досвідом дерегуляції. А вже в червні 2016 року команда EasyBusiness здійснює поїздку до Тбілісі, аби ознайомитися із деталями успішних реформ за президентства Михайла Саакашвілі

3-6
2016

СТВОРЕННЯ SP³ILNO

З ініціативи EasyBusiness створений проектний офіс державно-приватного партнерства «SP³ILNO» при Міністерстві інфраструктури України.

8
2016

НАША МІСІЯ

EasyBusiness є незалежною громадською організацією, що спільно з бізнесом, експертами, громадянським суспільством, органами влади й міжнародними організаціями працює над зменшенням регуляторного тиску на бізнес.

Наша місія – створити в Україні найкращі у світі умови для ведення бізнесу. Втілюємо її за допомогою реформи регуляторної системи та налагодження комунікації з бізнесом.

НАШІ ЦІННОСТІ

- свобода людини;
- демократія;
- вільні ринки;
- високі професійні стандарти.

БАЧЕННЯ

EasyBusiness має стати одним із найавторитетніших якісних аналітичних центрів у сфері регуляторної політики, а також сприяти ухваленню рішень, пов'язаних із покращенням умов ведення бізнесу і створенням вільного ринку в Україні.

Аналітика EasyBusiness має бути «знаком якості» для діяльності інших аналітичних центрів. Експерти, яких організація залучає до адвокації, мають сприяти ухваленню професійних, неупереджених та якісних нормативно-правових актів.

НАШІ ПРИНЦИПИ

- чесність (не маємо подвійних стандартів, чесні перед собою, командою та партнерами);
- відповідальність (не відмовляємося від власних рішень і несемо за них відповідальність, а також відстоюємо наші вчинки та членів команди);
- взаємоповага (поважаємо думку, особистість, досвід і час інших людей);
- рівність (для досягнення результатів не розрізняємо людей за расовою, гендерною, віковою, національною чи іншими ознаками);
- вдосконалення та розвиток (зацікавлені в поліпшенні себе як професіоналів та вдосконаленні команди, навчаємося самі й передаємо знання іншим);
- неупередженість (діємо в межах наших цілей, цінностей та принципів незалежно від уподобань та інтересів);
- відкритість (відкрито звітуємо про результати роботи);
- аполітичність (не стаємо на бік будь-якої політичної партії та не лобіюємо інтереси жодної політичної сили);
- незалежність (діємо в рамках закону й публічно).

НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

- підготовка аналітики і комунікація реформ, спрямованих на покращення умов для ведення бізнесу в Україні (фокус на сферах, що мають найбільший економічний вплив), особливо в регіонах;
- підтримка державних органів у реалізації регуляторної політики й надання експертної допомоги;
- боротьба з корупцією шляхом встановлення прозорих правил ведення бізнесу та регуляторної політики;
- розбудова діалогу між бізнесом та державою (незалежний медіатор);
- запровадження найкращих світових практик ведення бізнесу.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ

Аналітика:

- аналіз проблем українського бізнесу;
- дослідження еталонних міжнародних практик;
- формулювання policy recommendations на основі здійсненого аналізу;
- моделювання сценаріїв розвитку ринку;
- оцінка економічного ефекту від запровадження рекомендацій.

Авокація:

- розробка проектів нормативно-правових актів базуючись на аналізі;
- формування групи зацікавлених сторін, зокрема створення і залучення до роботи комітетів та робочих груп при виконавчих органах управління;
- створення й адміністрування проектних офісів при державних виконавчих органах управління.

Медіапідтримка:

- розробка і просування медіаматеріалів для підтримки проектів;
- інформування громадськості щодо здійснення реформ;
- налагодження комунікації з бізнесом, органами влади, міжнародними організаціями і громадськістю.

НАШІ ЗАВДАННЯ

Щоб реалізувати комплексний підхід до запровадження реформи регуляторної системи, EasyBusiness співпрацює з організаціями й установами різного профілю – насамперед із бізнесом, міністерствами й іншими органами влади, міжнародними і громадськими організаціями.

► Із представниками бізнесу

Для ідентифікації регуляторних обмежень та отримання інформації для розрахунку економічного ефекту ми активно співпрацюємо з найбільшими бізнес-асоціаціями – ЕВА, АСС, ТПП, УСПП та іншими.

► Із громадянським суспільством, експертами й науковим товариством

Задля контролю над імплементацією та якістю реформ активно залучаємо експертів, представників громадянського суспільства й наукових товариств. Серед них – РПР, Київська Школа Економіки, Професійний Уряд, Центр економічної стратегії, Програма «Лідерство в економічному врядуванні» USAID, Case Ukraine тощо.

► З міжнародними організаціями

Визначення найоптимальнішого регулювання потребує аналізу міжнародного досвіду. З цією метою ми співпрацюємо із ключовими міжнародними організаціями – Світовим Банком, Делегацією Європейського Союзу, Міжнародним валютним фондом, GIZ, WNISEF, представництвами країн-партнерів України.

► З органами влади

Серед основних партнерів у дерегуляції – Міністерство економічного розвитку і торгівлі й Державна регуляторна служба. Також ми співпрацюємо з Адміністрацією Президента, Міністерствами аграрної політики та продовольства, юстиції, екології та природних ресурсів.

A hand is shown holding a piece of blue, textured fabric. The background is a solid blue color. The text is overlaid on the lower right portion of the image.

**ВПЛИВ НА ПОЛІТИКУ,
ВЗАЄМОДІЯ З
ОРГАНАМИ ВЛАДИ**

ВПЛИВ НА ПОЛІТИКУ, ВЗАЄМОДІЯ З ОРГАНАМИ ВЛАДИ

Ми є незалежною організацією, тому співпрацюємо з різними політичними силами для впровадження ініціатив. Цього року ми по-особливому ставилися до слова «спільно». Раділи, коли розроблені нами законопроекти вносив на розгляд Верховної Ради сам президент. Святкували перемогу «професійного уряду» над моделлю політичної відповідальності й партійних квот.

Хвилювалися, коли Айварас Абромавичус, Андрій Пивоварський, Наталія Яресько й інші професіонали полишали посади міністрів, бо могли досягти більшого пліч-о-пліч із ними. Переконували громадськість, що обговорення технократичного уряду є діалогом не про персоналії, а про принципи. Говорили про власні принципи, принципово відкидали закиди популістів, боролися за цінності. Ми побудували горизонталь професійної взаємодії і реформуємо країну спільно.

СПІЛЬНО З ОРГАНАМИ ВЛАДИ

У НАПРЯМКУ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖКОНТРОЛЮ

Лібералізували систему державного контролю й узгоджували із її первинним спрямуванням – захистом прав споживачів. Зміни розробляли спільно із Державною регуляторною службою України, експертами Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні», Better Regulation Delivery Office, Комітетом Верховної Ради з питань промислової політики та підприємництва.

Розроблені законопроекти 2531а, 2418а та 2422а ініціювали депутат Сергій Кіраль та Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Перші два проекти стали законами.

Працювали над скасуванням Господарського кодексу, що консервує занадто багато рудиментів радянського законодавства, й аналізували, у які нормативно-правові акти переносити залишені норми, спільно із Міністерством юстиції.

У НАПРЯМКУ СВОБОДИ РУХУ КАПІТАЛУ

Лібералізували та дебюрократизували валютне регулювання спільно із Національним банком України, партнерами з Центру економічної стратегії та Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні». Розроблений у рамках лібералізації проект 4496 став законом, прирівнює електронні контракти до паперових та усуває інші адміністративні бар'єри для експорту послуг.

Розробили 62 заходи дебюрократизації спільно із Національним банком України, близько 50% з них вже запроваджені. Найважливіші зі змін – скасування вимоги перекладати платіжний документ SWIFT і документи щодо ліцензії на отримання іноземної валюти, уможливлення переказів у валюті між рахунками родичів, відміна акту цінової експертизи ДП «Держзовнішінформ» під час імпорту послуг; а також – необхідності резервування коштів на 4 дні для розрахунку за імпорт.

СПІЛЬНО З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Реформували нафтогазову сферу спільно із Американською торговою палатою та Європейською бізнес-асоціацією. Законопроект 3096 чекає розгляду у Верховній Раді, його імплементація дозволить збільшити надходження в національний бюджет та послабити мілітаристські наміри Росії.

Покращували позицію України в рейтингу Doing Business, реформували механізм радіолонічного контролю спільно із групою Світового банку, Better Regulation Delivery Office, Міністерством екології та природних ресурсів України, а також із Державною екологічною інспекцією України.

Лібералізували нормативно-правову базу розвитку малих гідроелектростанцій в Україні спільно з Норвезько-українською торговою палатою та Посольством Норвегії в Україні.

Комунікували позови українських землевласників щодо скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення спільно із Європейським судом із прав людини.

Стали партнером «Atlas Network» й упродовж 2016 року трансформувалися в аналітичний центр («think tank»).

Взяли участь у Норвезько-українському бізнес-форумі, що проводився в Осло за підтримки Норвезько-української торгової палати та Норвезького міністерства закордонних справ. Провели окрему панельну дискусію, долучали учасників до обговорення українських дерегуляційних ініціатив, зокрема у сфері зеленої енергетики та малих гідроелектростанцій.

СПІЛЬНО ІЗ ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ ТА ЕКСПЕРТАМИ

Завжди допрацьовуємо наші аналітичні звіти спільно із зовнішніми експертами в галузі.

Стали частиною Реанімаційного Пакету Реформ, його повноправним членом. Експерти EasyBusiness тепер автоматично є експертами РПР і спільно із платформою 72 громадських організацій – учасниць коаліції презентують наші провідні ідеї і провадять їх адвокацію.

Проводили заходи із реформування земельної сфери, створення вільного ринку та скасування мораторію на продаж ділянок сільськогосподарського призначення спільно із Bendukidze Free Market Center.

Працювали над розрахунком інвестиційної привабливості проекту парку сонячної електрогенерації Chornobyl Solar спільно із Чорнобильським інститутом досліджень та розвитку, а також Державним агентством України з управління Зоною відчуження.

Реформували судову систему і впроваджували механізм медіації спільно із BRDO та Національною асоціацією медіаторів України. Законопроект 3665 чекає розгляду в другому читанні у Верховній Раді.

Розробили законопроект 3719, покликаний внеможливити зловживання силових структур під час обшуків, спільно з Адвокатським об'єднанням «Axon Partners». Проект ухвалений у першому читанні.

У НАПРЯМКУ ПОКРАЩЕННЯ ПОЗИЦІЙ У РЕЙТИНГУ DOING BUSINESS

Розробили законопроект 3769 щодо наказного провадження у цивільному та господарському судочинстві спільно з Адміністрацією Президента України та Міністерством юстиції. Його вніс на розгляд у Верховну Раду Президент.

Спрощували порядок приєднання до електричних мереж та розробили відповідний законопроект спільно з Адміністрацією Президента й Конфедерацією будівельників України.

Підвищували ефективність процедур банкрутства спільно з Міністерством юстиції, Центром комерційного права, Незалежною асоціацією банків.

Створювали інститут уповноважених економічних операторів, що сприятиме запровадженню європейських стандартів товарообігу, спільно з Міністерством фінансів, Державною фіскальною службою, Американською торговою палатою та Європейською бізнес-асоціацією.

Брали участь в усунуванні недоліків законопроекту 4666 щодо захисту міноритарних учасників та прозорості фінансової звітності, а також розробили поправки до його другого читання спільно зі депутатом Андрієм Іванчуком, Центром комерційного права та Спілкою українських підприємців (СУП).

Підвищували ефективність діяльності посадових осіб та органів через удосконалення процедури примусового виконання судових рішень та завершальної стадії судового розгляду спільно з Міністерством юстиції й Адміністрацією Президента. Розроблені проекти 2505а та 2507а стали законами.

Брали участь у розробці пакету ініціатив, що передбачає процедурні спрощення обміну довідковими даними спільно з Міністерством фінансів, Державною фіскальною службою, Міністерством економічного розвитку і торгівлі, а також Національним банком України.

У НАПРЯМКУ ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Внесли зміни у механізм забезпечення умов функціонування ринку природного газу спільно із депутатами Олексієм Рябчином, Ольгою Бельковою, міністром енергетики і вугільної промисловості Володимиром Демчишиним та заступницею міністра економічного розвитку і торгівлі Юлією Ковалів.

Домоглися децентралізації рентних платежів спільно із депутаткою Ольгою Бельковою, Асоціацією газовидобувних компаній України та Американською торговою палатою. Ухвалений законопроект 3038 означає, що місцеві громади отримуватимуть відсоток від ренти, що, ймовірно, підвищить їх зацікавлення у тому, щоб на території громад функціонували видобувні компанії.

Удосконалили механізм надання спеціальних дозволів на користування надрами та процедуру аукціонів із їх продажу спільно із Кабінетом міністрів України.

Розробили дорожню карту із розвитку малої енергетики в Україні, розраховану на потенційних інвесторів, що водночас є стратегією із лібералізації законодавчої бази для відновлювальної електроенергетики та побудови в Україні інвестиційно привабливого ринку зелених технологій спільно із норвезькими колегами та юристами «Everlegal».

Проектний офіс при Міністерстві інфраструктури «SP³ILNO» є хорошим прикладом наших взаємодій. Ініціатива партнера EasyBusiness Юрія Гусева та заступниці міністра Надії Казначеевої витворила незалежну структуру, що впроваджує механізм державно-приватного партнерства в Україні. Міністр інфраструктури Володимир Омелян активно підтримує створений офіс: «Під час багатьох зустрічей з іноземними компаніями запитання про державно-приватне партнерство звучить серед перших: “Які проекти готові?”, “Які можете запропонувати бізнесу?”, “На яких умовах?”».

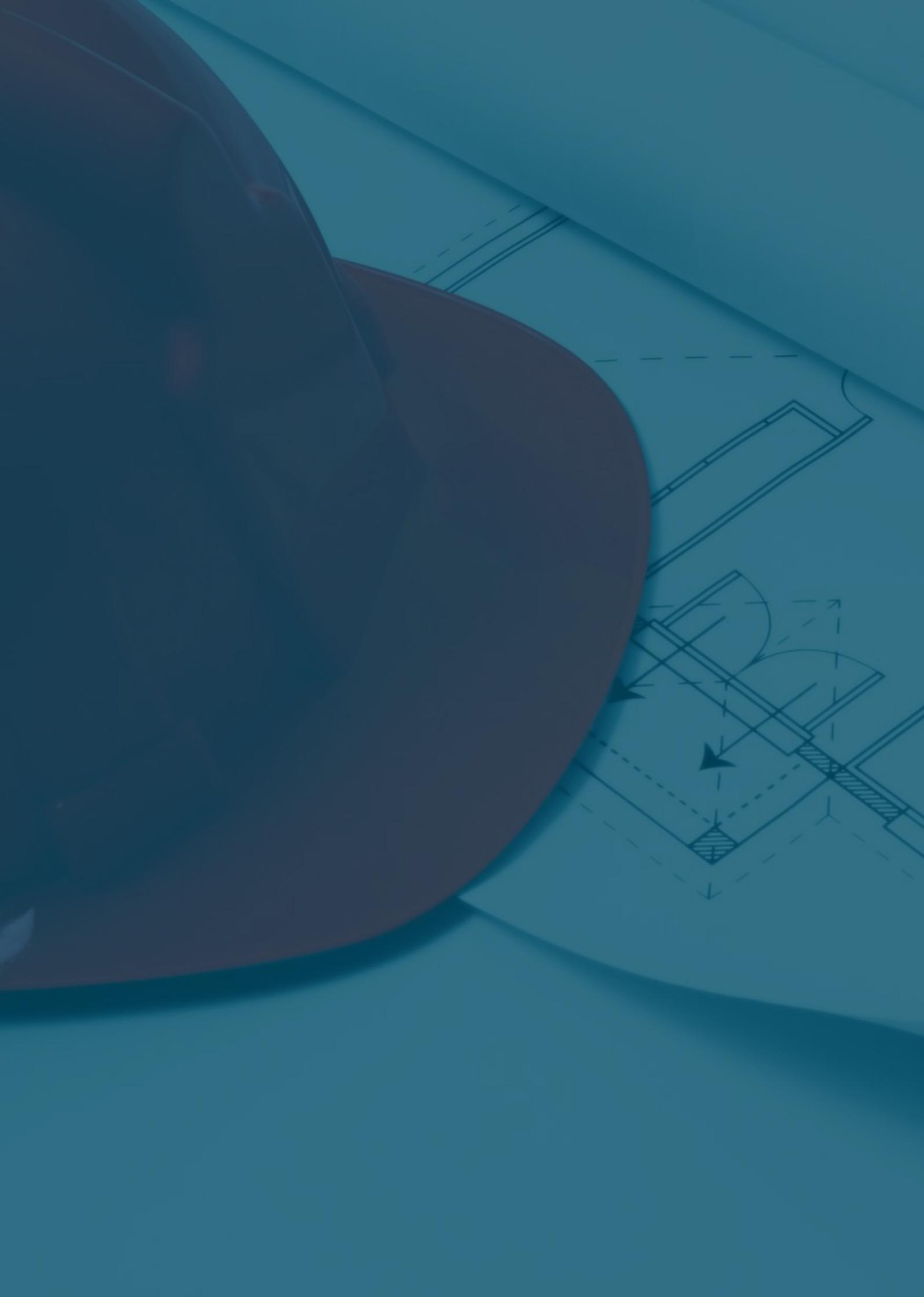
Раніше у відповідь українська влада переважно мовчала. Ми більше мовчати не будемо. Ми запускаємо офіс, у нас є гідні люди».

Нижче – причини, чому ми вважаємо проект «SP³ILNO» успішним.

Причина 1. EasyBusiness добирає своїх партнерів та орієнтується лише на найкращих. Сподіваємося, вони чинять так само. Міністерство інфраструктури є прогресивним у співпраці: саме воно у 2015 році запустило пілотний проект відкритих даних щодо держзакупівлі та тендерів.

Причина 2. Проект «SP³ILNO» відокремився від організації і став незалежною ініціативою. EasyBusiness продовжує брати активну участь в усіх процесах і має новий досвід відокремленого брендування проекту, а не тільки аналітичних розробок та медійних активностей у його рамках.

Причина 3. Проекти концесії портів є пілотними. Це означає розширення можливостей і те, що на їх основі реалізуватимуться нові проекти, приміром, можлива концесія аеропорту «Бориспіль». Далі відпрацюватимуться й інші сфери – дороги, мости тощо.

The background features a blue-tinted image of architectural blueprints. A pen lies horizontally across the lower portion of the blueprints. To the right, a rolled-up document is visible, secured with two circular fasteners. The overall aesthetic is professional and technical.

КАРТА НАПРЯМКІВ

КАРТА

**ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ
УКРАЇНИ (53)**

**ЗЕМЕЛЬНА
РЕФОРМА (39)**

**СВОБОДА РУХУ
КАПІТАЛУ (27)**

НАПРЯМКІВ

**РЕФОРМА
ДЕРЖАВНОГО
КОНТРОЛЮ
(83)**

**ГОСПОДАРСЬКЕ
ПРАВО (95)**

**РЕЙТИНГ DOING
BUSINESS (103)**

НАПРЯМОК

СВОБОДА РУХУ КАПІТАЛУ

ЦІЛЬ

СКОРОЧЕННЯ БАР'ЄРІВ, ЯКІ ЗАВАЖАЮТЬ ВІЛЬНОМУ РУХУ КАПІТАЛІВ ЯК ВСЕРЕДИНІ КРАЇНИ, ТАК І ПОЗА НЕЮ

ОПИС

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЛЬНОГО РУХУ КАПІТАЛУ

Свобода руху капіталу в Україні є обмеженою. Саме тому країна гостро потребує лібералізації системи, адже це допоможе інтегрувати її економіку у світові процеси.

У рамках напрямку працювали над проектом «Лібералізація системи валютного регулювання». Його метою є аналіз еталонних міжнародних практик валютної лібералізації, а також розробка і впровадження унікальної для України концепції, що допоможе оптимізувати систему валютного регулювання в Україні.

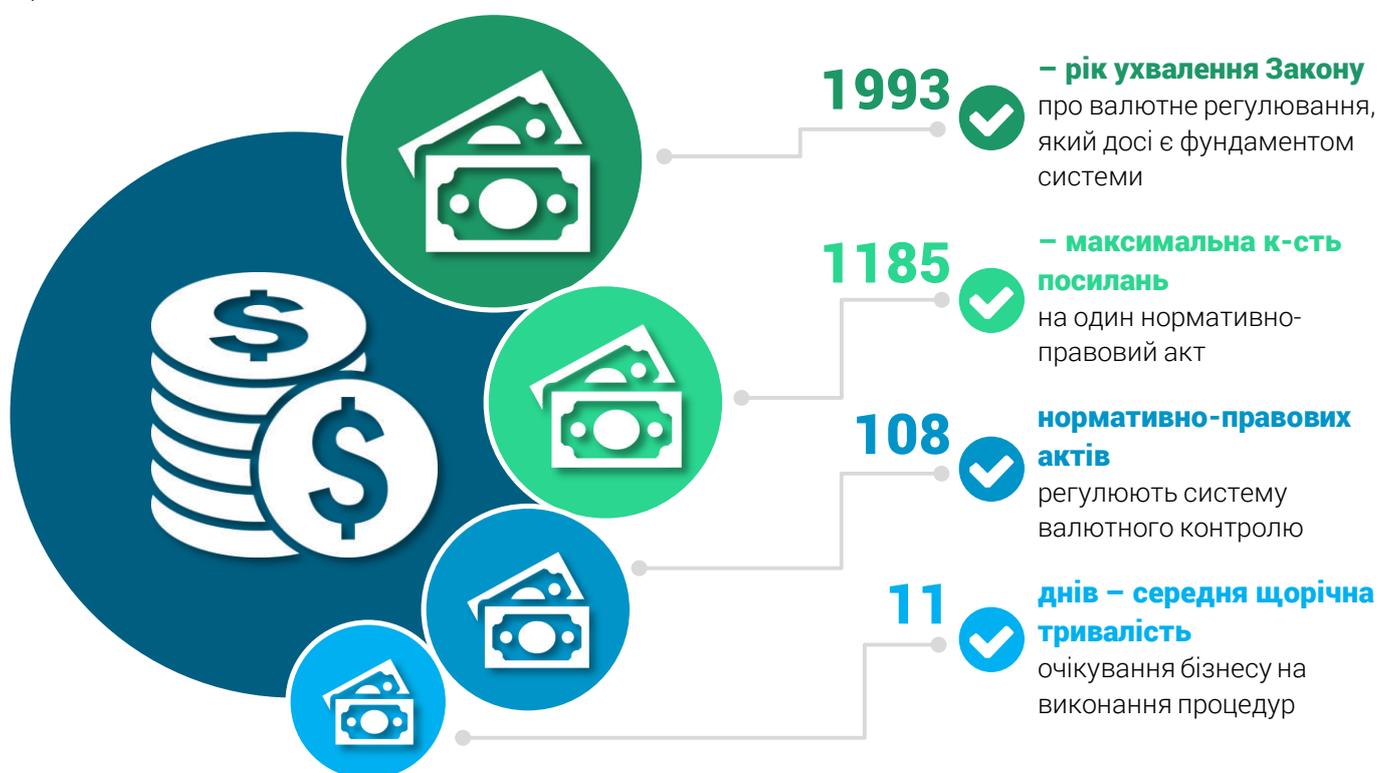

ПРОЕКТ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

ПРОБЛЕМАТИКА

Система валютного регулювання створює низку обмежень для підприємств, що ведуть транскордонну діяльність. За радянських умов валютний контроль виконував функцію допуску до операцій, проте такий підхід у сучасному світі застарілий. У 1993 році до позиціонування валютного регулювання вперше підійшли по-іншому й розробили рамковий закон. Проте він функціонує й досі без суттєвих удосконалень, тож продовжує легітимізувати залишки радянської системи. До переліку рудиментів, окрім застарілості самого законодавства, можна додати і заплутаність його нормативно-правової бази.

Вона складається із 108 нормативно-правових актів, а кількість посилань на один акт може сягати максимального показника – 1185 разів. Система створює високий рівень доларизації й обтяжливі бюрократичні процедури, що призводять до зростання тіньової економіки. На негативні аспекти поточної ситуації нашаровуються регуляторні бар'єри, упроваджені протягом 2013-14 років. За підрахунками аналітичної команди EasyBusiness на сьогодні підприємства витрачають близько 500-600 млн грн щорічно, щоб виконати норми валютного регулювання.

Схема потоків капіталу України на основі методики Світового банку

Converting and transferring currency

ВХІДНІ ПОТОКИ КАПІТАЛУ

ІНВЕСТИЦІЇ

- Прямі інвестиції
- Купівля ЦП у країні
- Репатріація капіталу від ліквідованої інвестиції

ВОЛОДІННЯ ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ

- Ввезення валютних цінностей
- Імпорт фінансових активів

ПЛАТЕЖІ

- Отримання довгострокових / іноземних / кредитів / гарантій
- Експортні операції

ВНУТРІШНІ ОПЕРАЦІЇ

ОПЕРАЦІЇ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

- Банківські валютні рахунки у країні
- Рух особистого капіталу
- Зняття коштів з депозитів та поточних рахунків
- Перекази валюти між банківськими рахунками
- Відкриття рахунків нерезидентами

ВОЛОДІННЯ ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ

- Купівля готівкової іноземної валюти
- Право розпоряджатися валютною виручкою

ВИХІДНІ ПОТОКИ КАПІТАЛУ

ІНВЕСТИЦІЇ

- Інвестиції за кордон
- Репатріація капіталу від ліквідованої інвестиції

ВОЛОДІННЯ ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ

- Банківські рахунки за кордоном

ПЛАТЕЖІ

- Повернення кредитів та відсотків
- Грошові перекази за кордон
- Платежі за імпортні товари та послуги
- Надання фінансових позик та кредитів нерезидентам

Вільне здійснення операції

Заявний принцип / реєстрація операцій

Дозвільний принцип / обмеження

Операція заборонена

Особливістю наявного валютного регулювання є впровадження довгострокових заходів, які обмежують свободу руху капіталу

Концепція валютної лібералізації передбачає повну відміну обмежень після проходження всіх етапів

Метою валютної лібералізації є перехід до моделі вільного руху капіталу з короткостроковими обмеженнями для стабілізації ринку

Масштаб дослідження й основні критерії аналізу об'єктів регулювання в українській системі

НАПРЯМОК РЕГУЛЮВАННЯ	К-СТЬ ДОКУМЕНТІВ (ШТ.)	СТРОКИ (РОБ. ДНІВ)	ВИТРАТИ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ (ТИС. ГРН.)	К-СТЬ ОПЕРАЦІЙ – ВИДАЧ НА РІК	ОБСЯГ ОПЕРАЦІЙ (МЛН. ДОЛ. НА РІК)
ТОРГОВІ ОПЕРАЦІЇ	4 951 325	3 703 600	447 190	1 004 000	78 336
КРЕДИТУВАННЯ І ГАРАНТІЇ	41 988	131 594	11 997	6 095	19 347
ПОТОЧНІ ОПЕРАЦІЇ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	431 499	143 833	113 484	143 833	7 387
ІНВЕСТУВАННЯ	28 629	19 948	1 010	4 210	4 903
СТРАХУВАННЯ	1 966	2 080	52	439	55
РАЗОМ	5 455 407	4 001 055	574 477	1 158 577	110 028

Прямі витрати

Обов'язкові офіційні платежі, передбачені процедурою. Витрати на отримання дозвільних документів, придбання ліцензії чи сплата фіксованих зборів

Адміністративні витрати

Адміністративні витрати – оплата праці співробітників, що здійснюють виконання дозвільної процедури, а також логістичні витрати

Втрачені доходи

Недоотримані (втрачені) доходи бізнесу, що виникають через очікування на виконання дозвільних процедур у валютному регулюванні

Економічний вплив поточного валютного регулювання на бізнес

Недоотриманий ВВП

СУТЬ ПРОЕКТУ

Розробка та впровадження концепції, що лібералізує систему валютного регулювання. Вона складається із декількох етапів та має на меті створити нову нормативну базу для безперешкодного перебігу зовнішньоекономічних транзакцій, сприяти контролю макроекономічних ризиків, відповідати цілям фінансового моніторингу і міжнародної статистики.

Валютна політика базуватиметься на принципах замість правил – гнучкий валютний курс, інституційна автономія НБУ, прозорість і передбачуваність адміністративних та валютних обмежень, регулювання, орієнтоване на врахування ймовірних ризиків. З-поміж іншого, заходи концепції сприятимуть виконанню законодавства ЄС, що пришвидшить упровадження європейських стандартів.

ЕТАПИ ВАЛЮТНОЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ: МЕТА І ПЕРЕДУМОВИ

1

Лібералізація поточного рахунку і прямих іноземних інвестицій

2

Лібералізація потоків боргового капіталу, ПІІ та інвестування для інституційних інвесторів

3

Лібералізація інвестицій населення і кредитів за кордон

МЕТА

- Поліпшення бізнес-клімату
- Стимулювання економічного зростання
- Притік ПІІ і зростання несировинного експорту
- Успішна приватизація
- Розвиток фінансового ринку
- Пожвавлення конкуренції
- Збільшення добробуту населення
- Створення пенсійної системи
- Зниження вартості боргового фінансування
- Розширення можливостей для інвестицій резидентів, щоб диверсифікувати активи і підвищити добробут населення та стійкість банківської системи

ПЕРЕДУМОВИ

- Відносно стабільна макроекономічна ситуація
- Відсутність суттєвих розривів у платіжному балансі
- Ефективна монетарна політика (адекватний монетарний якір)
- Відносно стабільна фінансова система
- Захист прав інвесторів (судова реформа, інвестиційний омбудсмен, законодавство)
- Система протидії нелегальному відпливу капіталу
- Стабільна макроекономічна ситуація
- Стабільна фінансова система
- Ефективна система макрота мікропруденційного регулювання і нагляду
- Управління ризиками у приватному секторі
- Інтеграція українського фінансового ринку до європейської інфраструктури
- Розвиток ринків капіталу, зокрема пенсійної системи
- Фіскальна стійкість та прийнятний рівень держборгу
- Тривала історія макроекономічної стабільності (низька і стабільна інфляція)
- Інвестиційний рейтинг

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Успішний досвід проведення лібералізації

Причини успіху:

Швидка

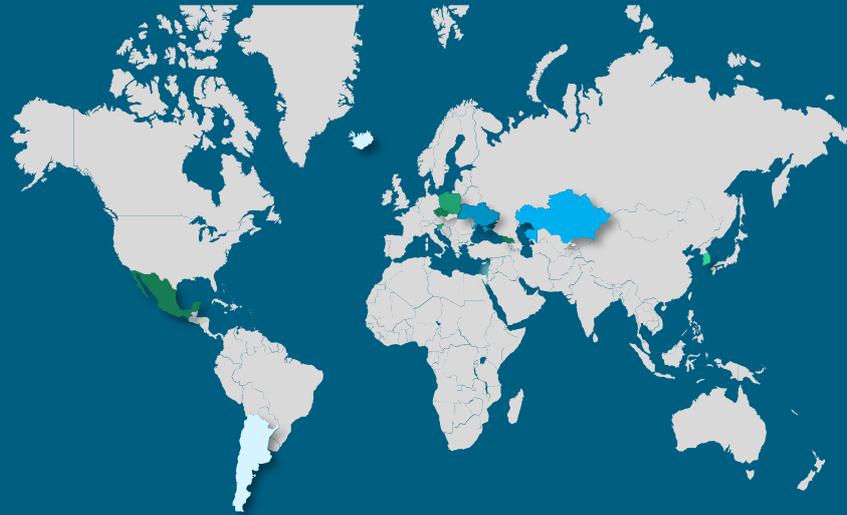
- спершу – лібералізація притоку, а потім – відтоку капіталу;
- проведення структурних реформ;
- лібералізація та розвиток ринку фінансових інструментів;
- перехід до нефіксованого курсу.

Поступова

- відкриття ВФБ для іноземних компаній;
- лібералізація торгових відносин;
- відміна дозвільного та заявного характеру усіх валютних операцій;
- зменшення ролі ЦБ на користь комерційних банків.

Довга

- комбінування лібералізації з обмеженнями на час кризи;
- усунення норми резервування, що зупиняє скорочення резервів ЦБ;
- поступова лібералізація ПІІ, інших потоків;
- проведення структурних реформ.

Неуспішний досвід проведення лібералізації

Причини невдачі:

Швидка

різке скасування всіх обмежень на поточні й капітальні операції
боргова криза, макро- та політична нестабільність

Поступова

лібералізація націлена на короткострокову стабілізацію
попиту та пропозиції
криза, зовнішні шоки та неготовність системи до
реформування

Довга

затяжне проведення структурних реформ

Через незрілість економіки і слабкість державних інститутів поступова лібералізація є найбільш прийнятною для України. Тому шлях, якому надаємо перевагу – ПОСТУПОВА ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ., оскільки швидка є неможливою через неготовність економіки й державних інститутів

Світовий досвід свідчить, що лібералізація валютного ринку сприяє підвищенню притоку іноземного капіталу й зростанню економіки країни

ЗБІЛЬШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

У проаналізованих країнах лібералізація валютного контролю розширила фінансову базу для бізнесу та сприяла збільшенню притоку іноземного капіталу

ОСНОВА ЗРОСТАННЯ

Позитивний платіжний баланс, зростання експорту й обсягів міжнародної торгівлі можливі тільки за умови лібералізованих операцій з іноземною валютою

ОБМЕЖЕННЯ

Валютні обмеження зазвичай короткостроково вирішують економічні проблеми – необхідність стабілізувати валютний курс чи подолати інфляцію

ТИП ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ

Проведення швидкої лібералізації може спричинити макроекономічну нестабільність і девальвацію валюти

СВІТОВИЙ ДОСВІД

Досвід країн, які провели лібералізацію, свідчить про необхідність спрощення валютного контролю задля економічного зростання

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Разом із робочою групою при Національному банку України (НБУ) створено концепцію лібералізації валютного регулювання, яка полягає в поетапному реформуванні. У ній охарактеризовані умови проведення реформ, еталонні міжнародні практики, а також принципи та підходи, упровадження яких потребує ринок. Вплив ініціатив і загальноекономічний масштаб операцій та ринку загалом сягає більше \$100 млрд. Презентований проект отримав інституційну підтримку Голови НБУ.

Розроблено 62 заходи дебюрократизації в рамках концепції, що охоплює перегляд 19 нормативно-правових актів. Упровадження всіх заходів дозволить досягти таких результатів:

- значне зменшення обсягу паперової тяганини зі скасуванням низки вимог та можливістю подавати документи в електронному вигляді;
- спрощення більш ніж 1.5 млн щорічних операцій та адміністративних процедур;
- загальний економічний ефект – близько 10 млрд грн на рік.

На кінець 2016 року близько 50% заходів дебюрократизації із переліку першого етапу валютної лібералізації упроваджені. Серед них:

- скасування вимоги перекладати платіжний документ SWIFT;
- відміна необхідності перекладати документи щодо ліцензії на отримання іноземної валюти;
- уможливлення переказів у валюті між рахунками родичів;
- скасування акту цінової експертизи ДП «Держзовнішінформ» під час імпорту послуг;
- відміна подання виписки з ЄДРПОУ і копії сертифікату суб'єкта оціночної діяльності;
- внесення змін до 5 нормативно-правових актів.

Розроблено й ухвалено законопроект 4496 від 21 квітня 2016 (закон 1724-19 від 3 листопада 2016), що усуває бар'єри при здійсненні експорту послуг, а саме – прирівняння електронного контракту до паперового, скасування необхідності подавати акт про виконання послуг на користь інвойсу та визнання електронного підпису альтернативою паперового, а також печатки.

НАСТУПНІ КРОКИ

Сприяти впровадженню концепції реформи, затвердженої та презентованої Національним банком України

Продовжувати впровадження дебюрократизаційних заходів у рамках лібералізації

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Артем Рафаелян

Партнер
artrafaelyan@gmail.com

Андрій Шпаков

Керівник аналітичного відділу
andriy.shpakov@gmail.com

Олексій Маслов

Юрист
oleksiimaslov@gmail.com

Тетяна Охрімець

Економічний аналітик
tokhrimets@kse.org.ua

Олександр Соболев

Економічний аналітик
soboliev.oleksandr@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Національний банк України

www.bank.gov.ua

Центр економічної стратегії

www.ces.org.ua

Програма USAID «Лідерство в економічному врядуванні»

www.lev.org.ua

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Стаття: «Валютне регулювання: 9,5 мільярдів гривень збитків для економіки України. Щороку!»

Посилання: <https://goo.gl/4d2UqR>

Захід: «Громадське ТБ: 6 кроків до спрощення життя українських підприємців»

Посилання: <https://goo.gl/tlvMtT>

Стаття: «Хто в полі воїн: як бізнес і НБУ обмінялися взаємними невиправданими очікуваннями»

Посилання: <https://goo.gl/XeX3j5>

Захід: «Тиждень структурних реформ на честь Кахи Бендукідзе. День 2. Вільний рух капіталу»

Посилання: <https://goo.gl/W7Eh2o>

Стаття: «Валюта поза контролем»

Посилання: <https://goo.gl/AqYPHY>

Захід: Публічна дискусія на тему «Зняття валютних обмежень і лібералізація руху капіталу»

Посилання: <https://goo.gl/QLKRN8/>

Презентація: «Лібералізація валютного регулювання (перша версія)»

Посилання: <https://goo.gl/dpCxLw>

Презентація: «Валютні обмеження при експорті товарів через Інтернет»

Посилання: <https://goo.gl/5l0bVI>

НАПРЯМОК

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА

ЦІЛЬ

**ПОБУДОВА ЕФЕКТИВНИХ
ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ
СУБ'ЄКТАМИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ У СФЕРІ
ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН
УКРАЇНИ**

ОПИС

РЕФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Реформування земельних відносин в Україні – надзвичайно важливе та водночас складне завдання, над виконанням якого команда EasyBusiness працювала у 2016 році. У рамках напряму виокремлений конкретний проект – щодо скасування мораторію на продаж сільськогосподарських земель. Його метою було проведення поглибленого аналізу міжнародного досвіду реформування земельних відносин, а також укладення рекомендацій і пропозицій для запуску земельного ринку України шляхом скасування мораторію на купівлю і продаж земель сільськогосподарського призначення.

ПРОЕКТ

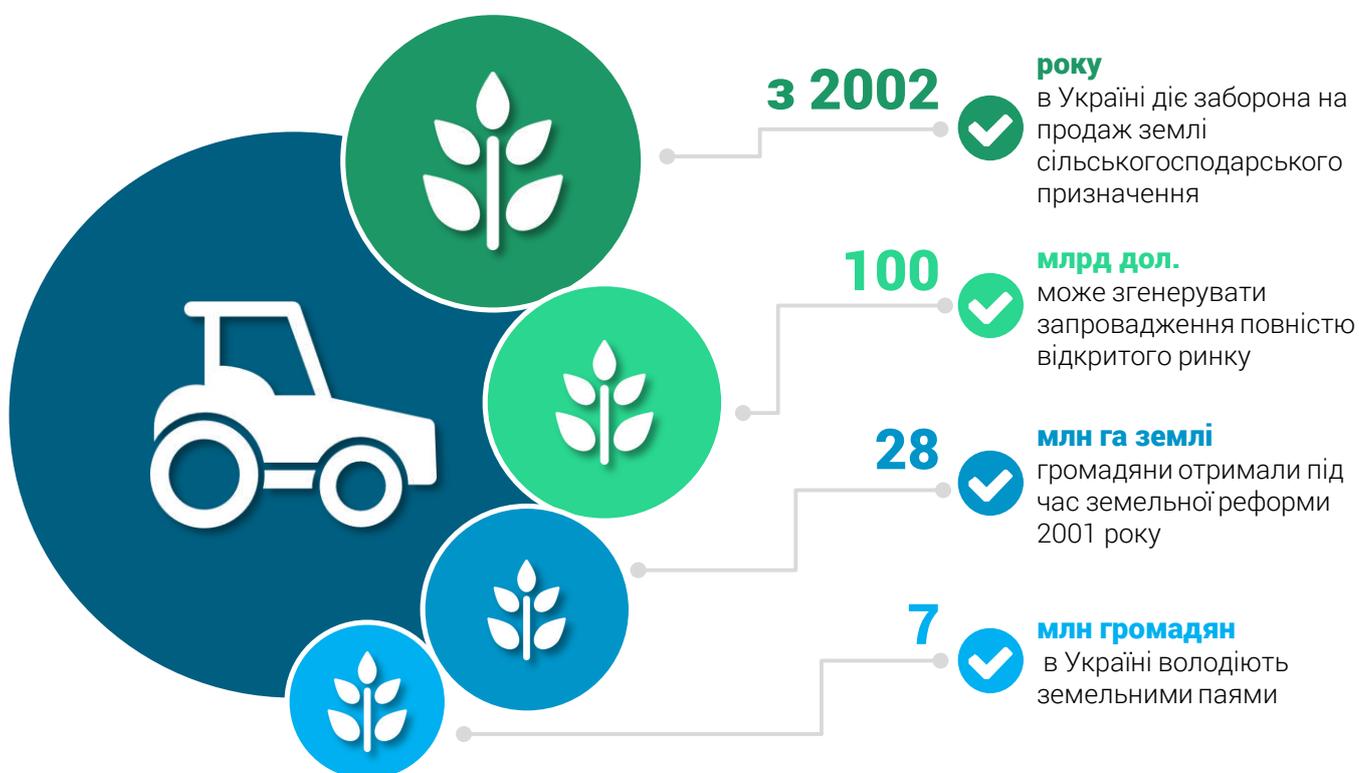
СТВОРЕННЯ ВІЛЬНОГО РИНКУ ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ

ПРОБЛЕМАТИКА

Під час земельної реформи 2001 року сім мільйонів громадян України отримали 28 мільйонів гектарів землі. Ефект від такої передачі невеликий: Україна залишається єдиною демократичною державою у світі, де власники землі не мають права вільно розпоряджатися своїм майном. Із 2002 року в Україні діє заборона на продаж землі сільськогосподарського призначення. Мораторій – це не тільки пряме обмеження конституційних прав людини, а й чинник, що стримує розвиток ділової активності малого та середнього бізнесу в сільській місцевості.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Основним завданням проекту є формування рекомендацій та пропозицій щодо створення ринку землі в Україні, імплементація результатів поглибленого аналізу міжнародного досвіду, а також кількісна оцінка макроекономічного ефекту й розрахунок можливої вартості землі сільськогосподарського призначення в Україні за умов скасування мораторію.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Україна – далеко не єдина держава у світі, де коли-небудь існував мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення. Проблема притаманна більшості «перехідних країн», де земля була націоналізована або її обіг жорстко контролювався.

У рамках звіту проаналізовано міжнародний досвід формування та розвитку вільного ринку землі. Предметом аналізу обрано **60 країн, які пройшли систему фільтрів.**

Незважаючи на індивідуальні особливості різних держав, порівняння досвіду реформування земельної сфери є ефективним інструментом для визначення загальних тенденцій. Успішні експерименти окремих країн можна використовувати як зразок для формування рекомендацій щодо розвитку ринку землі в Україні.

Механізм реалізації реформи в кожній країні має унікальні особливості, але спільним є той факт, що в жодній із них не обмежуються ціни на землю.

Хоча й існують інші інструменти регулювання, наприклад, лімітування максимальної та мінімальної площі землі, яку може придбати фізична або юридична особа.

У проаналізованих країнах вільне функціонування ринку землі призвело до значного зростання ціни на землю. Його найвищі середньорічні темпи зафіксовані в **Румунії – 40%**, при цьому найвища ціна землі серед країн **Центральної та Східної Європи в Польщі – \$8,500/га.** Аналіз показав, що в більшості випадків основною передумовою для створення вільного ринку землі став перехід від планової системи господарювання до ринкової економіки. В результаті приватна власність та ринок землі формувалися з певною метою: або забезпечити високий рівень сільськогосподарського виробництва, або розробити механізм соціального захисту населення, що мешкає у сільській місцевості. На жаль, поєднання цілей є практично неможливим, тому було розроблено чотири можливі сценарії розвитку ринку землі в Україні.

ЧОТИРИ МОЖЛИВІ СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ

ЗАКРИТИЙ РИНОК

- збереження статусу-кво та продовження мораторію на продаж землі с/г призначення
- стагнація ринку
- відсутність ринкової ціни на с/г землю
- ненадходження інвестицій

ЗАКРИТИЙ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ РИНОК

- часткова лібералізація з обмеженням доступу іноземців
- резиденти країни можуть продавати, купувати землю та передавати права власності іншим особам
- на ринку встановлюються обмеження щодо площі землі у власності та вимоги щодо покупця

ВІДКРИТИЙ З ОБМЕЖЕННЯМИ РИНОК

- лібералізація і відкриття ринку для іноземних інвесторів, але встановлення певних обмежень не лише для іноземних фізичних чи юридичних осіб, але і для резидентів країни

ВІДКРИТИЙ РИНОК

- повна лібералізація, відсутні будь-які обмеження як для резидентів країни, так і для іноземців, ринок регулюється лише податковими ставками
- такий тип ринку призведе до підвищення інвестиційної привабливості с/г земель та їх більш ефективному використанню для довгострокового економічного розвитку, зростання економічної віддачі / продуктивності в агросекторі

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ ПРОЕКТУ

МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Україна та світ (в напрямку залучення іноземних інвестицій в економіку країни)

БЕНЕФІЦІАРИ ПРОЕКТУ

Землевласники. Основними бенефіціарами є власники земельних паїв, чиї конституційні права розпоряджатися власним майном порушуються через існування мораторію. За його скасування вони не просто отримають право продати ділянку, але зможуть вирішити гострі фінансові проблеми.

Суб'єкти малого та середнього підприємництва. Відміна мораторію забезпечить позитивні наслідки для їх розвитку, адже особи, дійсно зацікавлені у створенні невеликого агробізнесу, зможуть вільно розпочати власну справу, законно отримавши земельну ділянку у власність.

Держава. Бенефіціаром є й Україна загалом. Зважаючи на загострення уваги на проблемі з боку вагомих організацій, представників влади розвинених країн, вона зможе реабілітуватися в очах міжнародної спільноти, а також значно підвищити інвестиційну привабливість.

ОСНОВНІ ЦІЛЬОВІ АУДИТОРІЇ ПРОЕКТУ

Власники земельних ділянок. Проект залучатиме власників паїв завдяки створенню центру підтримки землевласників й інтернет-платформи для надання юридичних послуг з питань порушення прав власності. Також комунікацію із власниками проводитимуть представники регіональних органів влади, що візьмуть участь у розроблених тренінгах.

Органи місцевої влади. Для представників органів місцевої влади проводитимуться відповідні тренінги, що допоможуть заручитися їх підтримкою та поширити інформацію серед інших груп за допомогою розроблених буклетів та / або в усній формі.

Громадянське суспільство. Для забезпечення GR-підтримки ініціативи необхідна тісна співпраця із представниками громадянського суспільства. Групу можна поділити на три підгрупи: аграрні експерти; власники земельних паїв, що готові сприяти запровадженню ініціативи; опосередковано зацікавлені групи населення, що беруть участь в обговоренні реформаційних процесів у країні.

Міжнародні партнери. Важливо вести комунікаційну роботу із міжнародною спільнотою для демонстрації спроможності забезпечити в Україні сприятливі умови для розвитку національної економіки завдяки функціонуванню інституцій, незалежних від владних структур.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Проведено розгорнутий аналіз міжнародного досвіду реформи ринку землі у 60 країнах світу: триступенева модель відбору країн, формування фокус-групи, написання коротких відомостей про передумови й особливості реформи, основи регулювання ринку землі й оцінка результатів реформ у кожній із країн.

Узагальнено результати аналізу міжнародного досвіду в регіональних профілях і порівняльній таблиці з основними ринковими індикаторами та механізмами регулювання (рис.1)

Згруповано країни у такі типи ринку: закритий (передбачає відсутність можливості повної реалізації права приватної власності), закритий для іноземців (характеризується відсутністю доступу іноземних фізичних та / або юридичних осіб до ринку), відкритий із обмеженнями (наявність певних обмежень щодо обігу землі), відкритий ринок (державне регулювання проявляється тільки в застосуванні гнучких методів) Проведений кореляційний аналіз чітко ілюструє залежність між рівнем відкритості ринку та цінами земель с/г призначення (див. рис. 2)

Рис. 2. Кореляційний аналіз між рівнем відкритості ринку та цінами земель с/г призначення

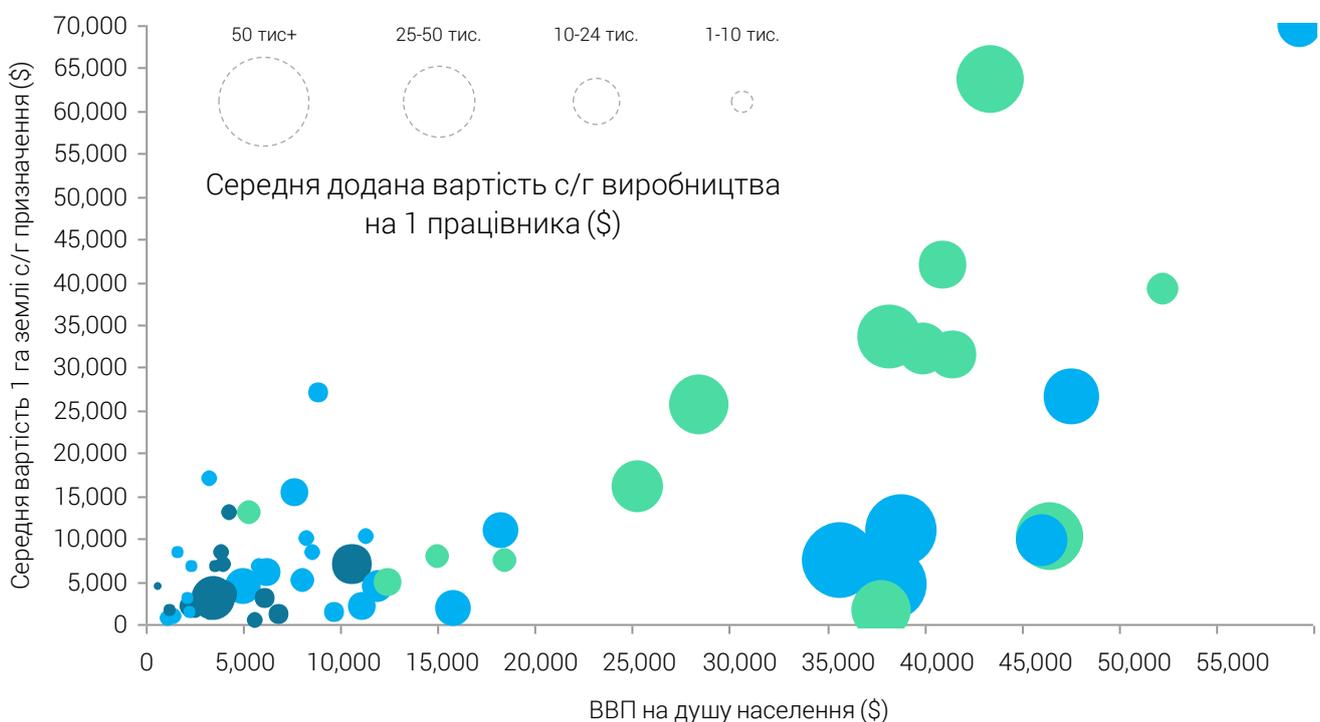

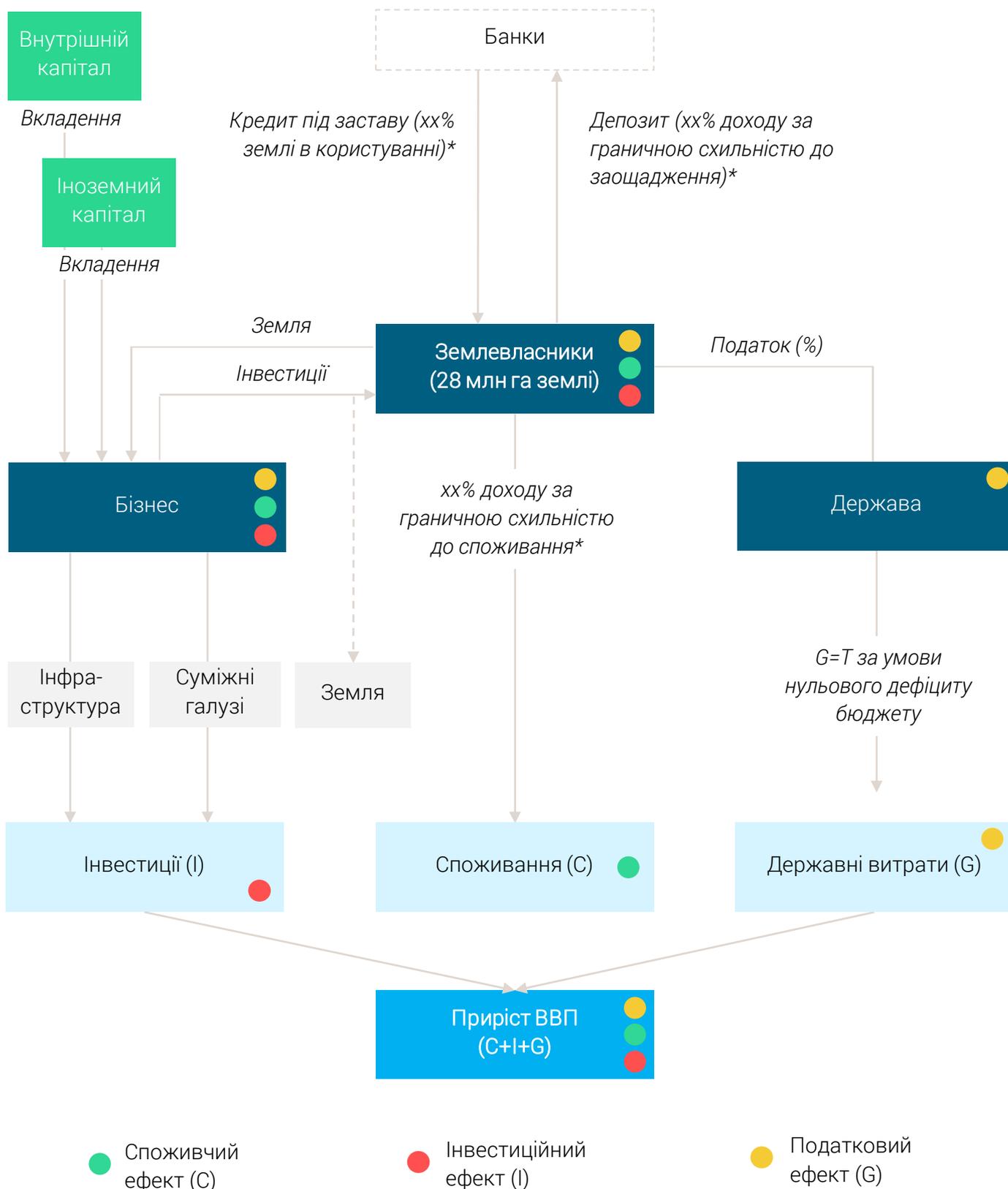
Рис. 1. Схематичне зображення методології аналізу міжнародного досвіду

Розроблено комплексну економічну модель розрахунку ефекту від упровадження ринку землі в Україні (алгоритм формування приросту ВВП – див. рис. 3.)

Рис. 3. Алгоритм формування приросту ВВП

- Змонтовано відеоролик, у якому демонструється думка простих землевласників щодо існування мораторію на продаж землі с/г призначення
- Проведено низку круглих столів в Українському кризовому медіацентрі

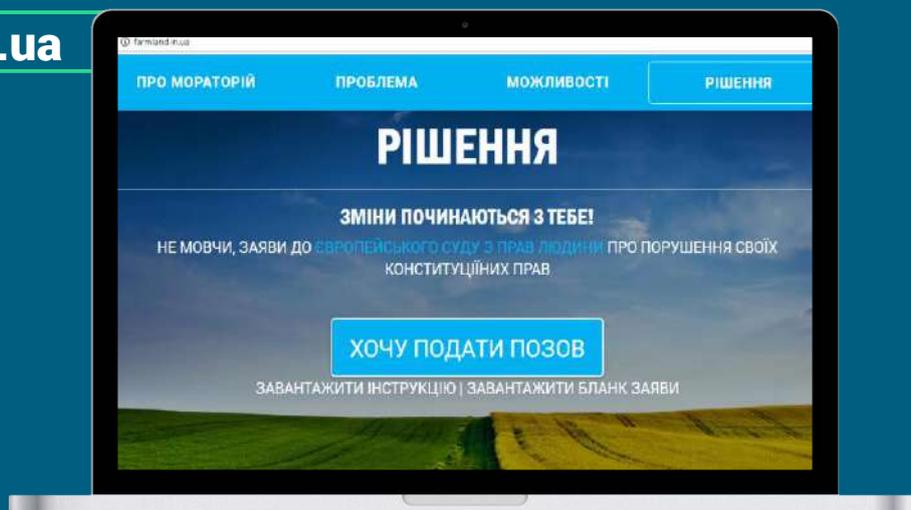
- Проведено презентацію аналітичного звіту й основних результатів роботи на «Тижні структурних реформ на честь Кахи Бендукідзе»
- Опубліковано аналітичні статті на популярних ресурсах: «Економічна правда» та reed.ua

Розроблено сайт farmland.in.ua, на якому землевласники мають можливість ознайомитися зі своїми правами та механізмом подачі позову до ЄСПЛ (Європейського суду із прав людини)

Механізм подачі позову до ЄСПЛ

farmland.in.ua

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Стаття: «5 регуляторных норм, которые надо было отменить еще вчера»

Посилання: <https://goo.gl/pV24ep>

Стаття: «Мораторій на продаж землі. Топ-10 міфів пропаганди ринкофобії»

Посилання: <https://goo.gl/XkFTvB>

Стаття: «Що обрати Україні? Як працює ринок землі в 60 країнах світу»

Посилання: <https://goo.gl/EISN0u>

Стаття: «Коментар для норвезького видання Nationen»

Посилання: <https://goo.gl/nvr10f>

Стаття: «Що означає продовження мораторію на продаж земель»

Посилання: <https://goo.gl/aJDkxi>

Аналітичний звіт: «Створення вільного ринку землі в Україні: аналіз міжнародного досвіду й економічний ефект»

Посилання: <https://goo.gl/U5G40d>

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Захід: «Тиждень структурних реформ Кахи Бендукідзе. Панельна дискусія щодо створення вільного ринку землі в Україні»
Посилання: <https://goo.gl/kTRKZ0>

Захід: «Тиждень структурних реформ Кахи Бендукідзе. Аналіз міжнародного досвіду й економічний ефект»
Посилання: <https://goo.gl/og5XGO>

Захід: «Участь у панельній дискусії на XXVIII Агро-2016»
Посилання: <https://goo.gl/GZclsF>

Захід: «Free Generation Forum 2016. Дебати: "Земельна реформа"»
Посилання: <https://goo.gl/YjGwXG>

Презентація: «Земельна реформа та розвиток МСБ в Україні»
Посилання: <https://goo.gl/2mQ3lv>

Захід: «Продовження мораторію: нові виклики для бізнесу та селянства»
Посилання: <https://goo.gl/NKnlvh>

Презентація: «Обговорення наступних кроків України до євростандартів малих та середніх підприємств в агросекторі»
Посилання: <https://goo.gl/kloUm5>

НАСТУПНІ КРОКИ

Робота з регіонами. Напрямок передбачає консолідацію експертного середовища і проведення аналітичної роботи задля розробки єдиної концепції функціонування ринку землі в Україні. Отримані дані передаватимуться в регіони завдяки проведенню тренінгів із представниками місцевих органів влади та поширенню буклетів зі структуровано поданою інформацією.

Консультування власників земельних ділянок. Для консультування землевласників щодо отримання конституційного права розпоряджатися власним майном планується використання двох основних інструментів: консультування в режимі онлайн на оновленому порталі farmland.in.ua і створення центру юридичної підтримки землевласників, що надаватиме допомогу в поданні заяв до ЄСПЛ та подальшому супроводі справи.

Комунікаційна підтримка проекту. Інформаційна кампанія відбуватиметься завдяки організації виступів членів команди та залучених експертів у теле- і радіопрограмах, публікації їхніх статей у ключових регіональних й інтернет-виданнях, поширенню інформації у соціальних мережах, використанню інструменту розсилання, проведенню круглих столів за участю експертів та землевласників.

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Даніїл Пасько

Партнер

Микола Гайдай

Партнер

nikolai.gaidai@gmail.com

Андрій Шпаков

Керівник аналітичного відділу

andriy.shpakov@gmail.com

Дмитро Ливч

Економічний аналітик

lyvchdmytro@gmail.com

Юлія Анікєсва

Економічний аналітик

anikieieva@gmail.com

Дмитро Клапушинський

Економічний аналітик

klapushinskii.dima@gmail.com

Валерія Радченко

Менеджер із комунікацій

valeriia.radch@gmail.com

Ольга Вірста

Менеджер із комунікацій

olga.virsta@gmail.com

Інна Дзиндра

Стажер

inna.dzyndra@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Реанімаційний Пакет Реформ

www.rpr.org.ua

Спілка Українських Підприємців

www.sup.org.ua

Український клуб аграрного бізнесу

www.ucab.ua

ЗОВНІШНІ ЕКСПЕРТИ ПРОЕКТУ

Анатолій Мірошніченко

*доктор юридичних наук,
професор, член Вищої Ради
Юстиції*

Роман Пучко

*експерт аграрного ринку,
менеджер Difco International в
Україні*

Олексій Імас

*незалежний експерт і колишній
радник Міністра аграрної
політики*

Тарас Висоцький

*генеральний директор
Українського клубу аграрного
бізнесу*

НАПРЯМОК

ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

ЦІЛЬ

СТИМУЛЯЦІЯ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ВЛАСНОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

ОПИС

СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Енергонеалежність України – сфера, розвиток якої є критично важливим для стабільної діяльності держави. У рамках EasyBusiness напрямом презентований низкою проектів:

- Лібералізація землекористування для нафтогазової галузі
- Децентралізація рентних платежів
- Модернізація правил розвідки нафтогазових родовищ
- Розробка дороговказу для розвитку малих гідроелектростанцій в Україні
- Консультування щодо будівництва сонячних станцій в Чорнобилі – Chornobyl Solar

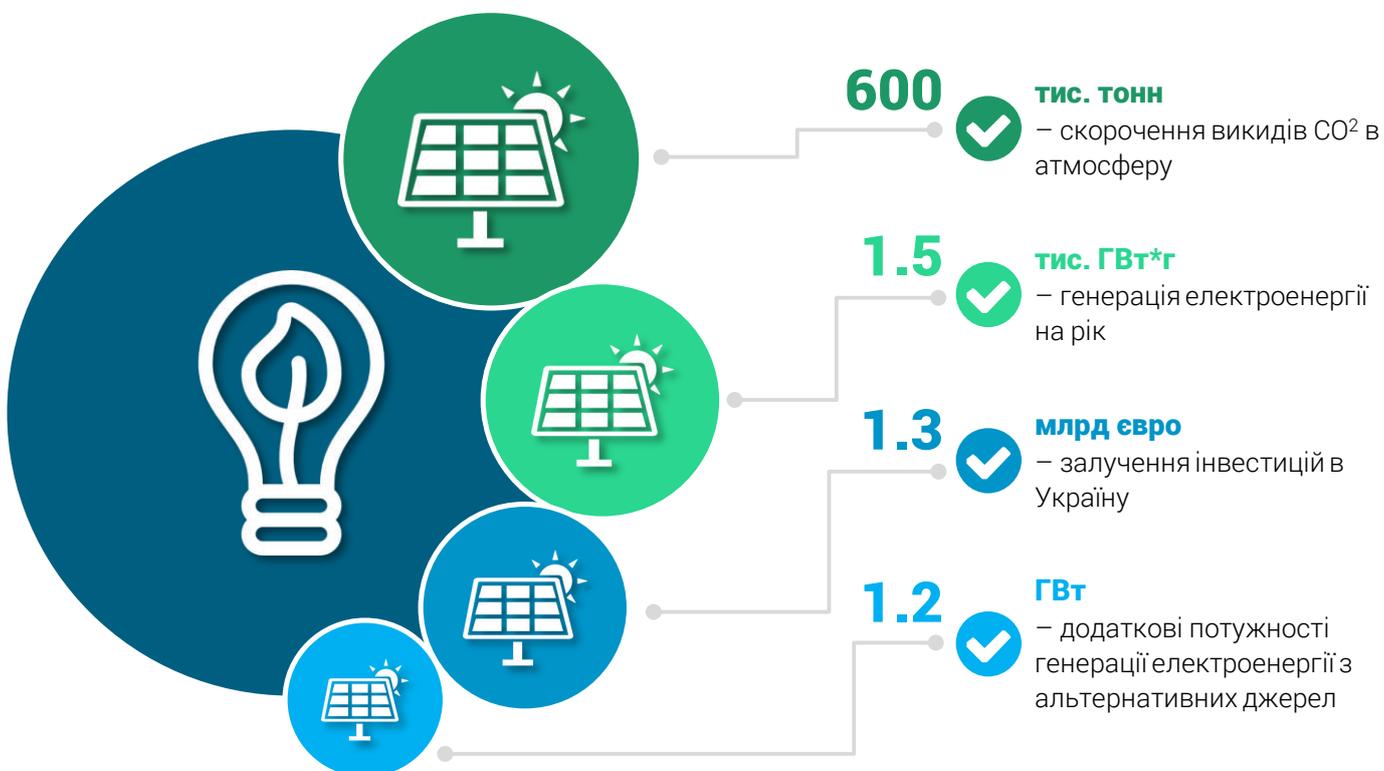

ПРОЕКТ CHORNOBYL SOLAR

ПРОБЛЕМАТИКА

У 2014 році Кабінет Міністрів України затвердив Національний план дій із відновлювальної енергетики в рамках вимог Директиви Європейського Парламенту та Ради 2009/28/ЄС від 23 квітня 2009 року про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел. Цей план передбачає, що частка генерації такої електроенергії сягне 11% до 2020 року. У 2015 році цей показник становив 5.2% (якщо брати до уваги й великі ГЕС), що вказує на недостатній рівень темпів розвитку альтернативної енергетики для досягнення цілей Національного плану.

14 липня 2016 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань правового режиму території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи». Документ дозволяє інвесторам розробляти проекти в Зоні відчуження. Територія залишається непридатною для проживання людей та сільськогосподарської діяльності, але енергетична інфраструктура Чорнобильської АЕС створює сприятливі умови для розвитку альтернативної енергетики.

Нова нормативно-правова база, яка дозволяє комерційне використання землі, набула чинності 4 серпня 2016 року

Ситуація до 4 серпня 2016 року

- Неможливість законно передати права на користування земельними ділянками іншим суб'єктам господарювання
- Відсутній орган, відповідальний за управління земельними ділянками в Чорнобильській Зоні відчуження (ЗВ)
- Відсутність чітких процедур передачі земельних ділянок в оренду у Чорнобильській ЗВ з метою комерційного використання

Зміни після 4 серпня 2016 року

- Закон дозволяє передачу права на користування земельними ділянками іншим суб'єктам господарювання
- Кабінет Міністрів України є відповідальним за затвердження основної дозвільної документації (передачу землі у власність або користування)
- Державне агентство України з управління Зоною відчуження виконує роль «єдиного вікна»
- Чіткі й уніфіковані процедури відведення земельних ділянок у Зоні відчуження

СУТЬ ПРОЕКТУ

- ✓ Первинний аналіз доцільності розвитку альтернативної енергетики в Зоні відчуження та визначення масштабів потенційного проекту
- ✓ Створення моделі для оцінки фінансових показників
- ✓ Визначення й оптимізація процедур для потенційних інвесторів
- ✓ Презентація потенціалу розвитку альтернативної енергетики в Зоні відчуження

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ ПРОЕКТУ

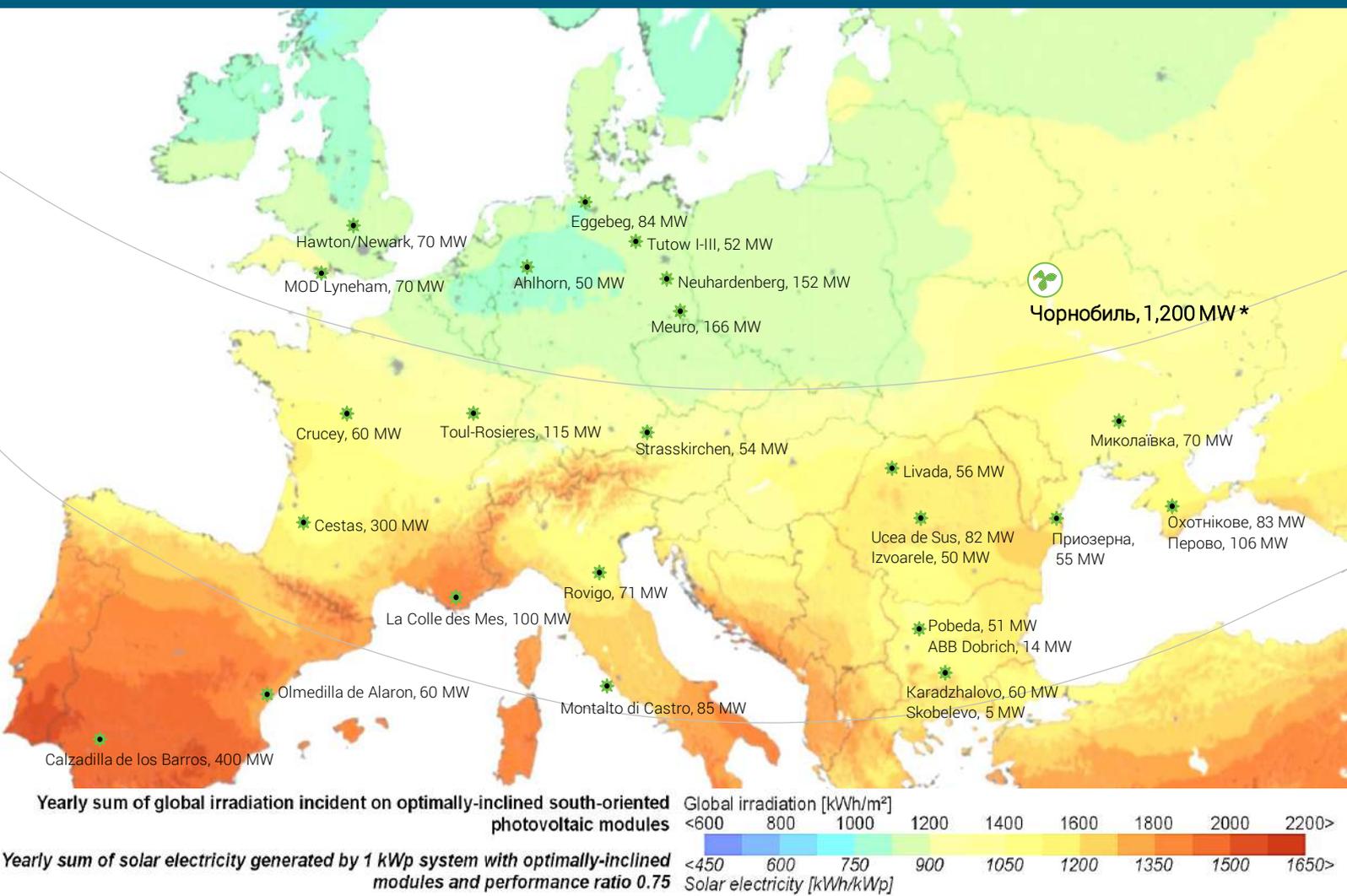
МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Зона відчуження, Київська область

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Територія Зони має значний потенціал з точки зору інфраструктури, рівня сонячної радіації й наявності земельних ділянок. Річний рівень сонячної радіації в Чорнобильській зоні становить приблизно 1,300 кВт*г/м², що перевищує аналогічний показник більшості територій в Північній Європі, де вже встановлено понад 50,000 МВт сонячних станцій.

КАРТА СОНЯЧНИХ ФЕРМ У ЄВРОПІ (>50 МВТ)

Річний рівень сонячної радіації в Чорнобильській зоні становить приблизно 1,300 кВт*г/м²

>50,000 МВТ
потужностей сонячних фотоелектричних станцій у Північній Європі розташовано на територіях з меншою сонячною радіацією (**1,100-1,200 кВт*г/м²**)

Останні спостереження вказують на те, що загальний рівень сонячної радіації в регіоні продовжує зростати

Загальна площа земельних ділянок, придатних для встановлення сонячних фотоелектричних панелей, відібраних для першочергового розвитку, становить близько 2,500 га. Це територія на південь від АЕС із доступом до ліній електропередач і доріг.

Наявна інфраструктура ЧАЕС дозволяє встановити сонячну станцію потужністю до 250 МВт без модернізації. Загальна пропускна здатність розподільних систем після модернізації обладнання – більше 1,200 МВт.

В рамках реалізації проекту на першочергових ділянках очікується генерація 1,500 ГВт*г електроенергії щороку.

Наявна інфраструктура ЧАЕС дозволяє встановити сонячну станцію потужністю до 250 МВт без модернізації

Розташування

Коментарі

- До електричних мереж належать відкриті розподільчі пристрої [ВРУ] **110, 330 та 750 кВ**, а також електричні мережі 6 кВ, що живлять будівельний майданчик
- 5 повітряних ліній 110 кВ**, 3 – з одностороннім живленням до ВРУ, 2 – із двостороннім живленням
- 4 повітряних ліній 330 кВ** підключені до національної енергомережі
- 2 повітряних ліній 750 кВ**, одна з яких вже від'єднана від енергомережі, інша – найближчим часом
- Перспектива** для ліній 750 кВ – переведення їх у клас 330 кВ і транспортування енергії в мережу

Лінії та підстанції: 110 кВ 330 кВ 750 кВ Чорнобильська АЕС

Розрахунки в рамках фінансової моделі визначають інвестиції на рівні 1.3 млрд євро і внутрішню ставку дохідності 26.2%. За наявності довгострокових кредитів від міжнародних партнерів період окупності власного капіталу становитиме менше 6 років.

У рамках первинного аналізу визначені проблемні процедурні моменти у виконанні інвестиційних проектів та розроблений план подолання перешкод і підтримки інвесторів в рамках роботи за принципом «єдиного вікна», роль якого виконуватиме Державне агентство України з управління Зоною відчуження.

Проект сонячної електростанції буде генерувати виручку на рівні 120-130 млн євро щороку до 2030

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА

- 1 Сонячна електростанція потужністю в 1.2 ГВт потребуватиме капіталовкладень на рівні 1.3 млрд євро, враховуючи інвестиції в інфраструктуру і земельні роботи
- 2 Щорічні операційні витрати й видатки на технічне обслуговування становитимуть 16 млн євро
- 3 Для розрахунку використовувалось співвідношення боргу до власного капіталу на рівні 0.75, зі ставкою фінансування 7% та строком кредитування 15 років
- 4 Зелений тариф зафіксовано у євро до 2030 року

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

Чиста приведена вартість проекту **479 млн євро**
(ставка дисконтування 8%)

Внутрішня ставка дохідності – **26.2%**

Період окупності власного капіталу **5.4 роки**

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Захід: «Презентація інвестиційного проекту в рамках конференції SEF 2016 міністром паном Остапом Семеракком»

Посилання: <https://goo.gl/tlvMtT>

Презентація: «Публікація презентації проекту»

Посилання: <https://goo.gl/tlvMtT>

Відеопрезентація: Chornobyl Solar: new opportunities in renewable energy sector

Посилання: youtu.be/fLrYQmOUW24

НАСТУПНІ КРОКИ

Створення проектного офісу для супроводу зацікавлених інвесторів

Упровадження дебюрократизаційних заходів в рамках лібералізації

Пошук партнерів для реалізації проекту

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Аліна Свідерська

Партнер
alina.sv89@gmail.com

Олексій Михайленко

Старший економічний аналітик
oleksii.mykhailenko@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

**ГО «Чорнобильський інститут
досліджень і розвитку»**

**Державне агентство України з
управління Зоною відчуження**
www.dazv.gov.ua

**Міністерство екології та
природних ресурсів України**
www.menr.gov.ua

ПРОЕКТ

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ДЛЯ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ

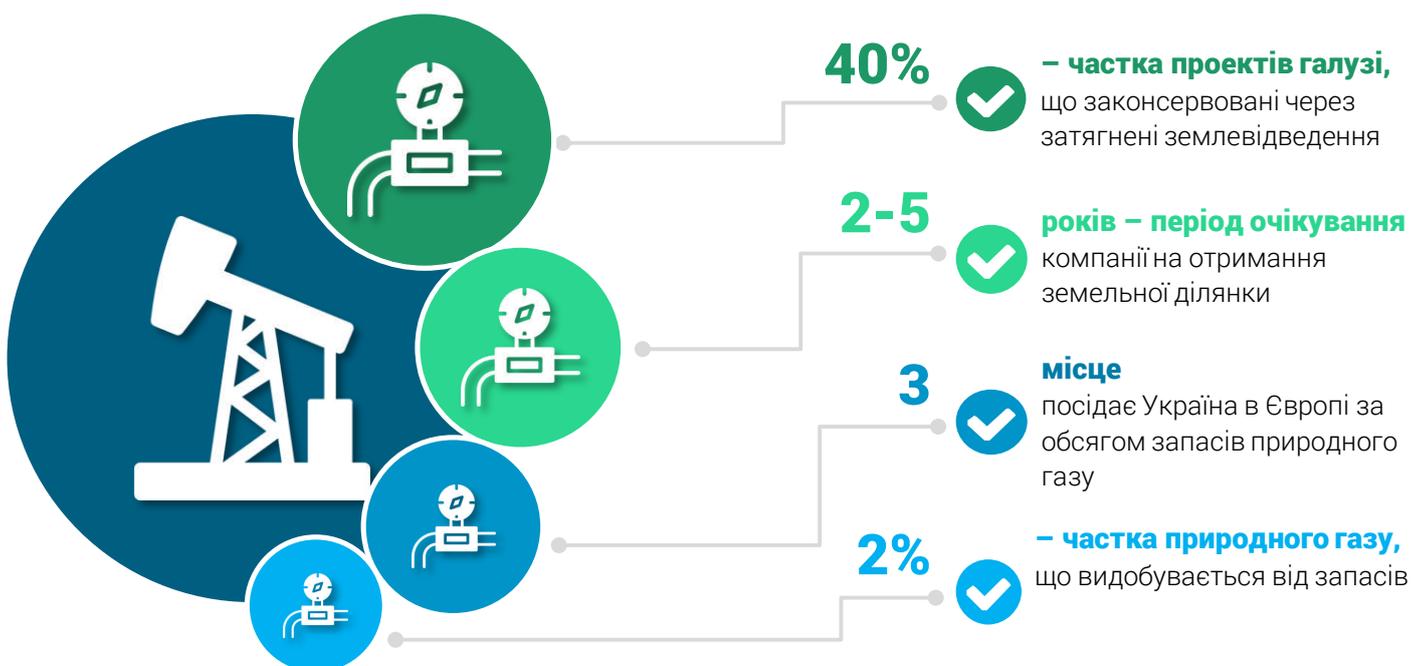
ПРОБЛЕМАТИКА

На сьогодні однією з найбільших проблем для нафтогазових компаній є використання землі. Отримавши дозвіл на послуговування надрами, компанії не можуть реалізувати надане їм право через неможливість користуватися землею, адже для цього потрібно отримувати окремі дозвільні документи.

Згідно з чинним законодавством до моменту завершення процедури відведення земель і отримання правовстановлювального документа на ділянку необхідно зупинити облаштування свердловини, законсервувати її на період оформлення права на неї. Тобто, поки процедура землевідведення незавершена, неможливо вводити в експлуатацію свердловини, що спричинює

зриви термінів будівництва трубопроводів-шлейфів і загального введення їх в експлуатацію, зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів, скорочення суми нарахування та сплати ресурсних платежів.

Через затримки із землевідведенням газова галузь втрачає щонайменше 1 млрд м³ газу на рік на вже розвіданих ділянках. Цей обсяг невидобутого газу міг би забезпечувати потреби населення, зменшивши залежність України від імпорту газу. Зі спрощенням регуляторного тиску в сфері відведення землі для нафтогазових компаній, Україна може скоротити імпорт газу на 10-20% на рік завдяки збільшенню власного видобутку.

СУТЬ ПРОЕКТУ

ПРОПОНУЄМО УХВАЛИТИ ЗАКОН, ЯКИЙ ВИРІШИВ БИ ТАКІ ПРОБЛЕМИ:

ПРОБЛЕМА

Важкість користування землею для облаштування свердловин та введення їх у розробку/експлуатацію

Довготривала процедура оформлення дозвільних документів при зміні цільового призначення земель (2-5 років)

Збільшення собівартості газу через додаткові дублювальні вимоги до нафтогазових компаній

Дублювання регуляторних документів (гірничий відвід для нафтогазових компаній)

ВИРІШЕННЯ

Законодавчо закріпити право сервітуту для облаштування й експлуатації свердловин та об'єктів трубопровідного транспорту

Запровадити можливість використовувати землі на підставі договору без зміни цільового призначення на період оформлення документів на землю

Стаття 208 пропонує звільнити від відшкодування втрат сільсько- і лісогосподарського виробництва компаніям, які використовують землі для нафтогазової діяльності транспорту

Скасувати необхідність отримання гірничих відводів

КОМЕНТАРІ

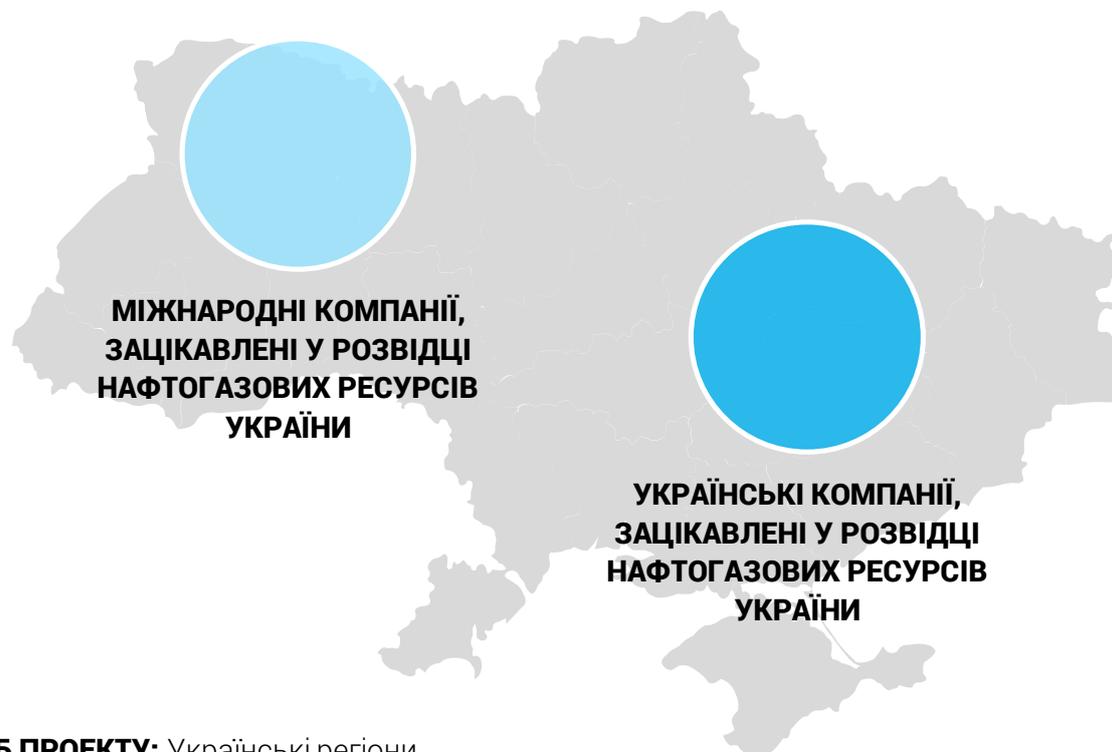
Наразі перелік видів сервітуту не є обмеженим. Запропоновані додаткові сервітуту лише доповнюють цей невичерпний перелік

Усі умови користування землею передбачені в договорі. Законодавчо закріплюється обов'язок відшкодувати всі збитки та неодержані доходи, а також повернути землі у стан, придатний для використання за призначенням

Для нафтогазових компаній уже існує вимога відшкодування всіх збитків і неодержаних доходів, а також повернення земель у стан, придатний для використання за призначенням (відповідно до статті 97 Земельного кодексу). Додаткові вимоги відшкодування тільки підвищують собівартість продукції

До 1994 гірничий відвід був єдиним документом, який визначав межі надрової ділянки, наданої у користування видобувному підприємству. Із запровадженням у 1994 році процедури ліцензування межі ділянок надр, їх власники стали визначатися спеціальними дозволами на геологічне вивчення і промислову розробку корисних копалин. Гірничі відводи фактично дублюють функції спеціальних дозволів

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ ПРОЕКТУ

МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Українські регіони

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Через затримки із землевідведенням газова галузь втрачає щонайменше 1 млрд м³ газу на рік на вже розвіданих ділянках.

Зі спрощенням регуляторного тиску в сфері відведення землі для нафтогазових компаній, Україна може скорити імпорт газу на 10-20% на рік завдяки збільшенню власного видобутку.

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

Робота з народними депутатами щодо підтримки законопроекту в першому читанні

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Аліна Свідерська

Партнер
alina.sv89@gmail.com

Катерина Бусол

Юрист
katya.busol@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

American Chamber of Commerce

www.chamber.ua

**Асоціація газовидобувних компаній
України**

www.agpu.org.ua

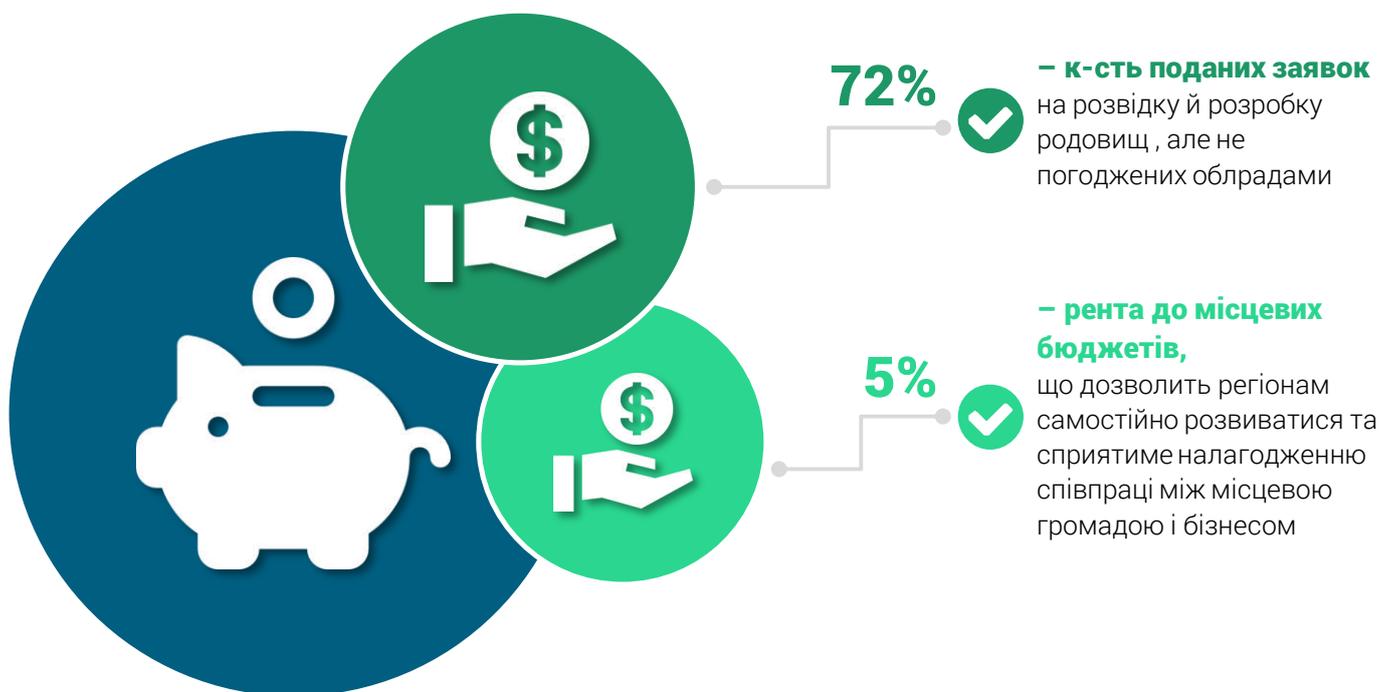

ПРОЕКТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ РЕНТНИХ ПЛАТЕЖІВ

ПРОБЛЕМАТИКА

Відповідно до Бюджетного кодексу України рентна плата за користування надрами для видобування нафти, природного газу і газового конденсату повністю зараховується до загального фонду державного бюджету. Зважаючи на те, що при проведенні робіт із видобутку вуглеводнів погіршується стан навколишнього природного середовища, локальні об'єкти інфраструктури зазнають втрат, спричиняється шкода здоров'ю мешканцям регіонів тощо, спрямовувати кошти із рентної плати винятково до загального фонду держбюджету – означає порушувати соціальні права місцевих громад.

Централізація нівелює засади справедливого розподілу коштів між бюджетами різних рівнів, громадами сіл, селищ, міст, де здійснюється виробнича діяльність підприємств нафтогазової галузі. Водночас громади не забезпечені належними фінансовими можливостями щодо управління еколого-економічною ситуацією на територіях, де проводиться діяльність із видобутку вуглеводнів.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Ухвалення закону, який встановлює розподіл коштів із рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу й газового конденсату у співвідношенні:

- 2% – до сільських, селищних і міських бюджетів;
- 1.5% – до обласних бюджетів;
- 1.5% – до відповідних районних бюджетів.

Таким чином, місцеві громади отримають більше фінансових можливостей для вирішення проблем на місцях, покращення еколого-економічної ситуації населених пунктів, що своєю чергою сприятиме налагодженню плідної співпраці між підприємствами нафтогазовидобувного комплексу й органами державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Україна

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

20 грудня 2016 року парламент ухвалив законопроект. Наразі його передали на підпис Президенту. До закону додали правку, яка відтерміновує набрання ним чинності до 2018 року.

Ініціативна група народних депутатів із Ольгою Бельковою на чолі намагатиметься внести зміни для введення закону в дію вже у 2017 році.

У місцевих громад вже з'явився стимул співпрацювати з нафтогазовими компаніями, оскільки в майбутньому вони отримуватимуть відсоток від ренти.

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

Моніторити імплементацію закону, а також відстоювати введення закону в дію з 2017 року

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Аліна Свідерська

Партнер
alina.sv89@gmail.com

Катерина Бусол

Юрист
katya.busol@gmail.com

Валерія Радченко

Менеджер із комунікацій
valeriia.radch@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

American Chamber of Commerce

www.chamber.ua

Асоціація газовидобувних компаній України

www.agpu.org.ua

ПРОЕКТ

УХВАЛЕННЯ НОВИХ ПРАВИЛ РОЗРОБКИ НАФТОГАЗОВИХ РОДОВИЩ

ПРОБЛЕМАТИКА

Відсутність сучасних правил розробки родовищ, незручність процесу дотримання нормативів при розробці родовищ нафти й газу через їх застарілість (найновіші правила розробки нафтогазових родовищ датовані 1984 роком).

Неузгодження із сучасними технологічними умовами призводить не лише до фізичних незручностей, а й має високі корупційні ризики для органів контролю.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Написати текст нових правил розробки нафтогазових родовищ й узгодити його із представниками ключових міністерств (Міністерства екології, енергетики, інфраструктури, регіонального розвитку, Державної служби геології та надр) і бізнесу. Нові правила мають передбачати оновлений національний регуляторний режим, що враховує особливості геологічного вивчення, розробки родовищ нетрадиційних вуглеводневих систем, а також робить чіткішою процедуру оформлення дозвільної документації. Розроблені нормативи мають мінімізувати правову невизначеність і, як наслідок, корупційні ризики.

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Необхідність нових Правил розробки нафтогазових родовищ підтримав Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман під час урядового засідання в грудні 2016 року.

Володимир Гройсман доручив Міністерству екології ухвалити наказ із текстом нових правил.

Наразі документ фіналізується у міжміністерських коментарях.

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

Узгодження фінальної версії нових Правил розробки нафтогазових родовищ між бізнесом і ключовими міністерствами

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Аліна Свідерська

Партнер

alina.sv89@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

American Chamber of Commerce

www.chamber.ua

Асоціація газовидобувних компаній України

www.agpu.org.ua

ПРОЕКТ

ДОРОЖНЯ КАРТА ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЛИХ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ В УКРАЇНІ

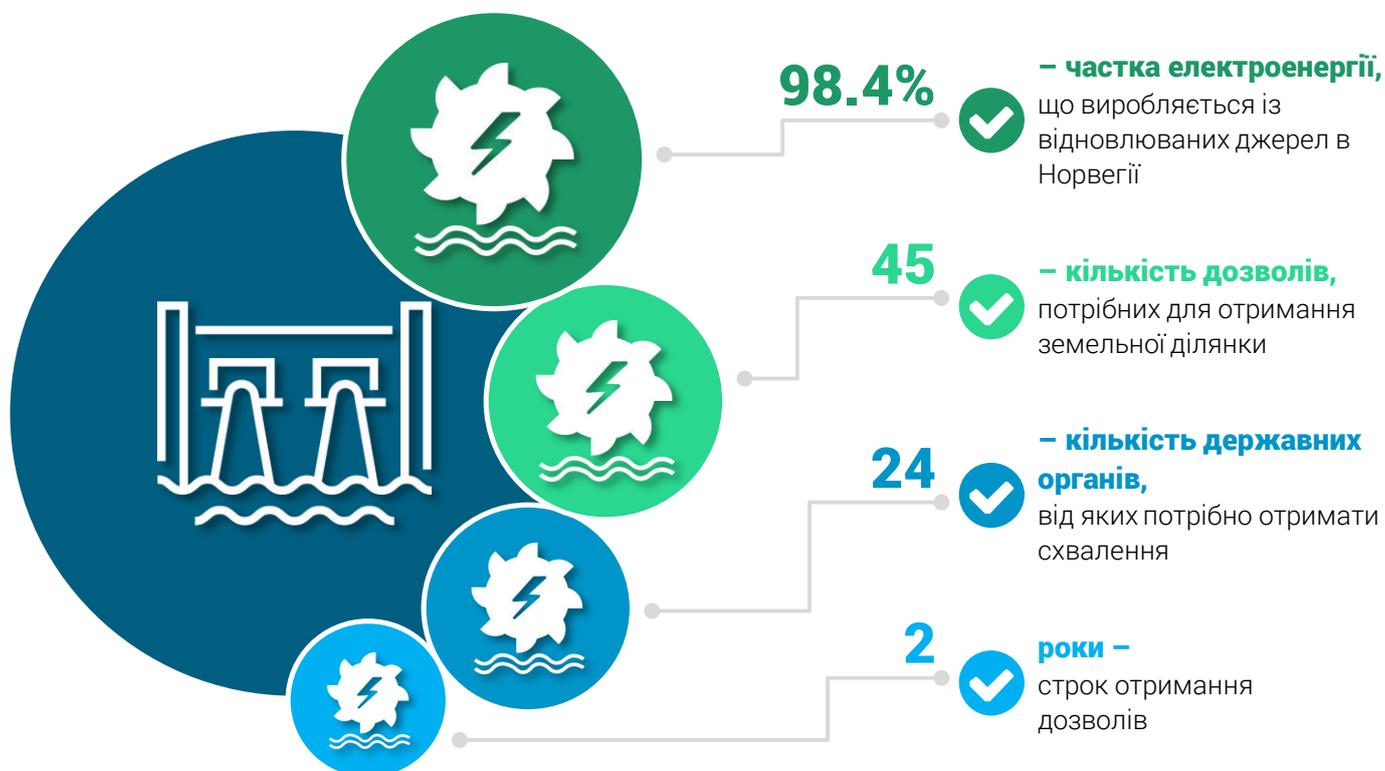
ПРОБЛЕМАТИКА

Розвиток зеленої електроенергії в Україні істотно відстає від світових темпів, зокрема через суттєві регуляторні ускладнення. Лише 1.24% електроенергії в Україні виробляється з відновлюваних джерел. При цьому в національному плані дій зазначено зростання до 11% в загальній структурі енергоспоживання країни до 2020 року.

Цей проект є надійною дорожньою картою, спрямованою на потенційних інвесторів.

Для українських регуляторних органів він є водночас і стратегією з лібералізації правового поля відновлювальної електроенергетики та побудови в Україні інвестиційно привабливого ринку зелених технологій енергогенерування.

Проект охоплює комплексне бачення основних правових кроків у різних сферах (пов'язаних із відведенням землі, будівництвом, охороною навколишнього середовища і здоров'я тощо), що їх має зробити забудовник для створення в Україні малої ГЕС.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Інвестору необхідні додаткові стимули для того, щоб обрати український ринок та почати будівництво проектів із відновлюваної енергетики. Щоб спростити для інвестора механізм функціонування ринку відновлюваної енергетики, вирішили створити дорожню карту для інвесторів із розвитку малих ГЕС. Цю сферу зеленої енергетики обрали через партнерство з норвезькими організаціями (Норвезько-українська торгова палата та Норвезьке Посольство). Норвегія має безпрецедентний досвід розвитку малих ГЕС і зацікавлена інвестувати в Україну.

Проект охоплює комплексне бачення основних правових кроків у різних сферах (пов'язаних із відведенням землі, будівництвом, охороною навколишнього середовища і здоров'я тощо), що їх має зробити забудовник для створення в Україні малої ГЕС.

Крім того, на основі дорожньої карти запропоновано певні рекомендації щодо покращення регуляторного поля для «зелених» проектів.

Переваги дорожньої карти:

- По-перше, дорожня карта синтезує максимально широкий спектр міжнародного досвіду з розвитку гідроенергетичної інфраструктури.
- По-друге, є компендіумом того, що розпорошено в десятках нормативно-правових актів.
- По-третє, показує іноземному інвестору можливості українського ринку зеленої енергетики.

Аналіз проводили з урахуванням таких орієнтирів:

ОРІЄНТИР 1

Дорожня карта застосовна винятково до малих гідроелектростанцій. Оскільки на міжнародному рівні не існує єдиного узгодженого нормативу потужності таких станцій, кожна держава визначає свій показник у національному законодавстві. В Україні малими ГЕС вважаються станції, що мають потужність від 1 до 10 МВт. Це не означає, що будівництво мікро- та міні-станцій регулюється по-іншому, чимало аспектів земельної сфери, вимог щодо охорони здоров'я і безпеки є аналогічними.

ОРІЄНТИР 2

Дорожня карта розроблена для проектів, що втілюються з нуля, тобто створення їх від початку, а не з реконструкції наявної станції. За модель взяли реалізацію проекту будівництва нової малої ГЕС на державних землях Західної України. Регіон має велику кількість річок зі стрімкою течією, зумовленою тамтешнім гірським ландшафтом. Саме тому він є найбільш перспективним для розвитку малих ГЕС в Україні.

ОРІЄНТИР 3

Документ також надає основні стратегічні рекомендації. Їх імплементація значно спростить будівництво й експлуатацію малих гідроелектростанцій і сприятиме виконанню зобов'язань України щодо використання альтернативних джерел енергії й енергоефективності.

НОРВЕГІЯ

Норвегія є однією з найпрогресивніших країн, коли йдеться про використання екологічно чистої енергії. У 2016 році про-владні політичні партії внесли пропозицію про заборону автомобілів з бензиновими двигунами до 2025 року та нульову вирубку лісів.

Норвегія має намір збільшити частку енергії, виробленої з відновлюваних джерел, до 67,5%. У своїй політиці уряд насамперед застосовує схему зеленого сертифікату, а також полегшує процедури дозволів за принципом «єдиного вікна» (через Norwegian Water Resources and Energy Directorate (NVE)).

Кількість малих ГЕС

1,500

Електрика, вироблена з відновлюваних джерел

98.4%

Потужність малих ГЕС

1,989 MW

РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Майже вся електроенергія генерується завдяки гідроелектростанціям. Із 2012 року в Норвегії діє спільний зі Швецією ринок зелених сертифікатів, метою якого є збільшення виробництва електроенергії на основі відновлюваних джерел на 26,4 ТВт/год до 2020 року. Норвегія також прагне покращити зв'язок із європейськими енергетичними ринками. Для досягнення цієї мети уряд модернізує законодавство, щоб дозволити не тільки державним, а й приватним компаніям керувати лініями сполучення.

ОГЛЯД РИНКУ МАЛИХ ГЕС

Норвегія є шостим за величиною виробником гідроелектроенергії у світі й використовує близько 1500 малих ГЕС. Ринок Норвегії має великий потенціал для розвитку малих гідроелектростанцій – близько 20-30 ТВт/год на рік.

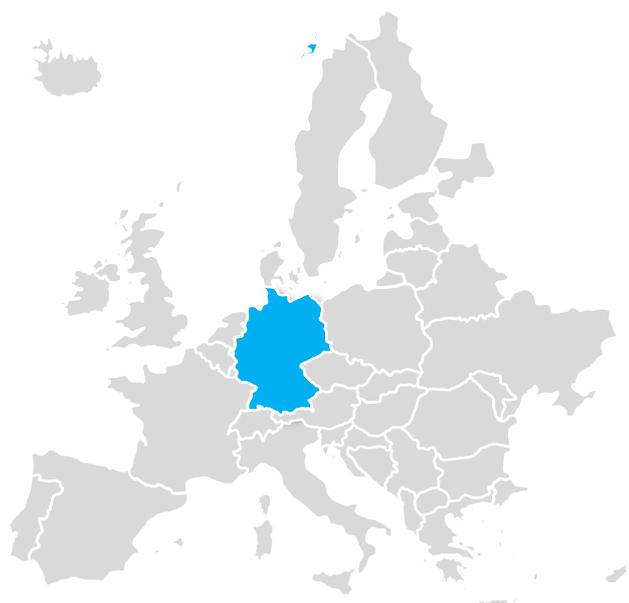

ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ І СТИМУЛИ ДЛЯ ІНВЕТОРІВ

Схема зеленого сертифікату діятиме до 2035 року, але станції, введені в експлуатацію після 2021 року, не визнаватимуться такими, що можуть брати участь у цій схемі.

НІМЕЧЧИНА

Німеччина планує генерувати 100% електроенергії з відновлюваних джерел до 2050 року. В Індексі привабливості країн для інвестицій у відновлювану енергетику, розробленому ЕУ, Німеччина займає четверте місце у світі.

8 травня 2016 року Німеччина згенерувала стільки екологічно чистої енергії, що уряд повинен був платити споживачам за її використання. Частка електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел, зросла з 6% у 2000 році до 32,6% у 2015.

Кількість малих ГЕС

7,512

Планує генерувати до 2050

100%

Потужність малих ГЕС

1,732 MW

РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Річний попит на електроенергію в Німеччині є найвищим у Європі і складає 20% від загального показника країн ЄС. Згідно зі звітом REN21 у 2016 році Німеччина входить у топ-5 країн із точки зору загальної встановленої потужності відновлюваних джерел енергії. У 2015 держава збільшила виробництво відновлюваних джерел енергії на 20%. В останні роки спостерігається стрімке зростання виробництва біоенергетики. Німеччина входить у десятку світових лідерів за обсягом інвестицій у відновлювану енергетику.

ОГЛЯД РИНКУ МАЛИХ ГЕС

На 2010 рік у Німеччині було 7,512 малих ГЕС із загальною встановленою потужністю 1,732 МВт (8 ТВт на рік). До 2020 року ця кількість орієнтовно збільшиться до 7,800 станцій із загальною встановленою потужністю 1,830 МВт (8.6 ТВт на рік).

ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ І СТИМУЛИ ДЛЯ ІНВЕТОРІВ

Виробники електроенергії з відновлюваних джерел мають право на пільгові тарифи і ринкової премії;

- Виробникам електроенергії з відновлюваних джерел надають пріоритет в отриманні прав на підключення до електромереж;
- Оператори електромереж в купівлі електроенергії повинні надавати пріоритет виробленій із відновлюваних джерел;
- Фінансова підтримка надається протягом 20 років, проте існує тенденція до постійного та поступового скорочення для нових станцій (так звана «дегресивна схема»).

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ АМЕРИКИ

Згідно з Індексом привабливості країн для інвестицій у відновлювану енергетику, США посідає перше місце у світі. Таку ситуацію можна пояснити наявністю дешевого капіталу (завдяки додатковим стимулам, наприклад, федеральному податковому кредиту). У 2015 році уряд США анонсував План «Чиста енергія», покликаний

збільшити виробництво електроенергії з відновлюваних джерел до 28% вже до 2030 року. Політика стимулювання галузі урядом США вже призвела до перших рекордних результатів: у 2016 році кількість робочих місць у секторі відновлюваної енергетики вперше в історії США перевершила нафтогазову галузь.

Частка гідроенергії у відновлювальній енергетиці

46%

Електрика, вироблена з відновлюваних джерел

28% до 2030

Частка наявних малих гідротурбін в США

92%

РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Наразі сектор відновлюваної енергетики США забезпечує 13% виробництва (33% – природний газ, 33% – вугілля, 20% – ядерна енергія) та 10% споживання енергії.

ОГЛЯД РИНКУ МАЛИХ ГЕС

Найбільша частка електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел, у 2015 році припадає на гідроенергію (46%). 92% наявних гідротурбін у США класифікуються як малі або турбіни малої потужності. За даними Всесвітньої енергетичної ради, потенціал малих гідроелектростанцій (до 10 МВт), придатний для використання, складає 198 ТВт на рік.

ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ І СТИМУЛИ ДЛЯ ІНВЕТОРІВ

- Федеральний уряд надає податкові пільги для сонячних і вітряних проектів. Їх можна використовувати для залучення інвесторів, які можуть послуговуватися ними для забезпечення дешевого капіталу у структурі, відомій як «tax equity». Такі податкові пільги складають 30% інвестиційного податкового кредиту (ITC) для сонячної енергії та 2.3 центи за кіловат-годину виробничого податкового кредиту (PTC) для енергії вітру. Програми розширені у 2016 році.
- Споживачі можуть продавати надлишок розподіленої виробленої сонячної електроенергії назад у мережу, часто за роздрібними ставками, за умови дотримання правил застосування нетто-обліку.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

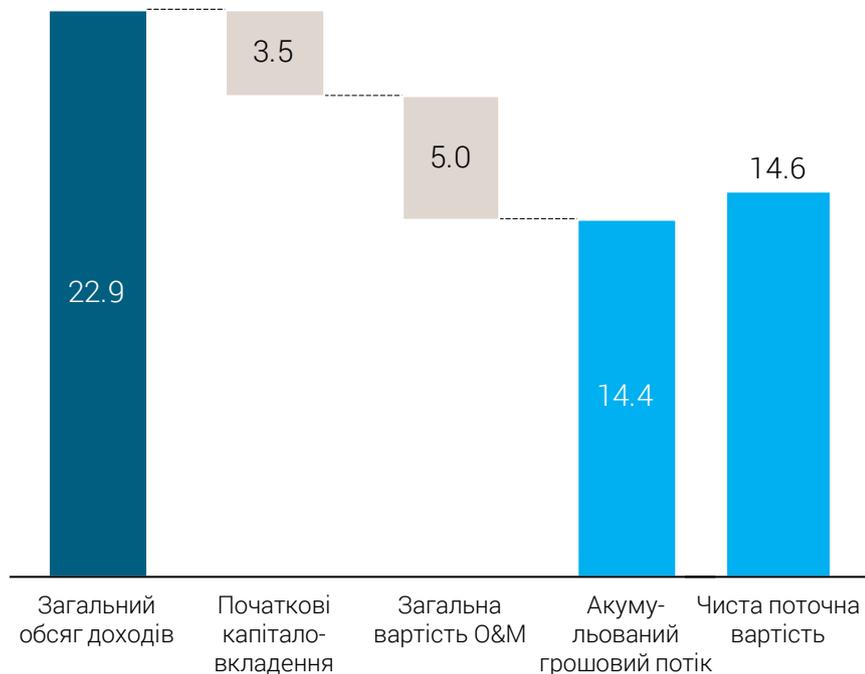

Надано перелік нормативно-правових актів, що впливають на будівництво малих гідроелектро-станцій, й наведено можливі варіанти гармонізації чинного законодавства зі зразками міжнародної практики.

Презентовано економічну модель із показниками ROI, IRR, точки рентабельності представникам Норвезько-української торгової палати (NUCC) та норвезьким інвесторам, деталі наведені на рис. 3.

Рис. 3. Розрахунок чистої поточної вартості, 2016-2050, \$ млн

АНАЛІЗ ВИТРАТ / ВИГОД

- Типова мала ГЕС потребуватиме близько 3.5 млн євро початкових капіталовкладень
- Вартість Q&M становить 90 тис. євро на рік
- Річне виробництво енергії – 10.5 ГВт на рік
- Річний дохід сягає 0.6-1 млн євро

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ

- Протягом 35 років проект очікувано згенерує 14.6 млн євро чистої поточної вартості.
- Внутрішня норма прибутку проекту – 21%.
- Для типового проекту рентабельність – близько 2.7 разів.
- Період окупності – 6.3 року.

Вказано рекомендації, розроблені на основі дослідження міжнародного досвіду, для вдосконалення законодавства.

Імплементация запропонованих рекомендацій сприятиме розвитку проектів малих гідроелектростанцій

РЕКОМЕНДАЦІЯ

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

ПРИНЦИП «ЄДИНОГО ВІКНА»

Створення передбачуваного інвестиційного клімату й передання адміністративного тягаря державним органам

ФІНАНСОВІ ГАРАНТІЇ, ЗАБЕЗПЕЧЕНІ НА РАННІХ ЕТАПАХ

Впевненість інвесторів у проектах зі складання й виконання бюджету та фінансування в Україні

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЕНЕРГЕТИЧНОГО РЕГУЛЯТОРА

Прозоре ціноутворення й тарифна політика для електроенергетичної сфери

ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО ГІДРОЛОГІЧНОЇ СТАТИСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Вдосконалене оцінювання можливостей розпочати новий проект в Україні

НОВІ ЕКОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Усунення неправильних трактувань впливу малих ГЕС на навколишнє середовище

СПРОЩЕННЯ ДОСТУПУ ДО ЗЕМЕЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Усунення корупційних та інших невизначених ризиків

Проведено презентацію аналітичного звіту й основних результатів роботи на спільному заході Норвезько-української торгової палати (NUCC) та Європейської бізнес-асоціації (EBA)

Репрезентовано позицію EasyBusiness щодо перспектив розвитку зеленої енергетики в Україні на Норвезько-українському бізнес форумі в Осло

Проведено брифінг в Українському кризовому медіацентрі. Опубліковано аналітичні матеріали на платформі EasyBusiness у Slideshare і Facebook

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Стаття: «Roadmap for Small-Scale Hydro Power Projects in Ukraine!»

Посилання: <https://goo.gl/fBELuZ>

Захід: «Презентація дорожньої карти з відновлюваної енергетики в Україні у рамках Norwegian Networking Event»

Посилання: <https://goo.gl/7S08d5>

Стаття: «Small-Scale Hydro Power Projects in Ukraine – Roadmap for Investors»

Посилання: <https://goo.gl/lnovCD>

Захід: Брифінг на тему «Нові можливості в українському енергетичному секторі»

Посилання: <https://goo.gl/SDd06k>

Заходи: Панельна дискусія щодо проведення в Україні дерегуляційних заходів із зеленої енергетики та малих ГЕС. Norwegian-Ukrainian Business Forum.

Посилання: <https://goo.gl/l6SVzJ>

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Аліна Свідерська

Партнер
alina.sv89@gmail.com

Андрій Шпаков

Керівник аналітичного відділу
andriy.shpakov@gmail.com

Катерина Бусол

Юрист
katya.busol@gmail.com

Дмитро Ливч

Економічний аналітик
lyvchdmytro@gmail.com

Олександр Соболев

Економічний аналітик
soboliev.oleksandr@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Норвезько-українська торгова палата (NUCC)

www.nucc.no

Європейська бізнес-асоціація (ЕВА)

www.eba.com.ua

Юридична компанія EverLegal

www.everlegal.ua

Українська асоціація відновлюваної енергетики

www.uare.com.ua

Sustainable power group

www.spower.com

Rengy Development

www.rengydevelopment.com

ЗОВНІШНІ ЕКСПЕРТИ ПРОЕКТУ

Арне Якобсен

засновник та CEO в Blaafall

Амунд Муклебуст

колишній виконавчий директор
NUCC

Андрій Оленюк

партнер EverLegal

Сергій Поровський

радник колишнього міністра енергетики України Володимира Демчишина

НАПРЯМОК

РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

ЦІЛЬ

СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ, ЩО ВІДПОВІДАТИМЕ ІНТЕРЕСАМ БІЗНЕСУ ТА ДЕРЖАВИ

ОПИС

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

У рамках роботи над напрямком реформування державного контролю у 2016 році активним був проект «Удосконалення методики розроблення критеріїв ризику в системі державного нагляду (контролю)». Він спрямований на детальний аналіз можливостей удосконалення методики розроблення критеріїв ризику в системі державного нагляду (контролю) України, дослідження поточного стану системи, а також аналізу успішних міжнародних практик використання ризик-орієнтованого підходу у плануванні перевірок та періодичності їх проведення.

ПРОЕКТ

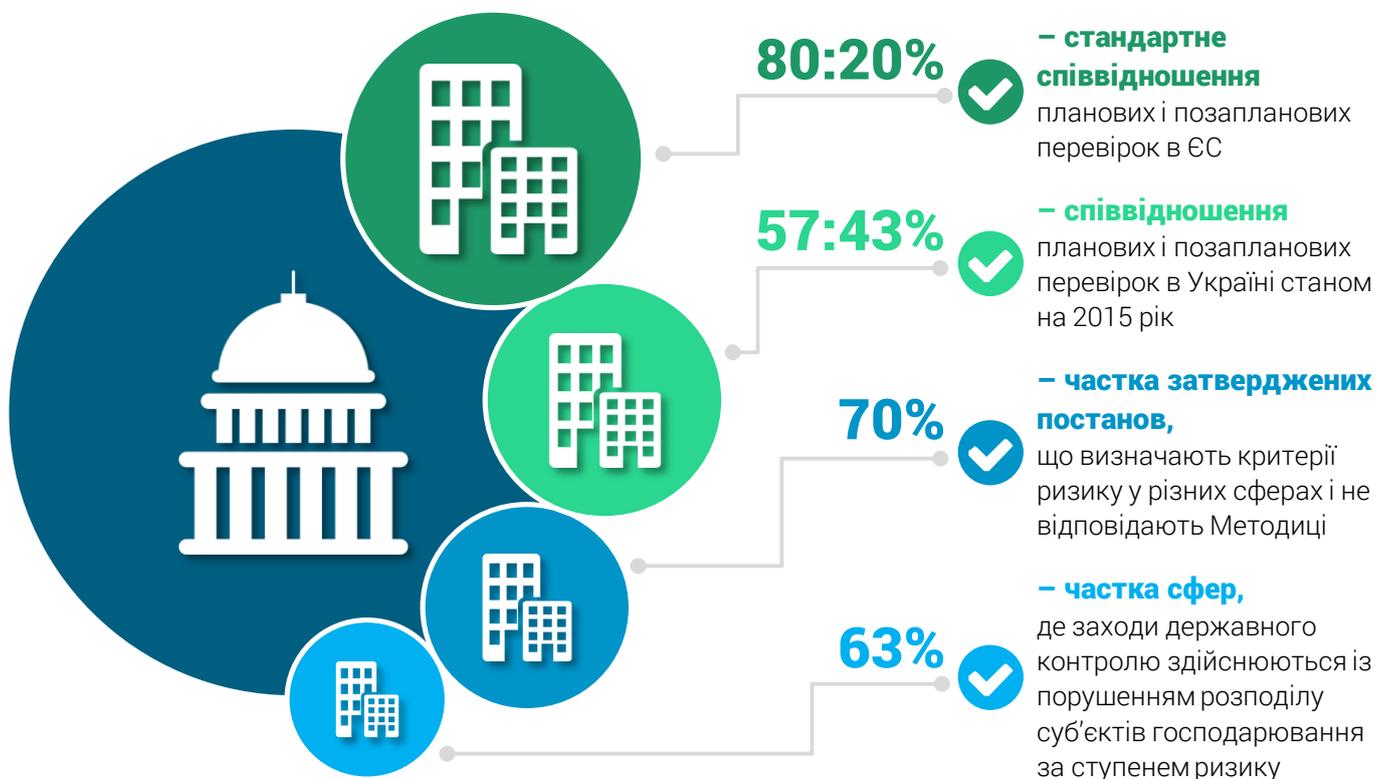
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗРОБЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ РИЗИКУ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ)

ПРОБЛЕМАТИКА

Система державного нагляду (контролю) в Україні є досить обтяжливою для бізнесу переважно через невикористання ризик-орієнтованого підходу при плануванні перевірок. Як наслідок, вони є надто частими, тривалими і витратними для підприємств.

Основними причинами неефективного процесу планування заходів державного нагляду (контролю) в Україні є:

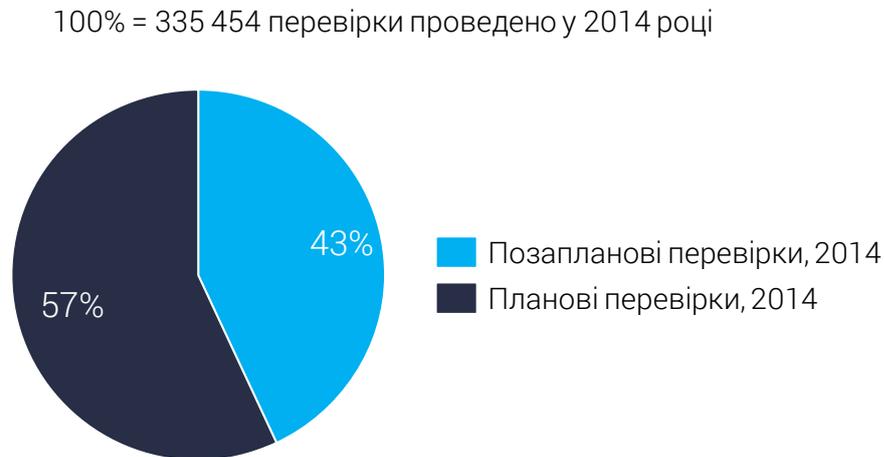
- рамовість спеціального Закону (він охоплює лише частину проблем у сфері державного нагляду)
- розмитість законодавчих норм (відсутність чіткості щодо порядку застосування та сутності ризик-орієнтованого підходу)
- рекомендаційний характер законодавчих актів (наявний механізм визначення критеріїв ризику має рекомендаційний характер та не є обов'язковим)

Хаотичність і надмірність підходу до планування заходів державного нагляду (контролю) призводить до таких результатів:

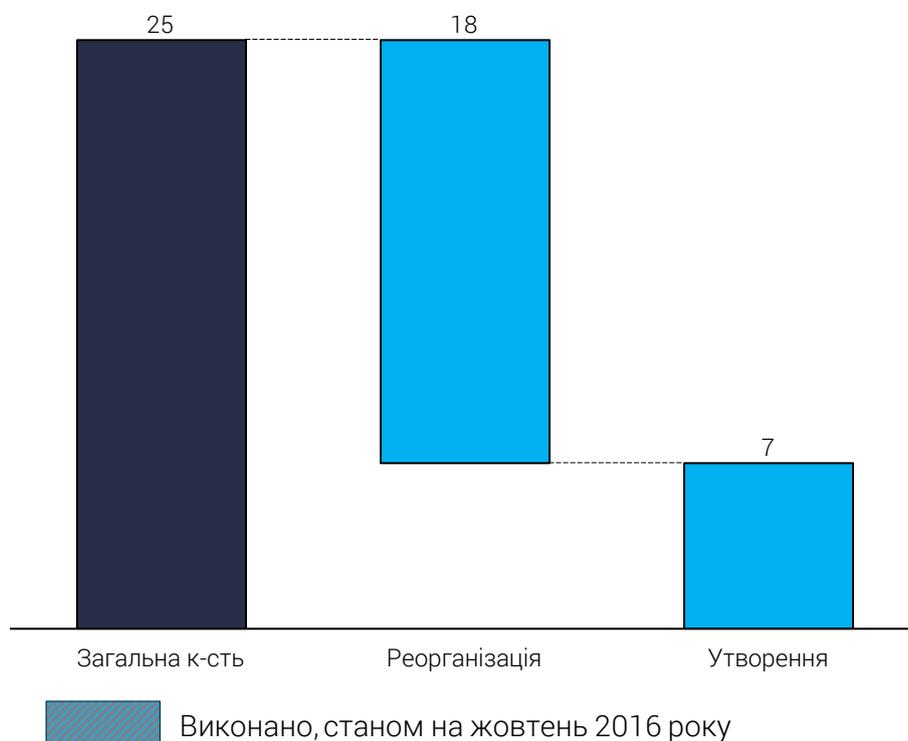
- планування на основі ризиків є умовним: у 2014 році частка позапланових перевірок складає 43% на противагу максимальній межі 20% у країнах ЄС, що свідчить про неефективність механізму в діяльності органів контролю (див. рис.4)

Рис. 4. Співвідношення планових та позапланових перевірок за 2014 рік (за даними Державної Регуляторної Служби України)

- провалена реформа оптимізації органів: фактично тільки 52% ЦОБВ за 2 роки реорганізовані відповідно до Постанови №442, решта 48% – ще досі у процесі реорганізації/ліквідації/утворення (див. рис.5)

Рис. 5. Стан виконання Постанови №442 на жовтень 2016 (за даними Кабінету Міністрів України)

- виратність системи перевірок для суб'єктів господарювання: в середньому витрати, пов'язані з перевітками, складають \$820 (див. рис. 6)

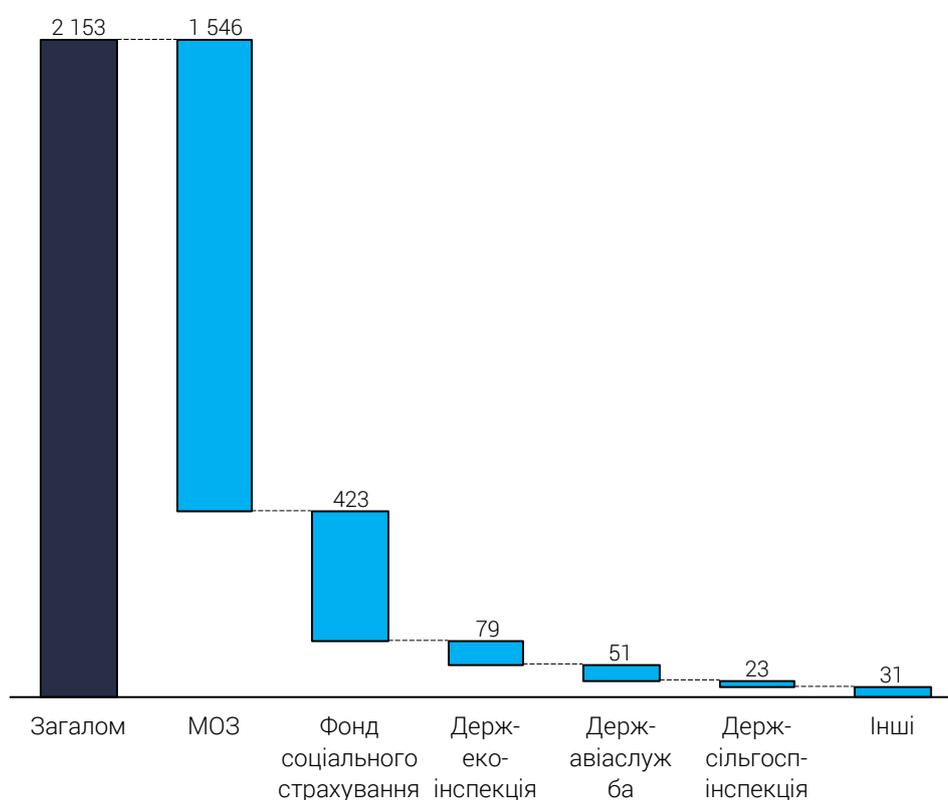
Рис. 6. Органи державного нагляду (контролю), що порушили мораторій на перевірки протягом січня-травня 2015 року (за наявною у Державній регуляторній службі інформацією).

100% = 335 454 перевірки було проведено у 2014 році

- неефективність мораторію на перевірки: за останні 7 років такі заборони вводилися щонайменше 5 разів під гаслом «полегшення життя бізнесу» і з наголосом на їх тимчасовості. У той же час ніяких особливих стимулів для реформування цієї системи не створювалось. Окрім того, порушення вимог мораторіїв державними органами контролю не є поодинокими випадками. Зокрема, протягом січня-травня 2015 року із порушенням мораторію на проведення перевірок проведено 2153 перевірки, із яких 262 були плановими, а 1891 – позаплановими (Рис. 7.)

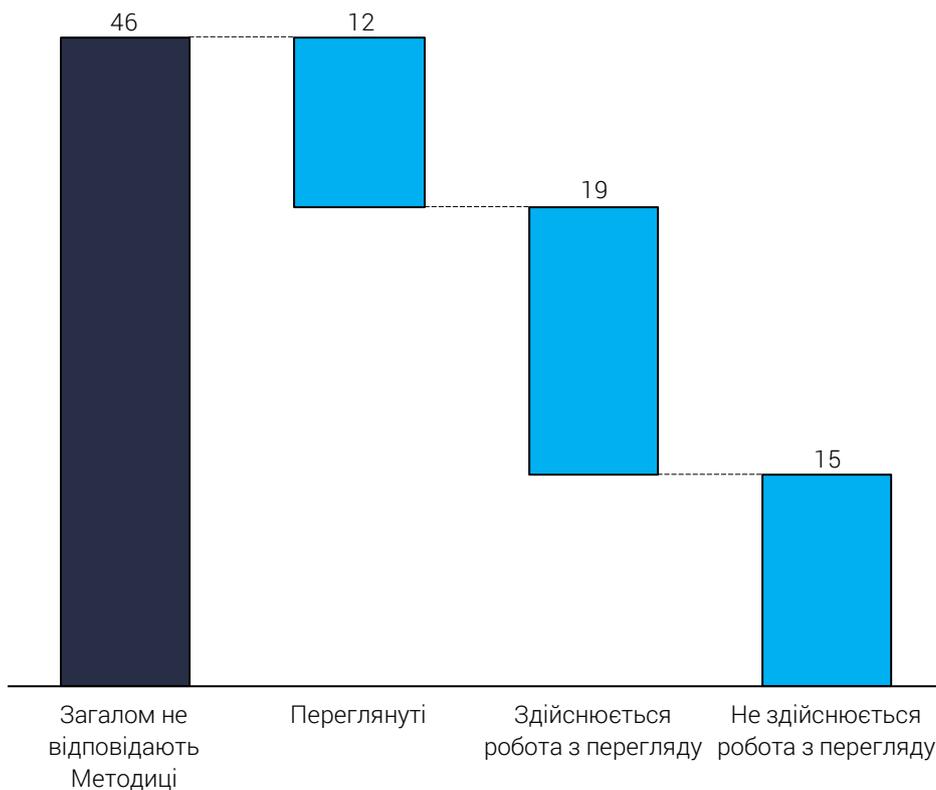
Рис. 7. Органи державного нагляду (контролю), що порушили мораторій на перевірки протягом січня-травня 2015 року (за наявною у Державній регуляторній службі інформацією).

Фрагментарне впровадження методики

- Однією з найбільших проблем у сфері державного нагляду (контролю) є фрагментарне впровадження вимог «Методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України № 752 від 28 серпня 2013 року. Близько 70% постанов, що визначають критерії ризику в різних сферах, не відповідають Методиці (рис. 8):

Рис. 8. Кількість постанов, що не відповідають Методиці

- у ~33% сфер господарської діяльності, де вже затверджено критерії, не використовується рекомендована періодичність проведення планових заходів державного нагляду
- у ~32% сфер господарської діяльності, де вже затверджено критерії, виявлено порушення вимог Методики щодо розподілу за ступенем ризику (30% інспекцій не надали свої дані), (див. рис.6)

Рис. 6. Стан виконання Постанови №442 на жовтень 2016 (за даними Кабінету Міністрів України), постанови

СУТЬ ПРОЕКТУ

Кінцевою довгостроковою метою проекту є повноцінна реформа системи державного нагляду (контролю) в Україні

Для аналізу ефективності використання ризик-орієнтованого підходу органами державного нагляду (контролю) України команда EasyBusiness використала комплексний підхід, що містить декілька етапів:

виокремлено основні проблеми поточної системи державного нагляду (контролю);

досліджено методику визначення критеріїв ризику, що застосовується в Україні, й ефективність її дотримання на практиці;

досліджено успішні міжнародні практики використання ризик-орієнтованого підходу у плануванні перевірок і періодичності їх проведення;

за результатами дослідження надано рекомендації щодо вдосконалення застосовуваної в Україні методики визначення критеріїв ризику.

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ ПРОЕКТУ

МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Україна

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

**Для аналізу обрано чотири міжнародні практики, що успішно
послугуються ризик-орієнтованим підходом у плануванні перевірок**

Еталонні практики за даними ОЕРС (Організація економічного співробітництва та розвитку)

Агентство з охорони навколишнього середовища в Кишиневі (Молдова)

Орган Контролю гігієни та стандартів якості їжі у харчових закладах та закладах, де подається їжа, Великої Британії

Інспекція з питань праці Нідерландів

Інспекція з питань праці Литви

Успішність реформи державного нагляду (контролю) у вищезгаданих країнах характеризується такими досягненнями:

В Молдові розраховано точну кількість інспекторів, необхідних для роботи Агентства з охорони навколишнього середовища в Кишиневі

У Великій Британії зафіксовано зниження кількості перевірок і заходів контролю на 27.5%, а також скорочення штату органів державного нагляду (контролю) на 15%

В Нідерландах адміністративні витрати, яких суб'єкти господарювання зазнавали упродовж перевірок, знизились на 25%, а також на 38% зменшились функції органів державного нагляду (контролю)

У Литві кількість перевірених суб'єктів господарювання скоротилась на чверть, а середньорічна кількість перевірок одного суб'єкта знизилась до 1.8 разу на рік

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Результати проекту представлені у формі звіту й концентруються на вдосконаленні методики розроблення критеріїв ризику в системі державного нагляду (контролю). Звіт є комплексним аналітичним дослідженням поточної системи державного контролю в Україні.

Відповідно до проведеного аналізу механізмів в Україні, а також міжнародного

досвіду країн, що успішно реформували процеси державного нагляду (контролю) і використовують ризик-орієнтований підхід у плануванні перевірок, запропоновано деякі рекомендації для удосконалення методики та сфери в цілому. Рекомендації розподілені на три групи підходів до побудови системи ризик-орієнтованого державного нагляду (контролю).

Розроблено першу групу рекомендацій: удосконалення процесу оцінювання ступеня ризику й визначення періодичності перевірок

Для оцінювання критеріїв ризику доцільно використовувати складніші інструменти, приміром, матрицю, у якій ризики порівнюються за критеріями ймовірності настання та величиною потенційного негативного ефекту. Такі інструменти успішно використовуються в інших країнах, де ризик-орієнтований підхід імplementований (Литва, Великобританія тощо)

За прикладом Екологічної інспекції Молдови доцільно побудувати електронний інструмент для розрахунку ризику і створити базу даних, що дозволить полегшити процес планування

Узгодити із Методикою розроблення уніфікованих форм нормативно-правові акти у 43 сферах державного нагляду (контролю) й акти із вичерпним переліком питань у 29 сферах

Кожному органу державного нагляду (контролю) доцільно розробляти критерії ризику разом із представниками суб'єктів господарювання задля створення адекватної методики оцінки ризику діяльності відповідно до реалій галузі. Успішним прикладом є Велика Британія

Розробити критерії оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності у 15 сферах державного нагляду (контролю)

Друга група: підвищення ефективності здійснення державного нагляду (контролю)

Запровадити використання підходу «делегованих заходів державного нагляду (контролю)», який дозволяє залучати меншу кількість необхідних для цього людей. Головний принцип полягає в тому, що для проведення перевірок суб'єктів господарювання певного сектору визначається «головний виконавець заходів державного нагляду (контролю)» – орган, для якого галузь суб'єкта господарювання є профільною, який може збирати інформацію, необхідну іншим органам державного нагляду (контролю). Успішним прикладом є Нідерланди

Провести інвентаризацію та перегляд функцій органів державного нагляду (контролю) для уникнення їх дублювання

Зобов'язати інспекції публікувати плани перевірок та ввести подання звітності для інспекцій відповідно до встановлених вимог для підвищення прозорості

Вивчити можливості скорочення розподілу часу на завдання, не пов'язані з перевітками (наприклад, завдяки спрощенню процедури звітності й максимально можливе використання електронних засобів), щоб дозволити органам державного нагляду (контролю) виділяти більше часу для відвідувань об'єктів уже в короткостроковій перспективі. Органам державного нагляду (контролю) доцільно провести розрахунок необхідної кількості персоналу і часу. Такий підхід ефективно запроваджений у Молдові

Зобов'язати органи державного нагляду (контролю) враховувати економічний ефект своєї діяльності та прагнути до мінімізації негативних впливів на суб'єктів господарювання при виконанні контрольних функцій

Третя група: проблеми адекватної статистичної інформації

Запровадити принцип «tell it only once» або «collect once, use many» («повідомляти тільки один раз» або «зібрати один раз, використати багаторазово»), що зобов'язує органи державного нагляду (контролю) обмінюватися інформацією між собою замість надсилати запити суб'єктам господарювання повторно. Система має працювати щонайменше між органами державного нагляду (контролю), а в подальшому – між усіма іншими органами державної влади і місцевого самоврядування. Це дозволить зменшити витрати як самих органів державного нагляду (контролю), так і суб'єктів господарювання та фактично дає право останнім відмовити у наданні запитуваної інформації, якщо ці дані вже надавалися іншому органу державного нагляду (контролю). Таку систему запроваджено в Литві, Великій Британії й Нідерландах, де вона успішно використовується

Удосконалити надання консультацій через створення кол-центрів у кожному органі державного нагляду (контролю). Такий підхід є більш ефективним засобом комунікації, що дозволяє вирішити проблему у реальному часі, а не чекати відповіді на запит, він успішно використовується у Литві. Литовське законодавство також передбачає зняття із суб'єктів господарювання відповідальності за виникнення порушень, спричинені дотриманням консультацій органу державного нагляду (контролю)

НАСТУПНІ КРОКИ

Продовжувати дослідження стану державного нагляду (контролю) суб'єктів господарювання України та поглиблювати його результати

Розроблювати й лобювати нормативно-правові акти, сфокусовані на підвищенні якості здійснення державного нагляду (контролю) в Україні

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Стаття: «Аналітичний звіт щодо поточного стану системи державного нагляду (контролю) в Україні»

Посилання: <https://goo.gl/CjAVny>

Захід: Участь у розробці Законопроекту про внесення змін до Закону 2418а

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Михайло Оболонський

Партнер

m.obolonskyi@gmail.com

Андрій Шпаков

Керівник аналітичного відділу

andriy.shpakov@gmail.com

Тетяна Охрімець

Економічний аналітик

tokhrimets@kse.org.ua

Олександр Соболев

Економічний аналітик

soboliev.oleksandr@gmail.com

Дмитро Клапушинський

Економічний аналітик

klapushinskii.dima@gmail.com

Ольга Вірста

Менеджер із комунікацій

olga.virsta@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Державна регуляторна служба України

www.dkrp.gov.ua

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

www.me.gov.ua

НАПРЯМОК

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

ЦІЛЬ

**МОДЕРНІЗАЦІЯ
ГОСПОДАРСЬКОГО
ПРАВА І ГАРМОНІЗАЦІЯ ІЗ
ЦИВІЛЬНИМ
ЗАКОНОДАВСТВОМ**

ОПИС

**ОПРАЦЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО І
ГОСПОДАРСЬКОГО КОДЕКСІВ**

Від ухвалення у 2004 році одразу й Цивільного, і Господарського кодексів України (ЦК та ГК) виникло багато правових колізій і розбалансування законодавства. ЦК і ГК пропонують різні підходи до врегулювання однакових відносин, внаслідок чого при вирішенні аналогічних спорів суди надають перевагу в одному випадку ЦК, в іншому – ГК.

Для вирішення проблеми робоча група проаналізувала ГК і виокремила норми, існування яких не має юридичного й економічного сенсу, а також визначила можливість їх перенесення в інші НПА із видаленням дублювальних положень.

ПРОЕКТ

РЕФОРМА ГОСПОДАРСЬКОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ І ГАРМОНІЗАЦІЯ ІЗ ЦИВІЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

ПРОБЛЕМАТИКА

Протягом тривалого часу як українські, так і міжнародні фахівці й науковці висловлювали думку щодо принципової застарілості Господарського кодексу України (ГК) і необхідності його реформування.

За період існування ГК до нього було внесено близько сімдесяти різних за масштабом змін. Проте вони через обмежений і несистемний характер не вирішили зазначених вище основних проблем ГК.

Зрозуміло, що кодекс як основний закон у сфері господарської діяльності має вирішальний вплив на інвестиційний і бізнес-клімат у країні.

Обмежений характер змін, що вносилися в ГК раніше, суттєво не вплинули на загальну негативну систему регулювання, запроваджену цим актом. Тому існує гостра необхідність нового, комплексного підходу до вирішення цієї проблеми.

Серед висновків, якими обґрунтовується необхідність удосконалення, можна відзначити:

- наявність у ГК положень, що дублюють норми інших законодавчих актів, передовсім Цивільного кодексу України (наприклад, щодо виконання та припинення господарських зобов'язань, юридичних осіб, права власності) або суперечать їм (подекуди одразу декільком актам, як, приміром, у випадку зі страхуванням);
- застосування у ГК адміністративних підходів до можливості державного втручання і впливу (затвердження обов'язкових форм договорів) й економічного підходу до визначення юридичних конструкцій (наприклад, поняття «підприємство»);
- віднесення до ГК врегульованих спеціалізованими законодавчими актами, сферами законодавства моментів (вільні економічні зони, захист економічної конкуренції);
- закріплення колективної форми власності на рівні із державною та приватною, що не відповідає сучасному стану господарських відносин;
- незрозумілий порядок застосування норм ГК до правовідносин, що також врегульовані іншими нормативно-правовими актами (передовсім – нормами Цивільного кодексу);
- вплив на свободу укладання договорів низки обмежувальних обов'язкових положень;
- неузгодженість регулювання із сучасними міжнародними стандартами у сфері комерційних відносин (наприклад, із Принципами УНІДРУА щодо міжнародних комерційних договорів 2010 року);
- ГК фактично є проміжною ланкою між Цивільним кодексом та галузевим законодавством і змістово не узгоджений із положеннями торговельних кодексів розвинутих країн (Німеччина, Франція);
- застосування застарілої термінології, недостатня чіткість визначення окремих понять та їхня неузгодженість з іншими законодавчими актами (наприклад, дефініції державної власності, організаційно-правових форм юридичних осіб тощо).

СУТЬ ПРОЕКТУ

Запропоновано дорожню карту для проведення реформи ГК:

- створення спеціальної експертної групи із представників фахової та наукової спільноти, бізнесу, недержавних організацій і Міністерства юстиції;
- аналіз ГК та виокремлення норм, існування яких не має жодного юридичного й економічного сенсу;
- розгляд виокремлених норм та аналіз можливості й доцільності їх перенесення в інші нормативно-правові акти із видаленням дублювання положень;

- підготовка законопроекту, який скасував би ГК й одночасно переносив норми, що пройшли подвійну перевірку, до інших відповідних нормативно-правових актів;
- обговорення законопроекту спеціальною експертною групою й подальша робота задля його ухвалення.

Такий підхід забезпечить найбільш комплексну і гармонійну реорганізацію господарського законодавства та дозволить максимально обґрунтовано довести необхідність скасування ГК як його прихильникам, так і противникам.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Участь у перегляді Господарського кодексу України і сприяння робочій групі при Міністерстві юстиції.

Спільно з Міністерством юстиції підготовлено попередній аналіз кожної статті Господарського кодексу України (відповідна судова практика, коментарі та рекомендації у форматі «видалити / залишити / перенести статтю»).

Проведено відкриті обговорення планів і результатів.

НАСТУПНІ КРОКИ

Підготовка законопроекту щодо перенесення низки норм і скасування Господарського кодексу

Обговорення законопроекту спеціальною експертною групою й подальша робота задля його ухвалення

Адвокація законопроекту та підтримка зв'язків із громадськістю з урахуванням позицій уряду й бізнесу із приводу реформування

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Україна

*які є засновниками суб'єктів господарювання чи здійснюють щодо них організаційно-господарські повноваження на основі відносин власності

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Інфографіка: Реформа Господарського кодексу. Передумови і план дій
Посилання: <https://goo.gl/oPjFY3>

Захід: Виступ заступника Міністра юстиції України Сергія Петухова про ініціативи скасування Господарського кодексу та наступні кроки у реформі приватного права

Стаття: Міністерство юстиції ініціювало скасування Господарського кодексу // УНІАН
Посилання: <https://goo.gl/urtrnr>

Захід: «EasyBusiness Insights #2 – Сергій Петухов: Скасування Господарського кодексу»
Посилання: youtu.be/9JFvQCAAcB8

Стаття: «Господарський кодекс хочуть скасувати» // Українське право //
Посилання: <https://goo.gl/VKVKWC>

Захід: Робоча зустріч щодо ініціативи реформування Господарського Кодексу // 23 листопада 2015

Презентація: Презентація ініціативи скасування Господарського кодексу в Міністерстві Юстиції // 30 листопада 2015
Посилання: <https://goo.gl/yKyIAJ>

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Аліна Свідерська

Партнер
alina.sv89@gmail.com

Олексій Маслов

Юрист
oleksiimaslov@gmail.com

Катерина Бусол

Юрист
katya.busol@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Міністерство юстиції

www.minjust.gov.ua

Європейська бізнес-асоціація

www.eba.com.ua

Американська торгова палата в Україні

www.chamber.ua

Антимонопольний комітет України

www.amc.gov.ua

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

www.ssmsc.gov.ua

Міністерство екології та природних ресурсів України

www.menr.gov.ua

НАПРЯМОК

**РЕЙТИНГ
DOING BUSINESS**

ЦІЛЬ

**СТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ
ОДНИХ ІЗ НАЙКРАЩИХ
УМОВ ДЛЯ ВЕДЕННЯ
БІЗНЕСУ В РЕГІОНІ ТА СВІТІ**

ОПИС

**ПОКРАЩЕННЯ УМОВ ВЕДЕННЯ
БІЗНЕСУ**

Напрямок є центральним у діяльності EasyBusiness. Його основною метою є підвищення місця України в рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business. У рамках напрямку реалізується низка проектів, серед яких «Забезпечення європейських принципів досудового і судового процесу», «Пришвидшення реєстрації компаній в Україні», «Зменшення податкового навантаження на бізнес», «Запровадження ефективних механізмів вирішення неплатоспроможності», «Запровадження інституту уповноважених економічних операторів (УЕО)» тощо.

ПРОЕКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ КОНТРАКТІВ

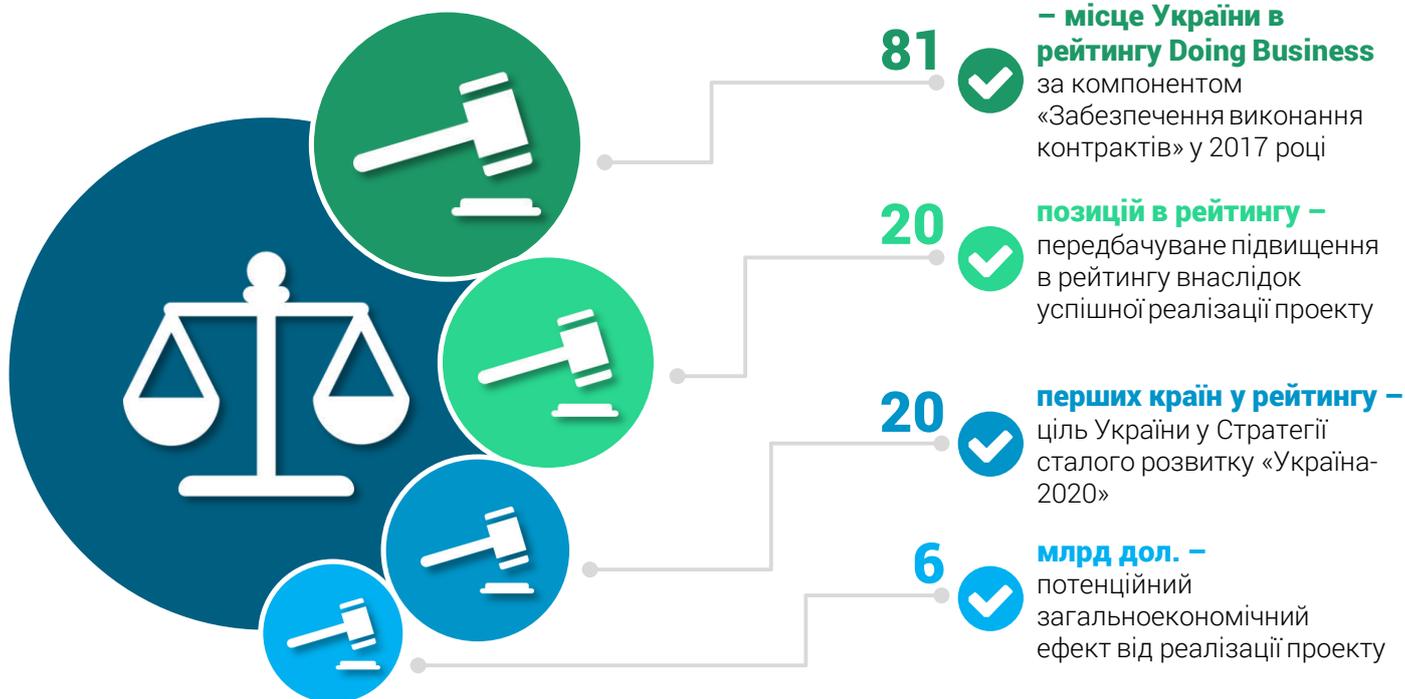
ПРОБЛЕМАТИКА

Україна посіла 81 місце в рейтингу Doing Business 2017 за компонентом «Забезпечення виконання контрактів». Запровадження електронного наказного провадження, тобто можливість подавати позовні заяви в електронному вигляді, а суду – розглядати їх та ухвалювати рішення, пришвидшить і збільшить ефективність їх виконання.

Водночас інститут приватних виконавців зумовить зменшення вартості здійснення судових рішень і більш повного їх повернення/виконання. Підписавши у 2014 році Угоду про Асоціацію із Європейським Союзом, Україна підтвердила важливість, яку надає своїй європейській ідентичності,

й зобов'язалася забезпечувати поступову гармонізацію законодавства із європейськими стандартами. Відповідно до п. 8 Преамбули Директиви 2008/52/ЄС Європейських Парламенту й Ради щодо деяких аспектів посередництва (медіації) у цивільних і комерційних справах, ніщо не повинно заважати застосуванню цих норм у внутрішніх медіаційних процесах.

У Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» Президент визначив необхідність підвищення країни у рейтингу Doing Business до топ-20 країн. Однією із ключових новел українського законодавства є врегулювання механізму медіації.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту «Забезпечення виконання контрактів» є **дієвий захист добросовісних контрагентів**. В рамках проекту проводиться наступна діяльність із захисту добросовісних контрагентів:

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Запровадження й підтримка функціонування в судах та органах державної виконавчої служби автоматизованої системи арешту коштів, яка надсилатиме до банків копії судових рішень і постанов державного виконавця про накладення арешту в електронному вигляді.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Ефективні позасудові способи врегулювання спорів – медіація.

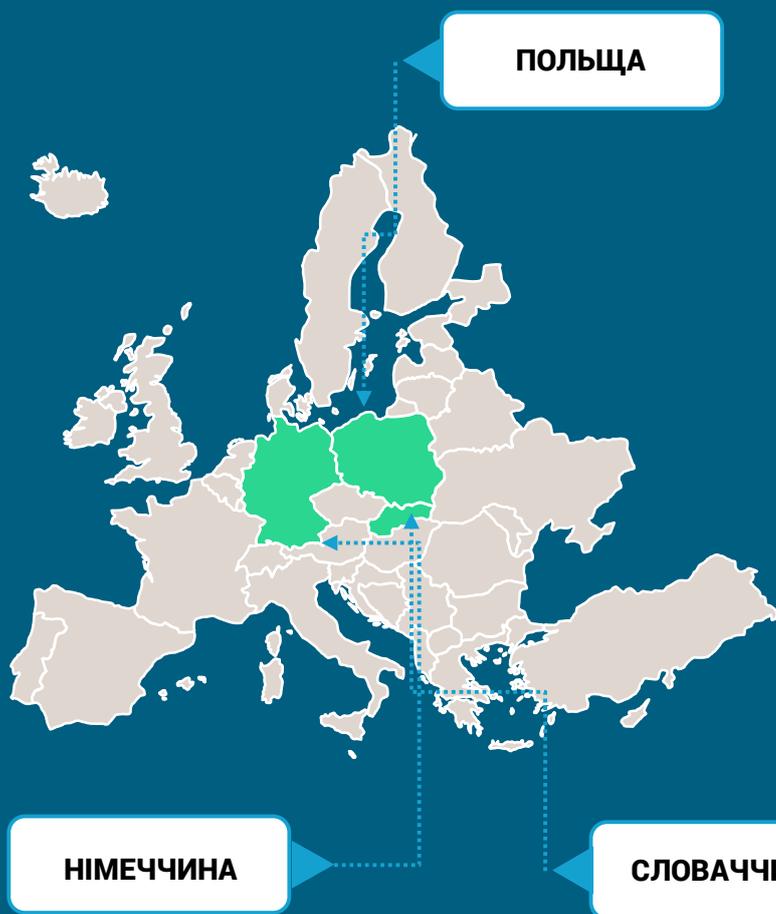
ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Закон України від 2 червня 2016 1403-VIII «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» та Закон України від 02 червня 2016 1404-VIII «Про виконавче провадження» запроваджено інститут приватних виконавців.

СТВОРЕННЯ СИСТЕМ, ЯКІ ПОКРАЩУВАТИМУТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ

Створення інституту електронного наказного провадження, що знижуватиме навантаження на судову систему України, забезпечить своєчасний та ефективний захист порушених прав й інтересів фізичних і юридичних осіб, зменшить витрати з державного бюджету на утримання судових органів.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

- **КРАЇНИ:** Польща, Німеччина, Словаччина
- **РЕЗУЛЬТАТИ:** свідчать, що електронна взаємодія між суб'єктами господарювання, судами, виконавчою службою сприятиме успішному функціонуванню судової системи України й відповідно впливатиме на ефективність захисту порушених прав та інтересів.
- **ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ:** Реалізація концепції електронного наказного провадження й інституту приватних виконавців дозволить суттєво скоротити витрати із державного бюджету.

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Запровадження інституту приватних виконавців

Робоча група при Міністерстві юстиції України створила концепцію запровадження інституту приватних виконавців та підготувала проекти законів – 2506а «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» і 2507а «Про виконавче провадження» (набули статусу законів 2 червня 2016 року), розгляд яких ініціював Президент України.

Розроблення закону щодо медіації в Україні

Робоча група при комітеті Верховної ради України допрацювала законопроект 3665, який запроваджує інститут медіації в Україні. Його ініціювала група народних депутатів України.

Розроблені концепція та законопроект щодо електронного наказного провадження

Робоча група при Міністерстві юстиції України створила концепцію електронного наказного провадження. На її основі розроблено законопроект 5073 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення і пришвидшення процесу судового захисту порушених прав та законних інтересів осіб».

Створення концепції автоматизованої системи арешту коштів

Робоча група при Міністерстві юстиції України створила концепцію автоматизованої системи арешту коштів. Експерти втілили її в законопроекті 3768 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту коштів у цивільному та господарському судочинстві», який подав на розгляд Верховної Ради Президент України.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Ухвалення законопроекту 3665 «Про медіацію»
(затверджений у першому читанні)

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Андрій Єрашов

Партнер
erashov@ukr.net

Андрій Шпаков

Керівник аналітичного відділу
andriy.shpakov@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

**Адміністрація Президента
України**

www.president.gov.ua

Міністерство юстиції України

www.minjust.gov.ua

ПРОЕКТ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА БІЗНЕС

ПРОБЛЕМАТИКА

Україна посіла 84 місце у рейтингу Doing Business 2017 за компонентом «Оподаткування». Серед причин невисокої позиції можна виокремити часову: бухгалтери витрачають понад 355.5 годин на адміністрування п'яти податків (ПДВ, податок на прибуток, ЄСВ, військовий збір,

вирахування із заробітної плати працівників). Заплутаність адміністрування стосується не тільки часових витрат, а й щорічної зміни банківських рахунків для сплати податків і зборів; відокремленої сплати податків за місцем реєстрації робітників і компанії.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю даного проекту в напрямку діяльності «Doing Business» є **зменшення податкового та адміністративного навантаження на бізнес**

ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Проаналізований законопроект 5368 «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо покращення інвестиційного клімату в Україні)», ухвалений парламентом 21 грудня 2016 року. Законопроект передбачає спрощення податкової системи, підвищення прозорості та якості адміністрування податків, ліквідації поширених схем ухилення від оподаткування, а також усунення інших неузгоджень.

ЗМЕНШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Проаналізований законопроект 4646 «Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”». Законопроект гармонізує національне законодавство у сфері бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності із законодавством Європейського Союзу та МСФЗ.

5368 «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо покращення інвестиційного клімату в Україні)»

2 ПРОАНАЛІЗОВАНИХ ЗАКОНОПРОЕКТИ

4646 «Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”»

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Створена концепція покращення інвестиційного клімату в Україні

Робоча група при Міністерстві фінансів України спільно з комітетом Верховної Ради України із питань податкової та митної політики створили концепцію покращення інвестиційного клімату в Україні у різних податкових сферах:

рентні платежі за спеціальне використання води

адміністрування ПДВ

податок на доходи фізичних осіб

рентні платежі за користування надрами для видобування корисних копалин

трансфертне ціноутворення

єдиний та акцизний податок

особливості оподаткування на тимчасово окупованій території

податок на прибуток

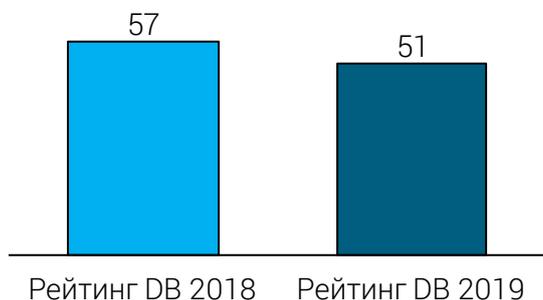
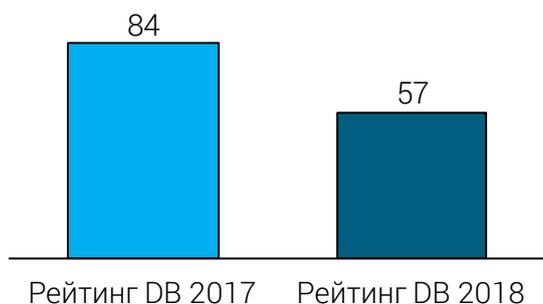

плата за землю

Концепцію реформування податкової та митної політики втілюють законопроекти:

- Законопроект 4646 «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (щодо удосконалення деяких положень)»
- Законопроект 5368 «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо покращення інвестиційного клімату в Україні)». Проекти підтримав Кабінет Міністрів України, і їх передали на розгляд до Верховної Ради України.

Індикатор «Оподаткування»

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 909-VIII сприятиме підвищенню позицій України у рейтингу Doing Business 2018

Ухвалення законопроекту 5368 «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо покращення інвестиційного клімату в Україні)» сприятиме підвищенню позицій України у рейтингу Doing Business 2019

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Інфографіка: інфографіка щодо переваг потенційних змін до Податкового Кодексу України
Посилання: <https://goo.gl/5X0GsZ>

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Андрій Єрашов
Партнер
erashov@ukr.net

Андрій Шпаков
Керівник аналітичного відділу
andriy.shpakov@gmail.com

Тетяна Охрімець
Економічний аналітик
tokhrimets@kse.org.ua

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Адміністрація Президента України
www.president.gov.ua

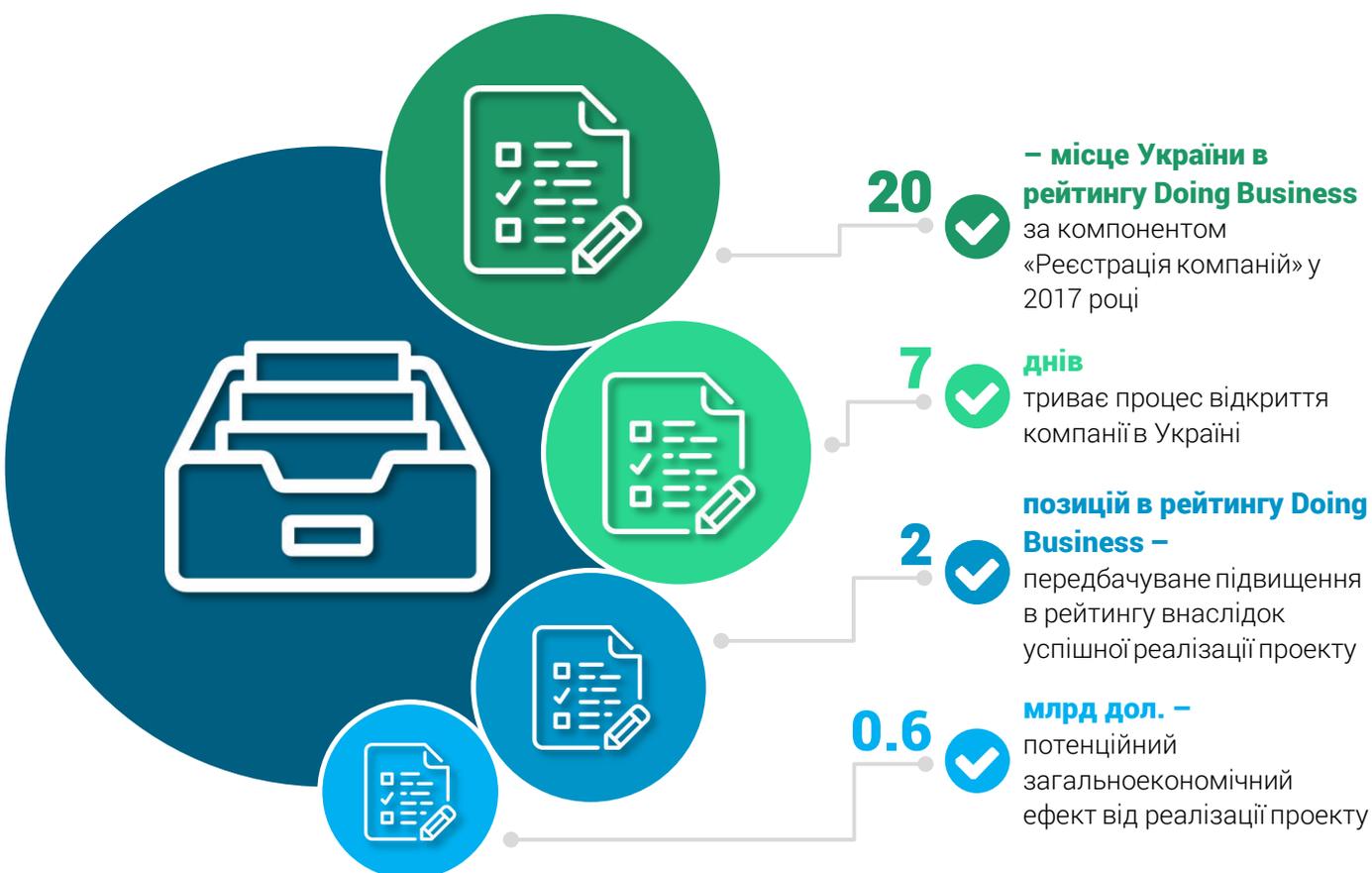

ПРОЕКТ ПРИШВИДШЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

ПРОБЛЕМАТИКА

Україна посіла 20 місце у рейтингу Doing Business 2017 за компонентом «Реєстрація компанії», оскільки мала 4 процедури та 5 днів на реєстрацію компанії від часу подання документів, відкриття банківського рахунку, реєстрацію платником ПДВ. Українська процедура у баченні експертів рейтингу, на жаль, залишається на рівні

електронно-паперової взаємодії. Натомість лідери мають лише взаємодію через засоби телекомунікаційного зв'язку, що пришвидшує реєстрацію і не передбачає спілкування майбутнього підприємця із чиновником, що позитивно впливає на бізнес-клімат та мінімізує корупцію.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту «Забезпечення виконання контрактів» є **дієвий захист добросовісних контрагентів**. В рамках проекту проводиться наступна діяльність із захисту добросовісних контрагентів:

ПЕРЕДАЧА ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

Закон України 835-VIII «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб та громадських формувань» від 26 листопада 2015 вплинув на позицію України в рейтингу Doing Business 2017. Він передає функції державної реєстрації новим суб'єктам: нотаріусам, органам місцевого самоврядування, акредитованим суб'єктам («Точка доступу» в Одесі, «Готово» в Києві тощо) Завдяки розширенню переліку нових суб'єктів реєстрації та створення умов для конкуренції спостерігаються суттєві покращення процедури реєстрації компаній в Україні:

- реєстрація відбувається упродовж 24 годин
- запроваджується можливість подавати електронні документи для всіх реєстраційних дій
- скасовуються паперові виписки й установчі документи
- витворюється дворівнева система адміністративного оскарження рішень державних реєстраторів
- передбачена відповідальність суб'єктів державної реєстрації за порушення у відповідній сфері.

СПРОЩЕННЯ БЮРОКРАТИЧНИХ ПРОЦЕДУР

Запровадження можливості обрати спрощену систему оподаткування або зареєструватися (для платників ПДВ) за допомогою відмітки у заяві на державну реєстрацію створення юридичної особи або фізичної особи-підприємця.

Разом з тим, механізм перевірки можливості реєстрації платником ПДВ або обрання спрощеної системи оподаткування переноситься на етап державної реєстрації створення юридичної особи або фізичної особи-підприємця.

Внаслідок цього, орган фіскальної служби втрачає право відмовити новоствореному суб'єкту у добровільній реєстрації платником ПДВ.

Позитивними моментами зміни є:

- істотно зменшуються строки на проведення добровільної реєстрації платником ПДВ;
- скасовуються надмірні та безпідставні вимоги до реквізитів податкових декларацій і накладних
- суттєво скорочуються адміністративні витрати суб'єктів господарювання.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Створена концепція надання якісних адміністративних послуг

Робоча група при Міністерстві юстиції України створила концепцію надання якісних адміністративних послуг у сфері реєстрації, яка базується на принципах:

- Відкритість
- Прозорість
- Оперативність
- Своєчасність
- Раціональна мінімізація кількості документів і процедурних дій, необхідних для отримання адміністративних послуг
- Доступність та зручність для суб'єктів звернень.

Розроблений та ухвалений законопроект

На основі концепції розроблено законопроект 2983 «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», який набув статусу закону 26 листопада 2015 року і вплинув на позицію України в рейтингу Doing Business 2017. Проект підтримав Міністр юстиції, а його розгляд у Верховній Раді ініціювала група народних депутатів.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Сприяти ухваленню розробленого законопроекту

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Інфографіка: зміни, внесені Законом України 835-VIII «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб та громадських формувань»

Посилання: goo.gl/N2bAUA

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Андрій Єрашов

Партнер
erashov@ukr.net

Андрій Шпаков

Керівник аналітичного відділу
andriy.shpakov@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Адміністрація Президента України

www.president.gov.ua

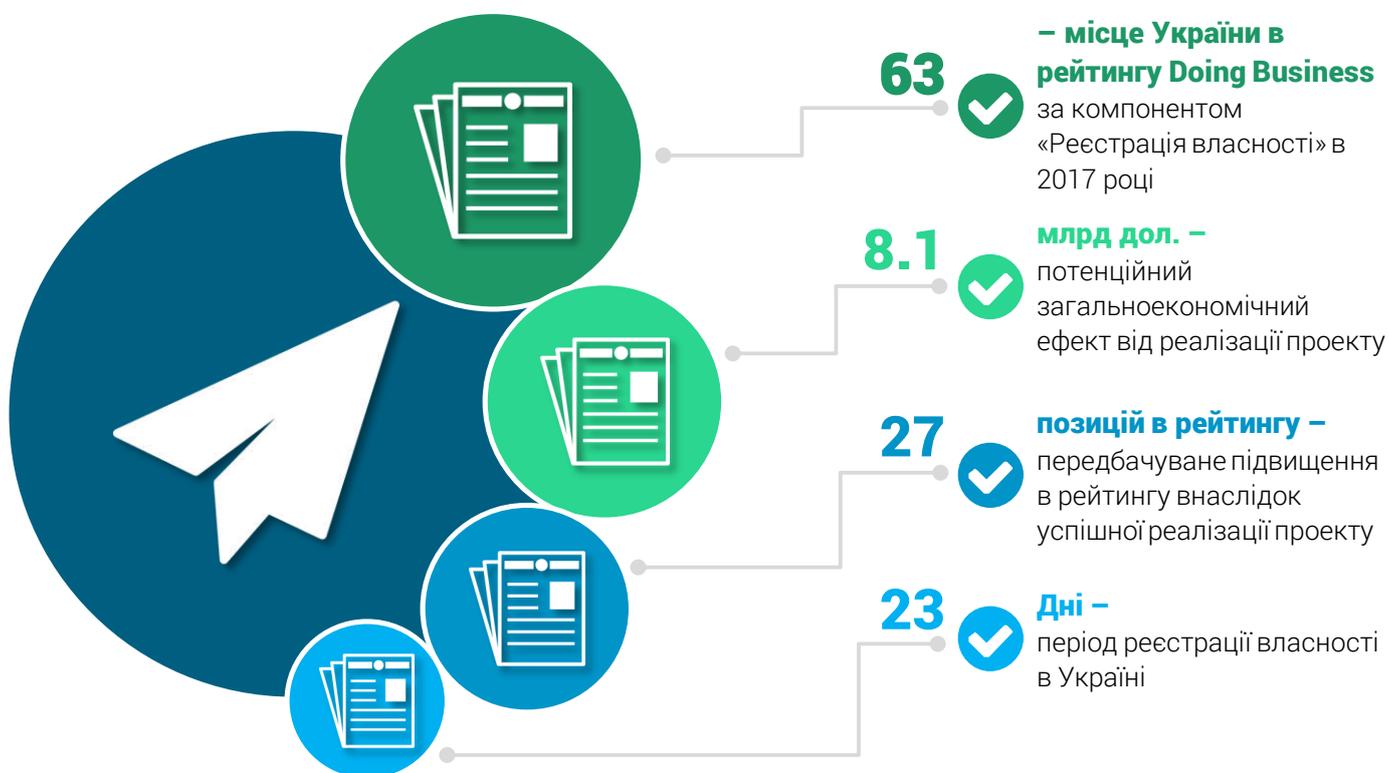

ПРОЕКТ ПРИШВИДШЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

ПРОБЛЕМАТИКА

Україна посіла 63 місце у рейтингу Doing Business 2017 за компонентом «Реєстрація власності», оскільки має 7 процедур та 23 дні для реалізації вказаного процесу. Щоб оформити купівлю-продаж власності (нерухоме майно і земельна ділянка) юридичні особи проходять 7 бюрократичних процедур, які переважно ґрунтуються на формальних і не підкріплених законодавчо процесах, до прикладу, оцінці земельної ділянки, перенесення права власності зі старого

реєстру прав власності (діяв до 2013 року) в новий (діє з 2013 року). Монопольність нотаріальних контор призвела до викривлення норм чинного законодавства. Приватні нотаріуси, не маючи конкурентів – альтернативних суб'єктів реєстрації, почали завищувати вартість послуг, до того ж подекуди апелювали до сплати державного мита, платниками якого вони не є. Це спричинило збільшення витрат сторін правочинів та відповідно збільшення вартості відчуження майна.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту пришвидшення реєстрації власності в Україні є **зменшення строків і процедур реєстрації власності при її відчуженні в Україні**

РОЗПОДІЛ ДЕРЖАВОЮ ФУНКЦІЙ РЕЄСТРАЦІЇ ВЛАСНОСТІ

Закон України від 26 листопада 2015 року 834-VIII «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» передає функції державної реєстрації новим суб'єктам (нотаріуси, органи місцевого самоврядування, акредитовані суб'єкти («Точка доступу» в Одесі, «Готово» в Києві тощо) й тим самим впливає на рейтинг Doing Business 2017 року. Завдяки розширенню суб'єктів:

- реєстрація відбувається у визначені законодавством строки з можливістю їх прискорення;
- витворюється дворівнева система адміністративного оскарження рішень державних реєстраторів;
- запроваджується відповідальність суб'єктів за порушення у сфері державної реєстрації.

Закон встановлює інформацію, наявну в Державному реєстрі прав, відкритою як за об'єктом, так і за суб'єктом. Також немає необхідності вносити відомості зі старого у новий реєстр прав власності при вчиненні нотаріальної дії.

РОЗШИРЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ НОТАРІУСІВ

Відкриття доступу нотаріусів до демографічного реєстру й актів цивільного стану.

ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Запровадження адміністративного оскарження рішень / дій / бездіяльності кадастрових реєстраторів в державному земельному кадастрі

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

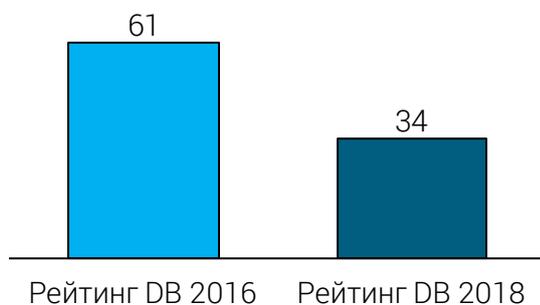
Розроблений та ухвалений законопроект у рамках концепції надання якісних адміністративних послуг

Робоча група при Міністерстві юстиції України створила концепцію надання якісних адміністративних послуг у сфері реєстрації, яка базується на принципах:

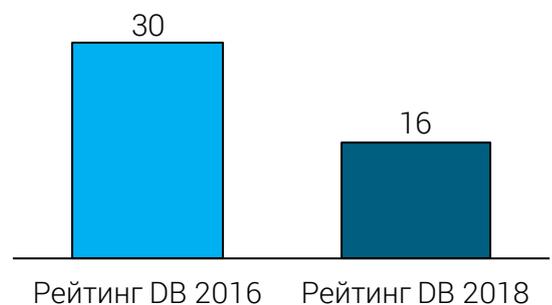
- Прозорість
- Оперативність
- Своєчасність
- Раціональна мінімізація кількості документів і процедурних дій, необхідних для отримання адміністративних послуг
- Доступність та зручність для суб'єктів звернень
- Відкритість

На основі концепції розроблено законопроект 2983 «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (набув статусу закону 26 листопада 2015 року). Проект підтримав міністр юстиції України, а його розгляд у Верховній Раді ініціювала група народних депутатів України. Результатом стало підвищення України в рейтингу Doing Business 2017 за компонентами «Реєстрація власності» і «Реєстрація бізнесу»

Індикатор «Реєстрація власності»

Індикатор «Реєстрація бізнесу»

Розроблений та ухвалений законопроект

Розроблено законопроект «Про внесення змін до деяких законів України (щодо пришвидшення відновлення прав заявників при зверненні до Державних кадастрових реєстраторів)».

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Сприяти узгодженню із Кабінетом Міністрів законопроекту 6017 «Про внесення змін до Закону України "Про Державний земельний кадастр" щодо порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру»

Сприяти ухваленню законопроекту 6017 «Про внесення змін до Закону України "Про Державний земельний кадастр" щодо порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру»

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Інфографіка: щодо успіхів у підвищенні позиції України в рейтингу Doing Business за компонентом «Реєстрація власності»

Посилання: <https://goo.gl/8hycHL>

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Андрій Єрашов

Партнер
erashov@ukr.net

Андрій Шпаков

Керівник аналітичного відділу
andriy.shpakov@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Адміністрація Президента України

www.president.gov.ua

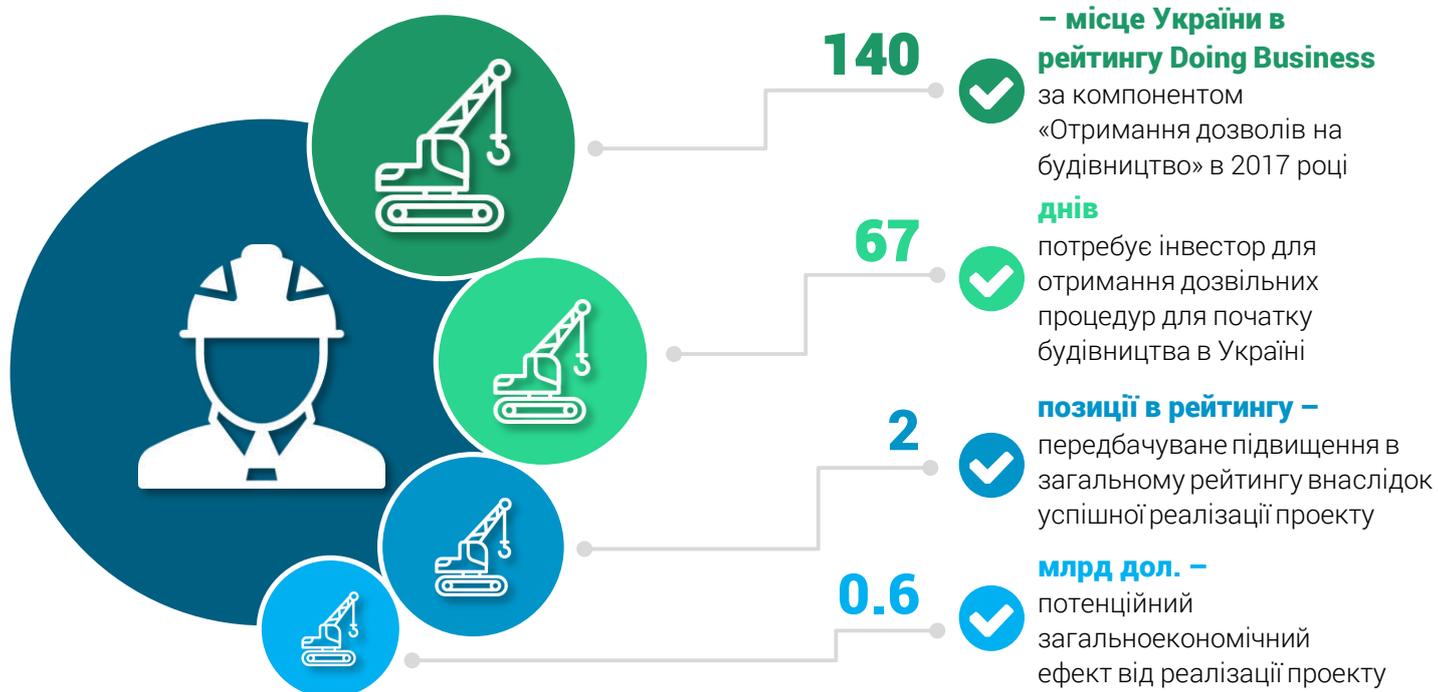
ПРОЕКТ СКОРОЧЕННЯ ВИТРАТ НА БУДІВНИЦТВО

ПРОБЛЕМАТИКА

Україна посіла 140 місце у рейтингу Doing Business 2017 за компонентом «Отримання дозволів на будівництво», оскільки має 10 процедур, 67 днів та вартість у розмірі 15.2 %. До цифр варто додати не зовсім обґрунтоване існування механізму пайової участі, що тільки гальмує розвиток будівництва в Україні та збільшує витрати. Пайова участь – сплата забудовником до органів місцевого самоврядування відсотка від загальної вартості будівництва на розвиток інженерно-транспортної інфраструктури. Окрім паперової тяганини при укладанні договору пайової участі (для укладення угоди необ-

хідно тричі відвідати департамент економіки та інвестицій) вагоме місце в поточній системі займають проблеми ґрунтового характеру:

- порушення строків визначення пайового внеску, ускладнення договору
- відсутність інформації щодо використання коштів, отриманих як пайовий внесок
- непрозорість нарахування пайового внеску
- відстрочка та розстрочка сплати пайового внеску «олігархічним компаніям»

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту «Забезпечення виконання контрактів» є **дієвий захист добросовісних контрагентів**. В рамках проекту проводиться наступна діяльність із захисту добросовісних контрагентів:

ЗМЕНШЕННЯ ПАЙОВОЇ УЧАСТІ В МІСТІ КИЄВІ

Зменшення пайової участі в місті Києві до 2% (з 2017 року) завдяки рішенню Київської Міської Ради від 15 листопада 2016 року 411/1415 «Про затвердження Порядку залучення, розрахунку розміру і використання коштів пайової участі замовників у розвитку інфраструктури міста Києва».

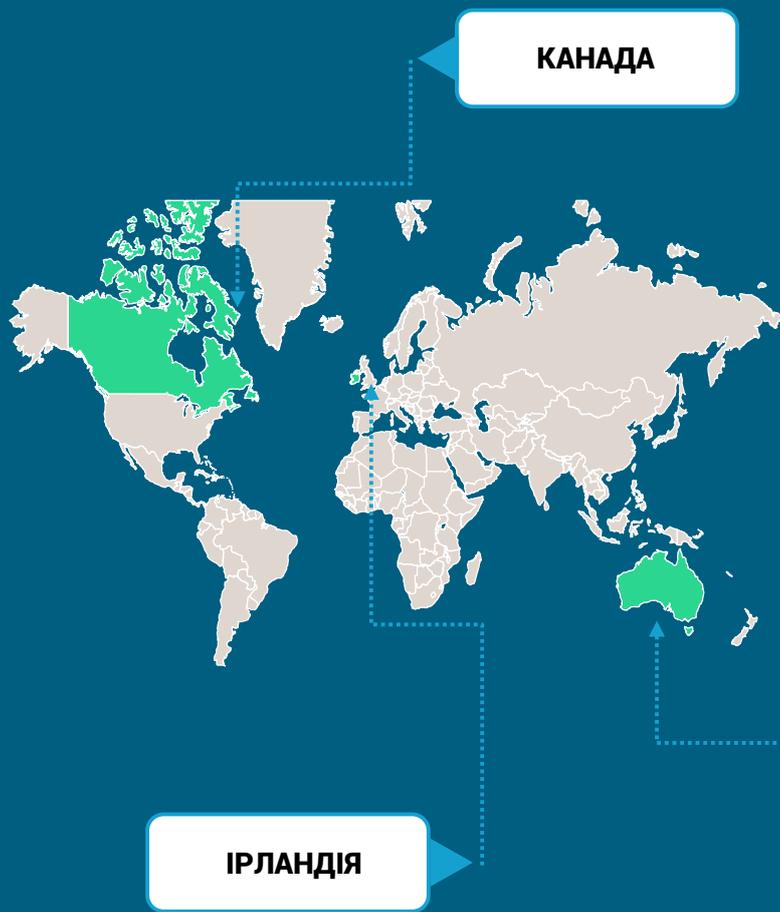
ПРИСКОРЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ВЛАСНОСТІ

Закон України від 26 листопада 2015 року 834-VIII «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» запроваджує прискорену реєстрацію власності, а також скасовує необхідність вносити відомості зі старого у новий реєстр прав власності при вчиненні нотаріальної дії. Зміни мають вплив на рейтинг Doing Business 2017.

РОЗШИРЕННЯ ПОВО ВАЖЕНЬ НОТАРІУСІВ

Надання прямого доступу нотаріусів до державного земельного кадастру для отримання витягів про земельні ділянки.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

КАНАДА

ІРЛАНДІЯ

АВСТРАЛІЯ

- **КРАЇНИ:** Ірландія, Австралія, Канада
- **РЕЗУЛЬТАТИ:** Платежів, схожих на пайовий внесок, не стягують у жодній країні, що межує з Україною. Навіть країни пострадянського простору не застосовують таку практику. Лише Ірландія, Канада й Австралія мають платежі на розвиток інфраструктури. У міжнародній практиці для таких цілей використовують податок на нерухомість.

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Розроблений новий порядок розрахунку і використання коштів пайової участі

Робоча група при Київській Міській Раді з Ольгою Балицькою на чолі розробила новий порядок залучення, розрахунку розміру і використання коштів пайової участі замовників у розвитку інфраструктури міста Києва, який Київська міська рада підтримала й ухвалила 15 листопада 2016 року. Проект набрав чинності 1 січня 2017 року.

Розроблений законопроект щодо скасування пайової участі

Розроблено законопроект 3610 «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (щодо скасування пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту)». Скасування пайової участі вирішує проблеми, пов'язані з розвитком інфраструктури і навантаженням учасників будівельного ринку. Проект закону підтримала бізнес-спільнота (EasyBusiness, Better Regulation Delivery Office, Ukrainian Building Community, Конфедерація будівельників України), а також профільний Комітетет Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Сприяти ухваленню законопроекту 3610 «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (щодо скасування пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту)»

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Інфографіка щодо Проекту Закону 3610 «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»»
Посилання: goo.gl/jNAcqt

Презентація: «Удосконалення та зміна правил для укладення договорів пайової участі у місті Києві»
Посилання: goo.gl/pcT5UF

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Андрій Єрашов
Партнер
erashov@ukr.net

Сергій Петров
Партнер
s.petrov.novaposhta@gmail.com

Лариса Гавриленко
Експерт
gavrilenkoll.kms@gmail.com

Андрій Шпаков
Керівник аналітичного відділу
andriy.shpakov@gmail.com

Юлія Анікеева
Економічний аналітик
anikieieva@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Київська міська рада
www.kmr.gov.ua

Центр економічної стратегії
www.ces.org.ua

Самопоміч
www.samopomich.ua

РГР міста Києва
www.rpr.org.ua

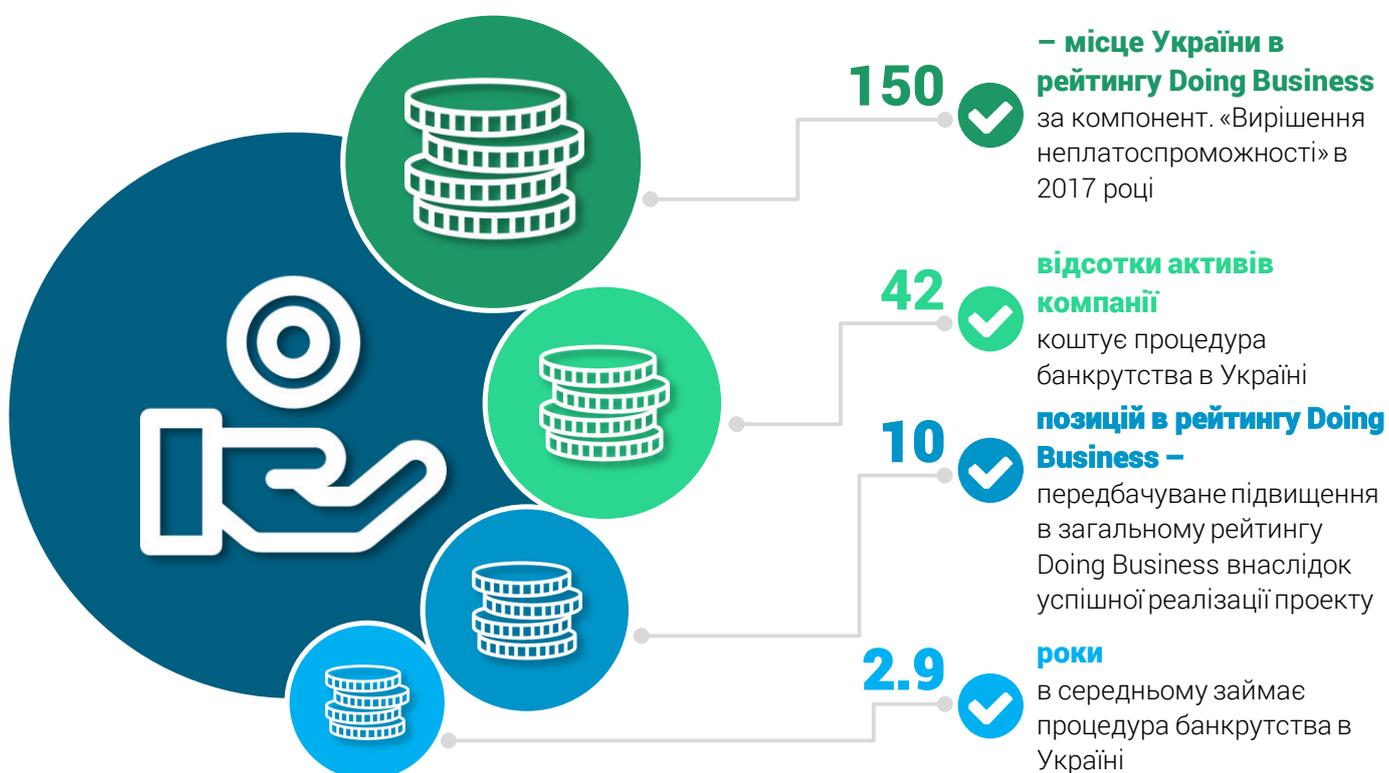
ПРОЕКТ ВИРІШЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

ПРОБЛЕМАТИКА

У рейтингу Doing Business 2017 за компонентом «Вирішення неплатоспроможності» Україна посіла 150 місце. За даними Світового банку нормативно-правова база України у цій сфері отримала 7.5 із 16 можливих балів, а, отже, більше половини рекомендованих Світовим банком еталонних міжнародних стандартів не імplementовані в законодавство. Процедура банкрутства в Україні займає 2.9 роки та має вартість 42% від активів з можливістю повернення кредитором лише 7.5% боргу.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту «Вирішення неплатоспроможності» є запровадження еталонних практик регулювання процедури вирішення неплатоспроможності суб'єктів господарювання.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

- **КРАЇНИ:** Проект охоплює аналіз досвіду країн-лідерів за компонентом «Вирішення неплатоспроможності» рейтингу Doing Business, зокрема Фінляндії, Японії, Німеччини, Кореї, США
- **РЕЗУЛЬТАТИ:** Проаналізований досвід країн рекомендує запровадити низку стандартів для процедури банкрутства. Серед них:
  - Кредитори мають право схвалювати вчинення продажу істотних активів боржника
  - Незгодним кредиторам має гарантуватись задоволення вимог за планом санації, принаймні рівне тому, що вони могли б отримати у процесі ліквідації
  - Голосують щодо плану санації лише ті кредитори, чиї інтереси порушені або підлягають зміні за планом

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Допрацьований законопроект щодо підвищення ефективності процедур банкрутства

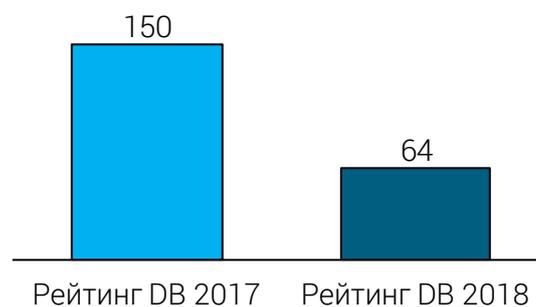
Експерти EasyBusiness допрацювали до повторного першого читання законопроект 3132-д «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності процедур банкрутства», який імплементує міжнародні стандарти процедури вирішення неплатоспроможності, що використовуються методологією рейтингу Doing Business.

Законопроект передбачає:

- виключення положень, що можуть розглядатися як підстава звільнення від боргів, крім випадків, коли кредитори на це погоджуються;
- об'єднання мирової угоди і санації в єдину процедуру;
- покращення умов участі у процедурах банкрутства забезпечених кредиторів,
- встановлення ієрархії для задоволення поточних вимог, а також пріоритетність задоволення поточних вимог над конкурсними;
- скорочення строків розгляду справ, зокрема через зменшення кількості оскаржень та встановлення заборони зупиняти провадження у справі;
- вдосконалення положень Закону, застосовних до продажу активів боржника, що забезпечить основи для продажу майна за найвищою ціною.

Ефективність запровадження змін і ймовірний вплив на рейтинг Doing Business виявляється у потенційній оцінці компонента «Вирішення неплатоспроможності» після ухвалення зазначеного законопроекту (див. таблицю 1).

Індикатор «Вирішення неплатоспроможності»

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Сприяти ухваленню законопроекту 3132-д «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності процедур банкрутства» Верховною Радою України

Таблиця 1. Ефективність нормативно-правової бази України щодо вирішення неплатоспроможності за методологією рейтингу Світового Банку Doing Business

Найменування індексу	Україна ДВ 2017	Можлива оцінка	Практика (позиція у рейтингу)
ІНДЕКС УЧАСТІ КРЕДИТОРІВ			
Чи є можливість участі кредиторів у виборі або призначенні арбітражного керівника у справі про неплатоспроможність?	ні	так	Фінляндія (1), Німеччина (3), США (5), Швейцарія, Естонія
Чи мають право кредитори схвалювати вчинення продажу істотних активів боржника?	ні	так	Німеччина (3), Норвегія, Португалія та Австрія
Чи має право індивідуальний кредитор право вимагати інформацію про справу щодо неплатоспроможності?	ні	так	Фінляндія (1), Японія (2), США (5) та Канада
ІНДЕКС УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ БОРЖНИКА			
Чи передбачене право боржника отримати кредит після відкриття провадження у справі про неплатоспроможність?	ні	так	Фінляндія (1), Японія (2) Німеччина (3), Корея (4), США(5), Бельгія, Данія, Франція, Нідерланди, Швеція
Чи має пріоритет задоволення вимоги кредитування, надане після відкриття провадження у справі про неплатоспроможність?	ні	так	
ІНДЕКС ПРОЦЕДУРИ САНАЦІЇ			
Чи голосують щодо плану санації лише ті кредитори, чії інтереси порушені або підлягають зміні даними планом?	ні	так	
Чи передбачено, щоб незгодним кредиторам гарантувалось задоволення вимог за планом санації, принаймні рівне тому, що вони могли б отримати у процесі ліквідації?	ні	так	Японія (2), Німеччина (3), Корея (4), США (5), Італія, Іспанія, Португалія, Словаччина, Греція , Чехія, Хорватія
Чи кредитори, які мають право голосу щодо плану, поділяються на класи, кожен клас голосує окремо і до кредиторів в межах кожного класу застосовується єдиний режим?	ні	так	
Значення	Оцінка у рейтингу		Можлива оцінка
ІНДЕКС ЕФЕКТИВНОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ОБ'ЄДНУЄ ВСІ НАЯВНІ ІНДЕКСИ (0-16)	7.5		15
Індекс участі кредиторів (0-4)	1		4
Індекс управління активами боржника (0-6)	4		6
Індекс процедури санації (0-3)	0.5		3
Індекс відкриття провадження у справі (0-3)	2		2
МІСЦЕ У РЕЙТИНГУ DOING BUSINESS ЗА ІНДИКАТОРОМ	150		64

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Стаття: Напіврозпад банкрутства: процес є, оздоровлення відсутнє // liga.net // 15 серп. 2016

Посилання: <https://goo.gl/Bqlx9f>

Захід: Відеоконференції із представниками МВФ Шандою Марією Де Лонг та Хозе Гаррідо: 13.06.2016, 29.07.2016, 15.09.2016, 25.11.2016

Презентація: Інфографіка щодо впливу законопроекту 3132-д на компонент «Вирішення неплатоспроможності» рейтингу Doing Business

Посилання: goo.gl/xHZJKe

Захід: Зустрічі з представником МВФ Шандою Марією Де Лонг у Міністерстві юстиції України, що проходили у форматі круглого столу та залучали широке коло представників професійного та громадського середовища

Презентація: Інфографіка для презентації тексту допрацьованого законопроекту 3132-д у Комітеті з питань економічної політики ВРУ

Посилання: goo.gl/qttCoH

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Тетяна Паламарчук

Партнер

palamarchuktetiana@gmail.com

Юлія Анікеєва

Економічний аналітик

anikieieva@gmail.com

Дмитро Клапушинський

Економічний аналітик

klapushinskii.dima@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Центр комерційного права

www.commerciallaw.com.ua

Міністерство юстиції України

www.minjust.gov.ua

Незалежна асоціація банків України

www.nabu.ua

ПРОЕКТ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЄДИНОГО ВІКНА

ПРОБЛЕМАТИКА

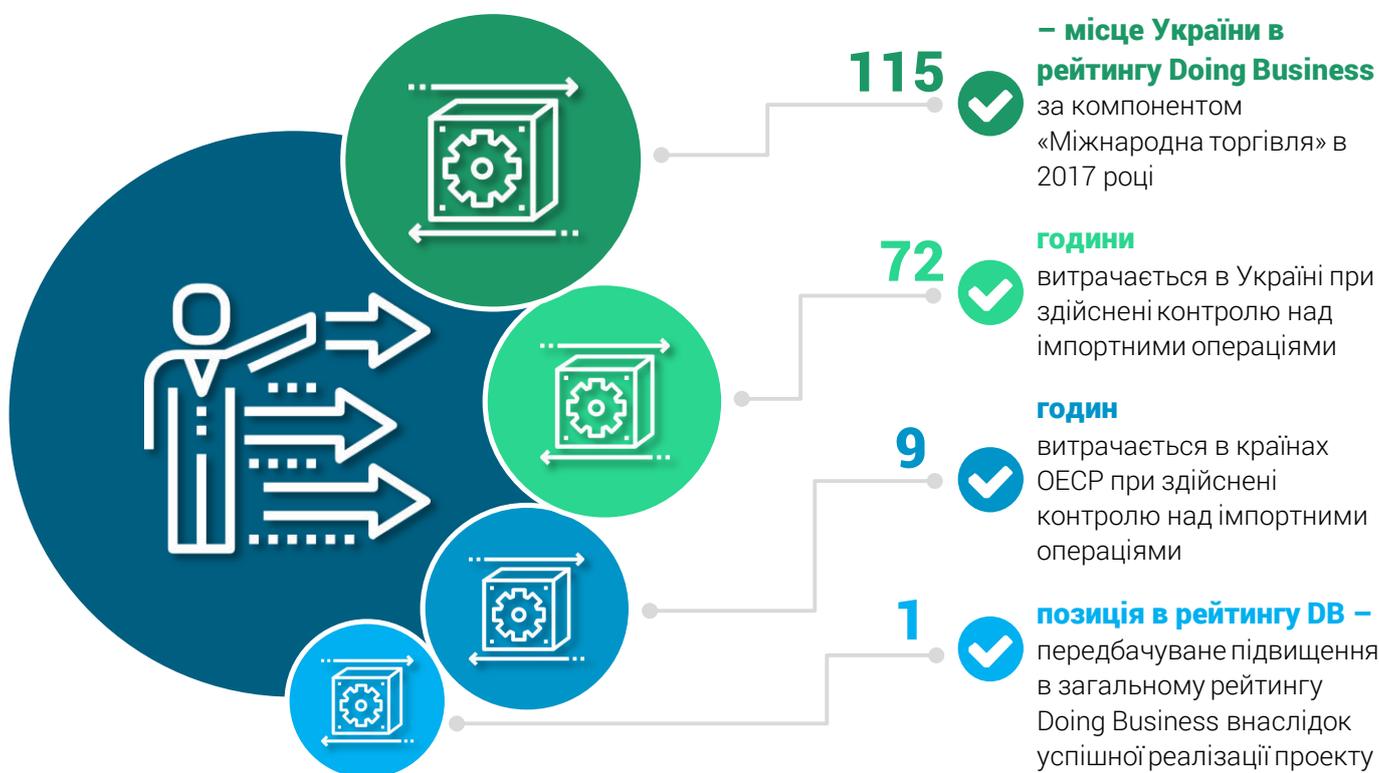
У рейтингу Doing Business за 2017 рік Україна посіла 115 місце за компонентом «Міжнародна торгівля». Дані Світового банку свідчать, що тривалість підготовки документів і здійснення прикордонного й митного контролю є надто довгою: при експорті витрачається 26 годин на контроль та 96 годин на підготовку документів; при імпорті – 72 години на здійснення контролю (в країнах ОЕСР аналогічна процедура займає в середньому 9 годин) та 168 годин на підготовку документів (в країнах ОЕСР на неї в середньому витрачають 4 години).

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту є оптимізація служб контролю при транскордонній торгівлі товарами та передбачення роботи механізму «єдиного вікна» у законах, що регулюють порядок здійснення видів державного контролю у відповідній сфері.

Запровадження «єдиного вікна» в міжнародній торгівлі є зобов'язанням України перед СОТ у рамках Угоди про спрощення процедур торгівлі (TFA), ратифікованої Законом України від 4 листопада 2015 року 745-VIII.

Успішна реалізація проекту сприятиме підвищенню позицій України у рейтингу Doing Business 2018.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

- Запровадження «єдиного вікна» для зовнішньоекономічної діяльності як еталонної світової практики рекомендується багатьма міжнародними організаціями. Серед них:
  - Центр зі спрощення процедур торгівлі й електронних ділових операцій Європейської Економічної Комісії ООН (UN/CEFACT)
  - Всесвітня митна організація

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Україна

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Розроблений законопроект щодо оптимізації митного контролю

Експерти EasyBusiness розробили проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо оптимізації процедури державного контролю при переміщенні товарів через митний кордон України».

Розроблений законопроект щодо оптимізації радіологічного та екологічного контролю

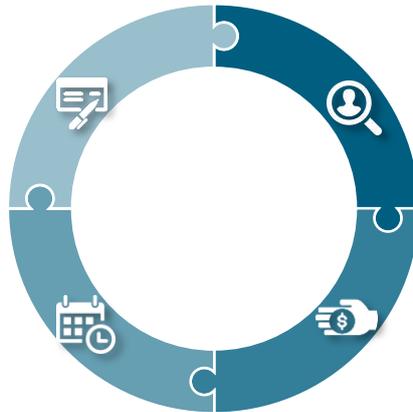
У рамках проекту реформуються сфери радіологічного та екологічного контролю. Оптимізація процедури є підготовкою до введення електронної системи «єдине вікно» при міжнародній торгівлі. Полегшення процедури контролю внаслідок ухвалення законопроектів матиме позитивний вплив на зовнішньоекономічну діяльність в цілому:

Усунення дублювання контролю

Відміна одночасного контролю митниками й екологами наявності у суб'єктів ЗЕД дозвільних документів

Уніфікація назв державного контролю

Визначення назв контролю відповідно до міжнародних угод

Спрощення процедури огляду вантажів

Ліквідація подвійних оглядів товарів, які проводилися окремо для митних процедур та екологічного контролю

Дебюрократизація та дерегуляція

Зменшення кількості органів контролю, а також скасування радіологічного контролю та моніторингу митницею інших видів контролю при експорті товарів

Оптимізація радіологічного та екологічного контролю дозволить зменшити адміністративні витрати держави на **€20 млн щорічно**

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Реєстрація законопроекту щодо оптимізації процедури державного контролю в парламенті через ініціативу народних депутатів-членів комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Стаття: Операція «Дебюрократизація», або Як державі скоротити витрати на 17 млн грн на рік // Економічна правда // 13 червня 2016

Посилання: <https://goo.gl/UhUUoa>

Презентація: Реформа радіологічного й екологічного контролю

Посилання: <https://goo.gl/PxZTWk>

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Тетяна Паламарчук

Партнер

palamarchuktetiana@gmail.com

Тетяна Охрімець

Економічний аналітик

tokhrimets@kse.org.ua

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

European Business Association

www.eba.com.ua

Спілка українських підприємців

www.sup.org.ua

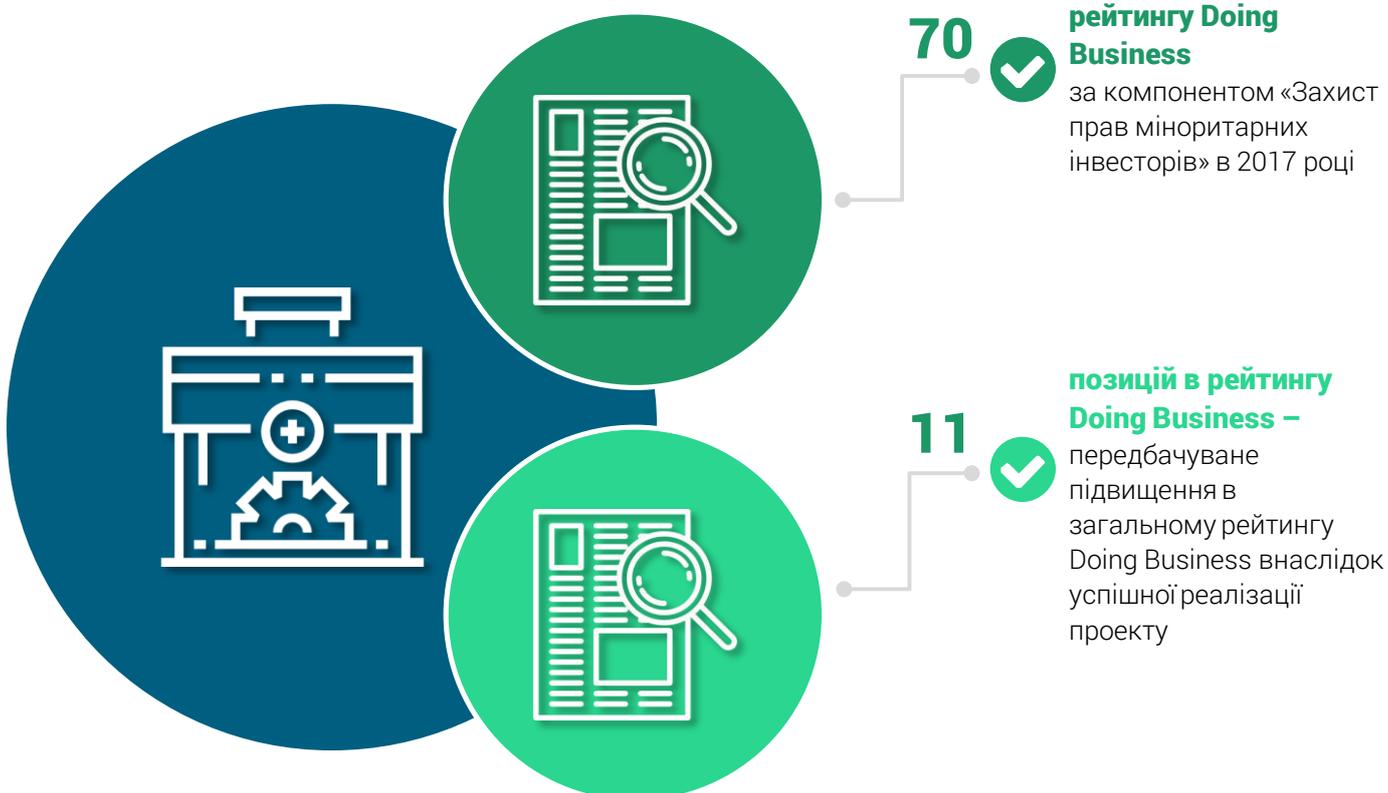
ПРОЕКТ ЗАХИСТ ПРАВ МІНОРИТАРНИХ ІНВЕТОРІВ

ПРОБЛЕМАТИКА

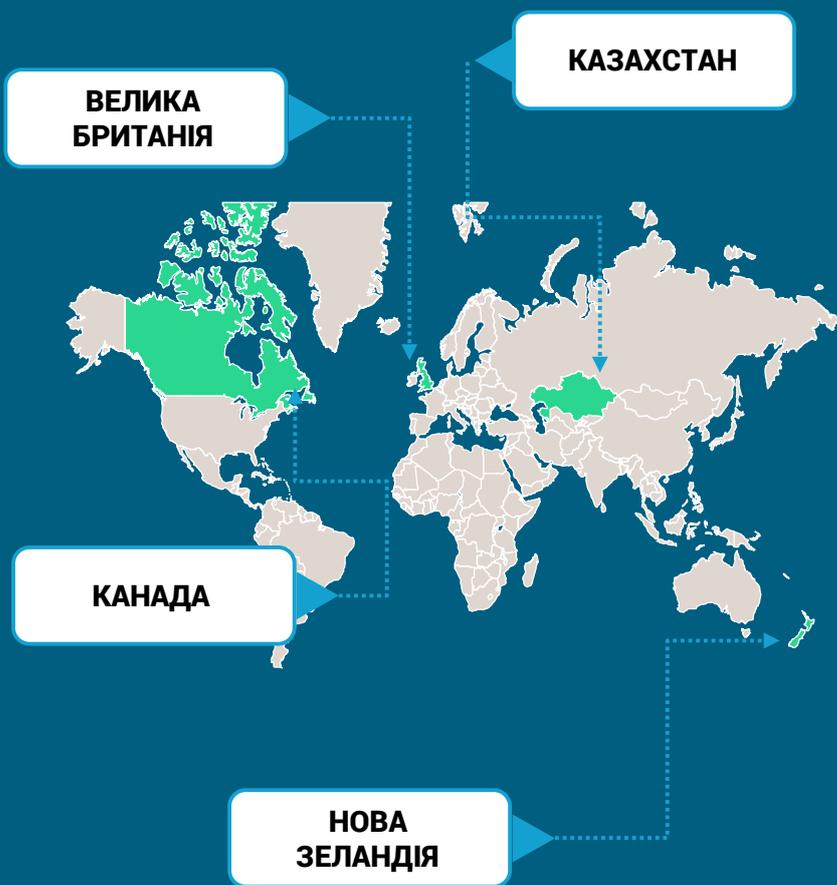
Україна посіла 70 місце у рейтингу Doing Business 2017 за компонентом «Захист прав міноритарних інвесторів». Проект має на меті сприяти зменшенню ризиків, пов'язаних з інвестуванням у міноритарні пакети акцій акціонерних товариств (АТ), а також удосконаленню корпоративного управління у товариствах з обмеженою відповідальністю (ТОВ).

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту є впровадження додаткових механізмів захисту прав власності й охоронюваних законом інтересів міноритарних акціонерів акціонерних товариств й учасників товариств з обмеженою відповідальністю. Успішна реалізація проекту стимулюватиме підвищення позиції України у рейтингу Doing Business 2018.

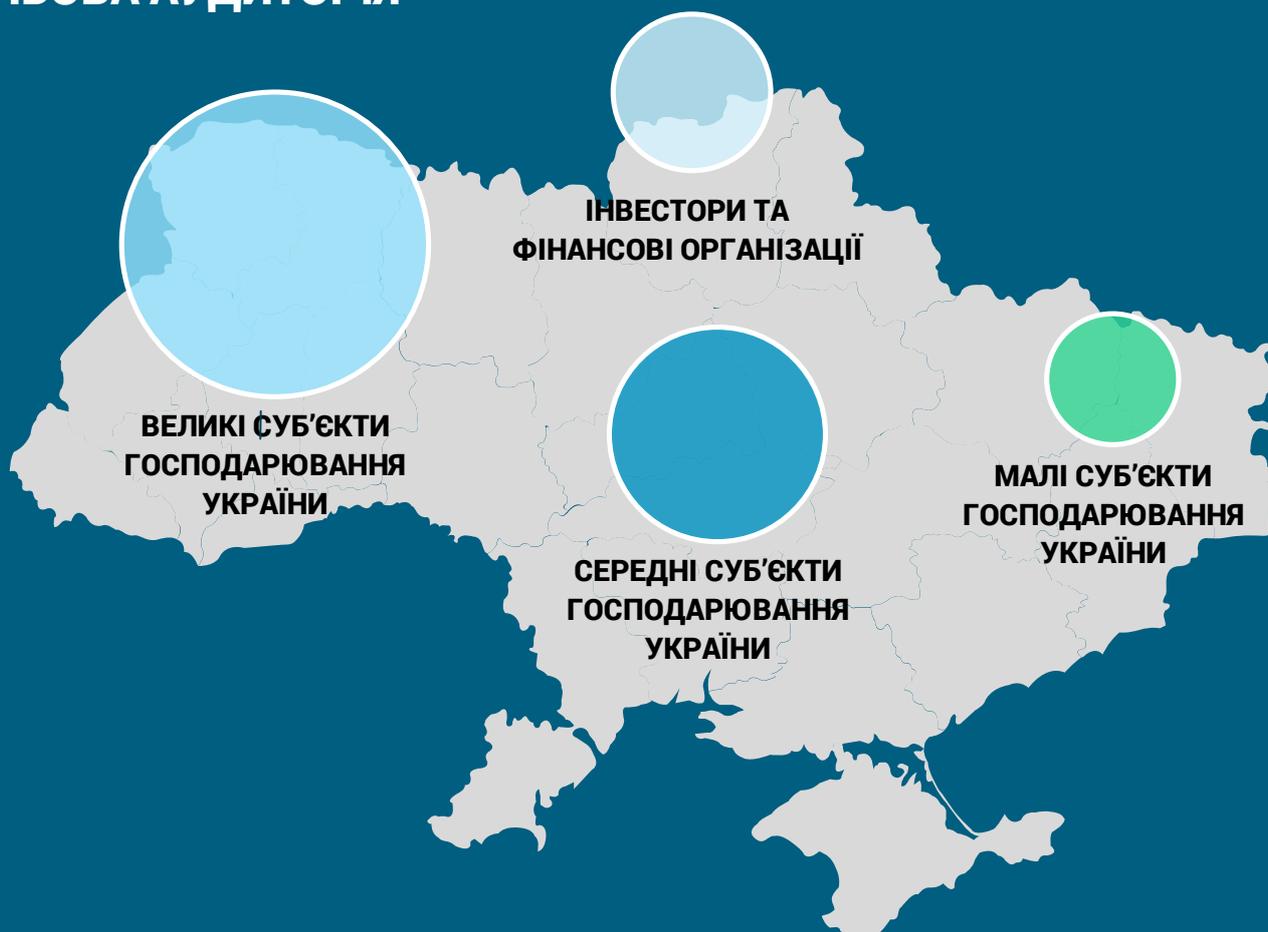

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

- **КРАЇНИ:** Проект охоплює аналіз досвіду країн-лідерів за компонентом «Вирішення неплатоспроможності» рейтингу Doing Business. До проаналізованих країн належать практика Нової Зеландії, Казахстану, Великої Британії, Канади та інші
- **РЕЗУЛЬТАТИ:** Досвід країн-лідерів за компонентом «Захист прав міноритарних інвесторів» рейтингу Doing Business визначає стандарти корпоративного управління щодо регулювання конфлікту інтересів й участі в управлінні товариством. Згадані стандарти можуть бути успішно адаптовані в українську практику вирішення неплатоспроможності

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Розроблений законопроект щодо поліпшення інвестиційного клімату

Експерти EasyBusiness спільно із BRDO розроблювали проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні», до якого увійшли норми щодо захисту прав міноритарних акціонерів.

Поправки до законопроектів щодо захисту міноритарних учасників

Експерти EasyBusiness разом із СУП розробили поправки до другого читання проекту Закону України 4666 «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» щодо захисту міноритарних учасників та прозорості фінансової звітності.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Сприяти ухваленню законопроекту у Верховній Раді

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Стаття: ООО «Рада»: в Украине изменят правила для 500 000 бизнесов // Обозреватель // 20 грудня 2016

Посилання: <https://goo.gl/yqrdMQ>

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Тетяна Паламарчук

Партнер

palamarchuktetiana@gmail.com

Андрій Єрашов

Партнер

erashov@ukr.net

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Офіс ефективного регулювання

www.brdo.com.ua

Спілка українських підприємців

www.sup.org.ua

Центр комерційного права

www.commerciallaw.com.ua

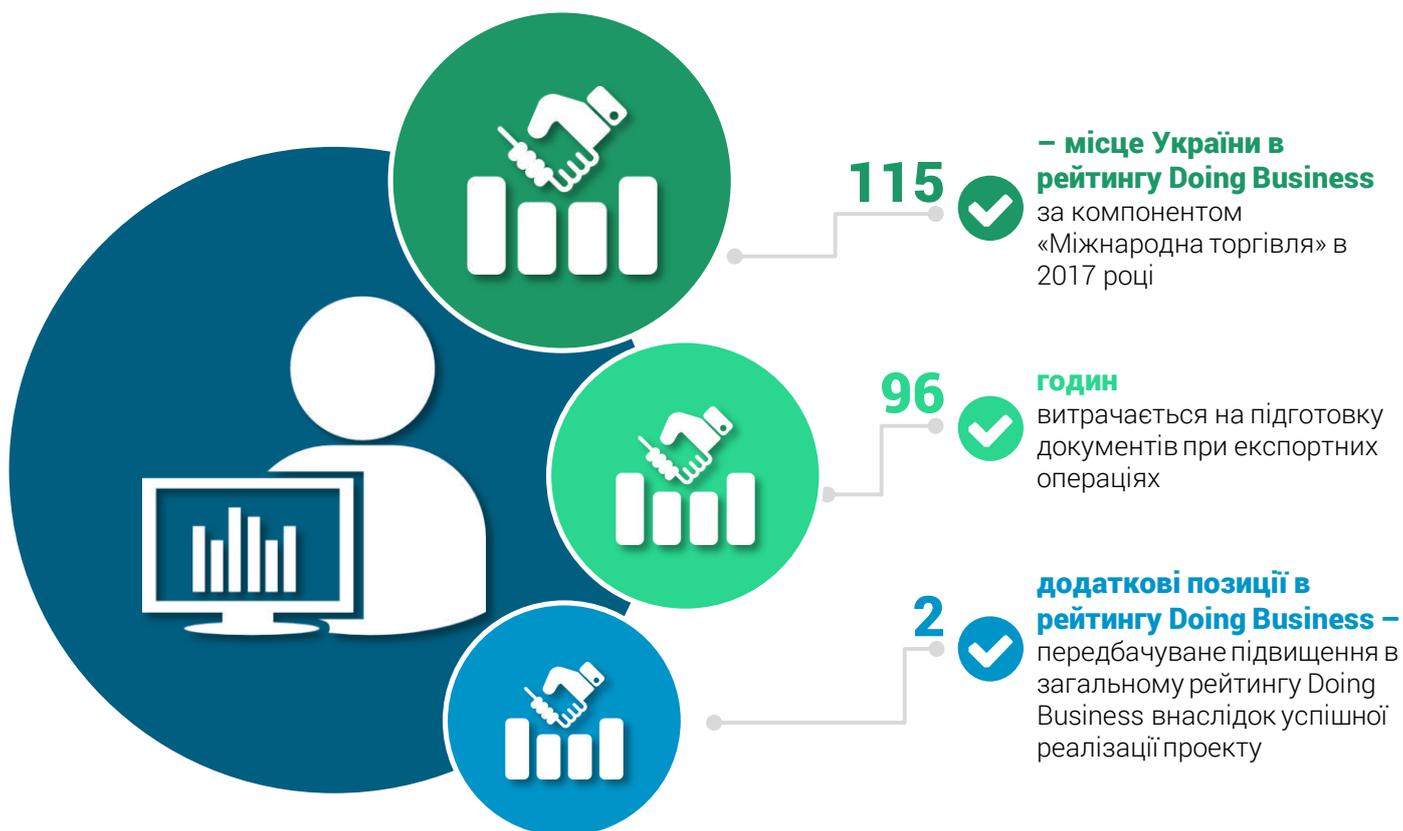
ПРОЕКТ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ УПОВНОВАЖЕНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАТОРІВ

ПРОБЛЕМАТИКА

У рейтингу Doing Business за 2017 рік Україна посіла 115 місце за компонентом «Міжнародна торгівля». Дані Світового банку свідчать, що тривалість підготовки документів і здійснення прикордонного й митного контролю є надто довгою: при експорті витрачається 26 годин на контроль та 96 годин на підготовку документів; при імпорті – 72 години на

здійснення контролю (рік тому цей показник становив 52 години; в країнах ОЕСР – 9 годин) та 168 годин на підготовку документів (в країнах ОЕСР процедура займає 4 години).

Запровадження УЕО сприятиме підвищенню позиції України в рейтингу Doing Business 2018.

СУТЬ ПРОЕКТУ

Суттю проекту «Запровадження інституту уповноважених економічних операторів» є імплементація європейської практики з побудови ланцюгів безпечного постачання та функціонування інституту уповноважених економічних операторів. В рамках проекту проводиться діяльність з дерегуляції надійних підприємств.

Відповідно до статті 84 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, українське митне законодавство має поступово наближатися до стандартів ЄС і ґрунтуватися на принципі найкращих зусиль, при цьому одним із етапів узгодження законодавчих баз є запровадження в Україні інституту уповноваженого економічного оператора (УЕО), що функціонує в ЄС. Створення УЕО також є зобов'язанням України перед СОР в рамках Угоди про спрощення процедур торгівлі (ТФА),

ратифікованої Законом України від 4 листопада 2015 року 745-VIII.

Україна надала нотифікацію до СОР щодо дванадцятих вимог ТФА із сорока та взяла на себе зобов'язання їх обов'язково застосовувати з моменту набрання чинності ТФА (такі положення належать до Категорії А згідно зі статтею 14 ТФА). Однією із таких вимог є «спрощення процедур торгівлі для уповноважених економічних операторів».

Після того, як дві третини (108) членів СОР повідомлять про її ухвалення, угода набуде чинності, й Україна має бути готова до виконання зобов'язань перед СОР

МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ:

АСОЦІАЦІЯ З ЄС:

- Імплементувати до українського законодавства найкращі практики митного законодавства ЄС протягом 3 років з дати набрання чинності Угодою
- Створити передумови для взаємного визнання УЕО

УГОДА СОР «ПРО СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР ТОРГІВЛІ»:

- Коли дві третини (108) членів СОР повідомлять про її ухвалення, угода набуде чинності, й Україна має бути готова до виконання зобов'язань перед СОР, в тому числі щодо функціонування УЕО
- Внутрішньодержавні процедури, необхідні для набрання чинності ТФА, завершені 96 країнами-членами СОР. Залишилось 12 країн, і ТФА набере чинності

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

В РЕЗУЛЬТАТІ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ УКРАЇНА ЗМОЖЕ ПРИЄДНАТИСЯ ДО МІЖНАРОДНОГО ЛАНЦЮГА БЕЗПЕЧНОГО ПОСТАЧАВАННЯ

	ЄС (28 країн)	15116	2008	1-47
	Канада	1535	2008	46
	Швейцарія	65	2009	37
	Норвегія	29	2009	22
	Японія	542	2011	49
	США	11000	2012	35
	Китай	3540	2014	96
	Україна	-	-	115

членство
 у процесі приєднання
 не приєдналися

к-сть УЕО

рік приєднання

рейтинг*

Україна

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

МАСШТАБ ПРОЕКТУ: Україна

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

Розроблені зміни до Податкового кодексу України

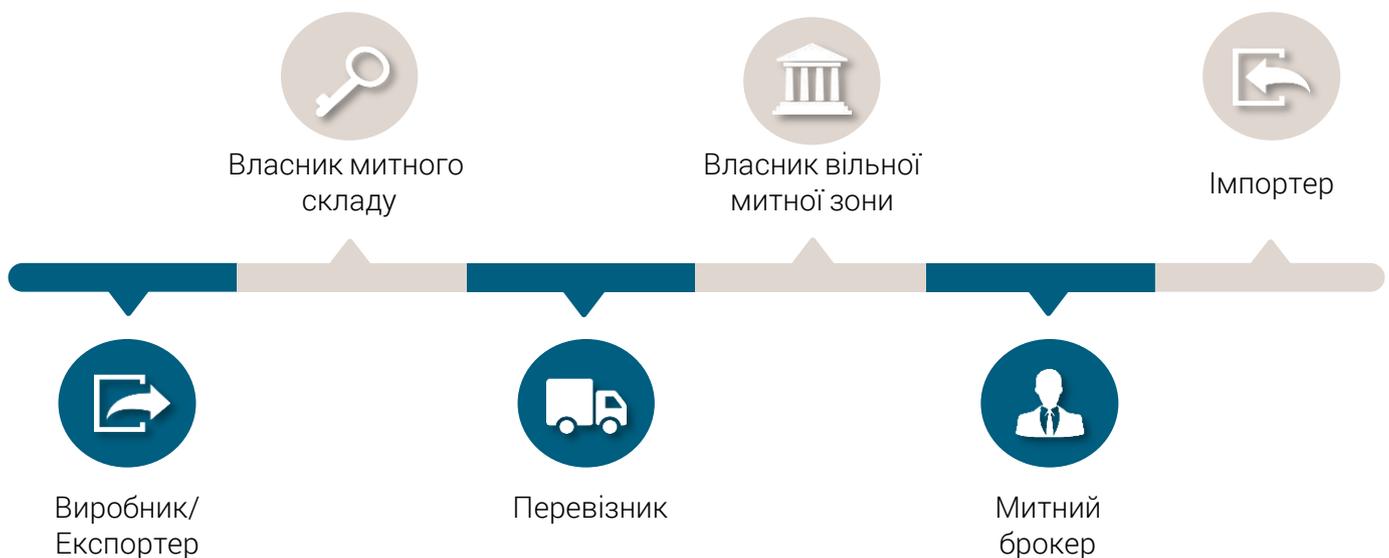
Експерти EasyBusiness у рамках робочої групи, створеної при Міністерстві фінансів України, розробили проект Закону 4776 про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування операцій із ввезення на митну територію України товарів уповноваженими економічними операторами.

Розроблений законопроект щодо уповноваженого економічного оператора

Експерти EasyBusiness розробили проект Закону 4777 про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощення митних формальностей.

- Законопроект дає можливість компаніям-учасникам зовнішньоекономічного постачання товарів отримати статус УЕО

- Законопроект усуває дублювання державного контролю при вивезенні товарів, адже наразі митниця перевіряє, чи здійснено контроль товарів ветеринарами, санітарами й іншими інспекціями як при ввезенні, так і при вивезенні. Законопроект унеможливує дублювання ревізій.
- Законопроект запроваджує подачу перевізником короткої ввізної декларації (ENS) до моменту ввезення товарів в Україну. Згідно з міжнародним досвідом зміна надаватиме можливість порівняти дані декларанта та перевізника і буде інструментом оцінки ризиків до прибуття товарів й істотного прискорення процедури оформлення вантажів.
- Законопроект передбачає можливість автоматичного контролю товарів без участі людини, що є революційним у митному законодавстві.
- Законопроект запроваджує реєстрацію суб'єктів, що здійснюють транскордонні операції з товарами (EORI).

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Інфографіка для сайту Міністерства фінансів України із анонсом презентації законопроекту

Посилання: <https://goo.gl/llw4Lj>

Презентація законопроекту для Міністерства фінансів України

Посилання: <https://goo.gl/nskGjq>

Інфографіка критеріїв до УЕО

Посилання: <https://goo.gl/hTPmjT>

Презентація законопроекту для Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики.

Посилання: <https://goo.gl/mVNMrU>

Захід: Публічне обговорення законодавчих ініціатив щодо запровадження в Україні інституту Уповноважених економічних операторів (УЕО)

Посилання: <https://goo.gl/Pg00GC>

Захід: Експертна зустріч із представниками Міністерства фінансів

Посилання: <https://goo.gl/q67BpP>

Захід: Відеоконференція із представниками регіональних державних адміністрацій щодо законопроекту про запровадження в Україні інституту уповноваженого економічного оператора (УЕО) і спрощення митних процедур

Посилання: <https://goo.gl/ua9B1J>

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Сприяти ухваленню парламентом законопроектів 4777 та 4776

Брати участь у розробці підзаконних нормативно-правових актів для функціонування УЕО в Україні

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Тетяна Паламарчук

Партнер

palamarchuktetiana@gmail.com

Тетяна Охрімець

Економічний аналітик

tokhrimets@kse.org.ua

Дмитро Ливч

Економічний аналітик

lyvchdmytro@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Міністерство фінансів України

www.minfin.gov.ua

Державна фіскальна служба України

www.sfs.gov.ua

Американська торгова палата в Україні

www.chamber.ua

European Business Association

www.eba.com.ua

Федерація роботодавців України

www.fru.org.ua

Спілка українських підприємців

www.sup.org.ua

**ПРОЕКТНИЙ ОФІС
ДПП “SP³ILNO”**

НАПРЯМОК

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО

ЦІЛЬ

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО- ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ІНФРАСТРУКТУРІ

ОПИС

ЗАПУСК МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Перша частина проекту спрямована на зміну українського законодавства, друга – на підготовку та реалізацію трьох пілотних проектів. Реалізація масштабної модернізації у сфері інфраструктури потребує значних інвестиційних ресурсів, потужним джерелом яких може стати приватний бізнес. Водночас в умовах післякризового розвитку зростає зацікавленість бізнесу в державній підтримці, що дозволить знизити ризики приватних інвестицій, підвищити надійність інвестиційних проектів для кредитних організацій.

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ЗАСТУПНИКА МІНІСТРА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ НАДІЇ КАЗНАЧЕЄВОЇ

Інфраструктура є основою економічного розвитку і соціальної стабільності в більшості країн світу. Згідно з експертними оцінками, світова «інфраструктурна діра» («infrastructure gap») до 2030 року може становити від US\$40 до US\$50 трл. Саме тому розвиток державно-приватного партнерства в інфраструктурі є критичним інструментом, особливо за умови дефіциту бюджетних коштів та недоінвестування за попередні 20 років.

Країни світу, до прикладу, Австралія, Канада, Китай, Ізраїль, Японія та інші, вирішують цю проблему за допомогою створення інститутів ДПП, які є квазіурядовими організаціями і забезпечують здійснення проектів від початку відбору проектів до моніторингу виконання інвестиційних умов концесійних чи ДПП проектів.

З кінця 2016 року наша країна також має проектний офіс з питань державно-приватного партнерства в інфраструктурі «SP³ILNO», який вже почав реалізацію перших концесійних проектів у портовій галузі. Створення Проектного офісу – це важливий етап розвитку держуправління. Подібні проекти в країні реалізуються вперше, держструктури ступають на територію проектного управління, більш притаманного для корпоративного світу.

Інструмент концесії чи ДПП є найефективнішим для залучення інвесторів. І в це віримо не тільки ми, а й наші міжнародні партнери та фінансові інститути – EBRD, World Bank, WNISEF, інші. Бо це дозволить залучити big-name інвесторів, а також впровадити в державний сектор досвід приватних компаній, залучити їх ресурси та експертизу, систему управління ризиками і здешевити вартість банківських кредитів для реалізації інфраструктурних проектів.

*Надія Казначеева,
заступник Міністра інфраструктури України*

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ

Державно-приватне партнерство в Україні – система відносин між державним і приватним партнерами, при реалізації яких ресурси обох партнерів об'єднуються з відповідним розподілом ризиків, відповідальності й винагород (відшкодувань) між ними, для взаємовигідної співпраці на довгостроковій основі у створенні (відновленні) нових та/або модернізації (реконструкції) наявних об'єктів, які потребують залучення інвестицій, та в користуванні (експлуатації) такими об'єктами.

Проекти державно-приватного партнерства реалізовували як економічно розвинуті країни, так і ті, що розвиваються й вирішують завдання з відбудови національної економіки в несприятливих умовах. Досвід обох груп країн переконливо доводить, що такі проекти дозволяють залучити приватний капітал в інфраструктуру у стислі строки, а також забезпечити стрімке економічне зростання навіть за відсутності значних державних вкладень.

У 2014 році у Європі проекти ДПП залучили 18.7 млрд євро (в 2013 р. – 16.3 млрд).

Державно-приватне партнерство (ДПП) є одним із ключових механізмів реалізації політики модернізації економіки України, вирішення важливих соціально-економічних проблем.

Висока ефективність ДПП як форми взаємодії держави й бізнесу доведена досвідом багатьох країн світу. Сьогодні актуалізувались об'єктивні обставини для запровадження механізмів ДПП. Реалізація масштабних модернізаційних проєктів у різних секторах економіки потребує значних інвестиційних ресурсів, потужним джерелом яких може стати приватний бізнес. Водночас в умовах післякризового розвитку зростає інтерес бізнесу до державної підтримки, яка дозволить знизити ризики приватних інвестицій, підвищити надійність інвестиційних проєктів для кредитних організацій.

Успішний розвиток ДПП як механізму активізації інвестиційної діяльності та залучення приватних інвестицій у стратегічно важливі для держави сфери можливий лише за умови, коли буде забезпечено баланс інтересів держави і приватного інвестора.

Правова форма здійснення ДПП повинна забезпечити для інвестора привабливість, безпеку вкладення коштів у державну власність і реалізувати основну мету проєкту – розвиток сфер, стратегічно важливих для держави. Для цього державні структури повинні сприймати приватного інвестора як рівноправного партнера. Вимагаючи від нього виконання передбачених угодою зобов'язань, держава має, зі свого боку, гарантувати стовідсоткове виконання власних.

ПРОЕКТНИЙ ОФІС SP³ILNO

З метою забезпечення швидкого та ефективного розвитку механізму державно-приватного партнерства в Україні при Міністерстві інфраструктури за підтримки Western NIS Enterprise Fund було створено Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства.

Основне завдання Проектного офісу – запустити механізм державно-приватного партнерства в Україні:

- Перша частина проекту спрямована на зміну українського законодавства
- Друга частина це підготовка та реалізація перших трьох пілотних проектів

Перші проекти реалізують саме в інфраструктурі з тих причин, що у цей сектор надто давно не було інвестицій. До того ж, якісна інфраструктура є «кістяком» для розвитку всіх інших галузей економіки.

Проектний офіс було створено зі спільної ініціативи заступника міністра інфраструктури Надії Казначеевої та партнера Easy Business Юрія Гусева. Міністр інфраструктури Володимир Омелян та заступник голови Адміністрації президента Дмитро Шимків також підтримали цю ініціативу.

ЗМІНА
УКРАЇНСЬКОГО
ЗАКОНОДАВСТВА

ЗАПУСК
МЕХАНІЗМУ ДПП
В УКРАЇНІ

ПІДГОТОВКА І
РЕАЛІЗАЦІЯ
ПІЛОТНИХ ПРОЕКТІВ

ПРОЕКТ КОНЦЕСІЇ ДП «СТИВІДОРНА КОМПАНІЯ “ОЛЬВІЯ”»

Миколаївська область, Миколаїв

ЦІЛІ ПРОЕКТУ

- вибір і реалізація найбільш інвестиційно привабливого проекту розвитку СК «Ольвія»;
- збільшення вантажопотоку порту за допомогою залучення досвідченого приватного оператора;
- підвищення конкурентоспроможності порту;
- залучення приватного капіталу для інвестування в економіку України на довгостроковий період;
- підвищення ефективності використання державного майна;
- максимізація бюджетних надходжень і прибутків підприємств державного сектору економіки, зокрема через зростання вантажопотоку й підвищення ефективності ДП «Адміністрація морських портів України» і припортової зони;
- створення умов для розвитку в зоні порту кластера з переробки вантажів.

Реалізація вказаних цілей потребує широкомасштабної модернізації й розширення потужностей.

ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ

- ДП «СК “Ольвія”» має досить вигідне географічне розташування, підсилене територіальною близькістю до важливих залізничних, річкових та повітряних шляхів, що сполучають економічні райони України з іншими країнами.
- Локація – поблизу моря, в Південному регіоні України. Аграрність місцевості обумовлює експорт зернових продуктів, одним із головних пунктів якого є «Ольвія»

ОСНОВНІ ФАКТИ

- Територія порту складає 178.8 га.
- Глибина і довжина причальної лінії, яка становить 1.53 км., дозволяють приймати судна довжиною до 230 м, шириною до 32.5 м, дедвейтом до 80 тис. тонн. Оголошена углибка в порту лімітована прохідною глибиною БДПК – 10.3 м.
- Для зберігання вантажів передбачено 277,200 кв. м відкритих складських майданчиків та 41,135 кв. м критих складів. Складська інфраструктура забезпечена автомобільними та залізничними під'їзними шляхами.
- Встановлена переробна спроможність ДП «СК “Ольвія”» на сьогодні складає 2,570 тис. тонн на рік.
- Навігаційний період триває цілий рік.
- Особливістю роботи ДП «СК “Ольвія”» є наявність одного вантажного району, ресурси якого розподіляються для роботи на семи причалах Північного та Південного ковшу.

ПРОЕКТ КОНЦЕСІЇ ДП «СТИВІДОРНА КОМПАНІЯ “ОЛЬВІЯ”»

Миколаївська область, Миколаїв

ІНСТРУМЕНТ ВТІЛЕННЯ ПРОЕКТУ

- Основним інструментом реалізації вищевказаних цілей є виокремлення низки активів ДП «СК “Ольвія”» та ДП «Адміністрація морських портів України» в цілісний майновий комплекс та його передача приватному інвестору на умовах концесії.

КЛЮЧОВІ ПЕРЕВАГИ ПРОЕКТУ

- Підвищення ефективності використання державного майна.
- Збільшення доходів підприємств, що здійснюють господарську діяльність на території морського порту.
- Залучення транзитних вантажопотоків.
- Створення нових робочих місць та забезпечення високого рівня безпеки мореплавства.
- Збільшення надходжень до бюджету.

7-10%

ЧАСТКА НА
РИНКУ ПОРТОВИХ
ПОСЛУГ УКРАЇНИ

2,570

тис. тонн / рік

ПЕРЕРОБНА
СПРОМОЖНІСТЬ

\$3.43

ЧИСТИЙ ПРИБУТОК
З 1 ТОННИ
ВАНТАЖУ

ПРОЕКТ КОНЦЕСІЇ ДП «МОРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОРТ “ЧОРНОМОРСЬК”»

Одеська область, Чорноморськ

ЦІЛІ ПРОЕКТУ

- вибір та реалізація найбільш інвестиційно привабливого проекту розвитку залізнично-поромного терміналу порту «Чорноморськ»;
- збільшення обсягу вантажів та досягнення максимального рівня пропускної здатності залізнично-поромного терміналу порту «Чорноморськ» (до 4.5 млн тонн на рік) шляхом залучення досвідченого приватного оператора;
- підвищення конкурентоспроможності залізнично-поромного терміналу порту «Чорноморськ»;
- залучення приватного капіталу для інвестування в економіку України на довгостроковий період;
- підвищення ефективності використання державного майна;
- максимізація бюджетних надходжень і прибутків підприємств державного сектору економіки, зокрема через зростання вантажопотоку й підвищення ефективності ДП «Адміністрація морських портів України» і припортової зони;

Основним інструментом реалізації вищевказаних цілей є виокремлення низки активів ДП «Морський торговельний порт “Чорноморськ”» та ДП «Адміністрація морських портів України» в цілісний майновий комплекс та його передача приватному інвестору на умовах концесії.

ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ

- Проект реалізуватиметься на залізнично-поромному комплексі, що входить до складу одного з найбільших портів України. Локація – на берегах Сухого лиману, 20 км на захід від Одеси.
- Порт розташований на перетині головних транспортних шляхів між Європою і Азією, промислово розвиненими районами України, Росії, Казахстану і морськими комунікаціями, що ведуть через Середземне море в Атлантику та Індійський океан.

ПРОЕКТ КОНЦЕСІЇ ДП «МОРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОРТ “ЧОРНОМОРСЬК”»

Одеська область, Чорноморськ

ОСНОВНІ ФАКТИ

- Залізнично-поромний комплекс, так званий «морський вокзал», має пірс із двома причалами (№ 26, 27), із такою ж кількістю підйомно-з'єднувальних мостів стаціонарно-берегового типу, системою залізничних колій для подачі вагонів, пунктами управління процесами навантаження і вивантаження поромів, додатковими об'єктами з магістральним автотранспортом і обладнаним пунктом пропуску вантажів через кордон України.
- Довжина причалів 26 і 27 – по 210 м, проектна глибина – 9.7 м.
- На комплексі ведеться обробка залізничних поромів з вагонами, контейнерами, вантажним і легковим автотранспортом.
- На залізнично-поромних лініях працюють 5 поромів.
- Тривалість обробки порома: мінімальна – 10 годин, максимальна – 18 годин.
- Комплекс є центром двох основних на Чорному морі залізнично-поромних ліній – «Чорноморськ (Україна) – Варна (Болгарія) – Поті / Батумі (Грузія)» та «Чорноморськ (Україна) – Деріндже (Туреччина)».
- Через «МТП “Чорноморськ”» здійснюються міжнародні зв'язки України зі 100 країнами світу.

КЛЮЧОВІ ПЕРЕВАГИ ПРОЕКТУ

- Підвищення доходів «МТП “Чорноморськ”».
- Зменшення державних витрат та підвищення ефективності використання держкоштів.
- Створення нових робочих місць та зростання рівня заробітної плати працівників.
- Модернізація і технічне переоснащення потужностей «МТП “Чорноморськ”».
- Збільшення обсягів вантажопереробки до 3.5 млн тонн/рік.

108

зал. вагонів

МІСТКІСТЬ
ПОРОМІВ, ЯКІ
ВХОДЯТЬ ДО
КОМПЛЕКСУ

~ 200

працівників

ЧИСЕЛЬНІСТЬ
ПЕРСОНАЛУ

18

годин

МАКСИМАЛЬНА
ТРИВАЛІСТЬ
ОБРОБКИ
ПОРОМА

ПРОЕКТ КОНЦЕСІЇ ДП «ХЕРСОНСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОРТ»

Херсонська область, Херсон

ЦІЛІ ПРОЕКТУ

- вибір та реалізація найбільш інвестиційно привабливого проекту розвитку ХМТП;
- збільшення вантажопотоку порту за допомогою залучення досвідченого приватного оператора;
- підвищення конкурентоспроможності ХМТП;
- залучення приватного капіталу для інвестування в економіку України на довгостроковий період;
- підвищення ефективності використання державного майна;
- максимізація бюджетних надходжень і прибутків підприємств державного сектору економіки, зокрема через зростання вантажопотоку й підвищення ефективності ДП «Адміністрація морських портів України» і припортової зони;
- створення умов для розвитку в зоні ХМТП кластера з переробки вантажів.

Реалізація зазначених цілей потребує широкомасштабної модернізації і розширення потужностей із переробки вантажів.

Основним інструментом втілення проекту є виокремлення низки активів ДП «Херсонського морського торговельного порту» та ДП «Адміністрація морських портів України» в цілісний майновий комплекс та його передача приватному інвестору на умовах концесії.

ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ

- «Херсонський МТП» розташований на правому березі Дніпра, на відстані 28 км від Дніпро-Бузького лиману і 96 км від Чорного моря.
- Підхід до порту здійснюється фарватером, що проходить річкою Рвач, Вільховим Дніпром і самим Дніпром.
- Порт має один сучасний залізничний в'їзд на перевантажувальні фронти та сім залізничних колій на території. Загальна довжина підхідних залізничних колій складає 3,142 м.
- Пропускна здатність залізничної станції – 5 млн тонн на рік.

ЗАВДАННЯ ПРОЕКТНОГО ОФІСУ SP³ILNO В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ

1. Координація процесів попередньої оцінки й техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) для пілотних проєктів державно-приватного партнерства, зокрема:

- пошук донорів для фінансування робіт;
- надання пропозицій до структури та змісту попередньої оцінки і ТЕО пілотних проєктів;
- збір інформації, що необхідна консультантам для виконання поставлених завдань;
- організація зустрічей консультантів із представниками органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також підприємств державного сектору економіки, що братимуть участь у реалізації проєктів.

2. Спільне з консультантами структурування основних параметрів пілотних проєктів;

- пошук потенційних інвесторів для реалізації пілотних проєктів;
- проведення аналізу ефективності їх реалізації;
- організація розробки пакету тендерної документації для проведення концесійних конкурсів;
- юридична експертиза необхідних змін до українського законодавства та консультативна підтримка розробки необхідних нормативних актів у сфері державно-приватного партнерства;
- організація та проведення круглих столів, інвестиційних конференцій та виїзних презентацій для потенційних інвесторів.

ПЛАН НА НАСТУПНИЙ РІК

Підготовка попередньої оцінки і ТЕО для трьох пілотних проєктів

Удосконалення правового регулювання у сфері ДПП

Розробка і затвердження нової політики (ДПП / концесії) та законодавчої основи для втілення проєктів в Україні

Розробка методичних рекомендацій для процедури

SWOT-аналіз реалізації проєктів ДПП в інфраструктурі

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ, ПУБЛІКАЦІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті та публікації

Заходи

Презентації та дослідження

Захід: «Круглий стіл, присвячений державно-приватному партнерству в Україні»

Посилання: <https://goo.gl/iqNrly>

Захід: «Два засідання Наглядової ради Проектного офісу»

Посилання: www.spilno.in.ua

Стаття: «Старт ДПП: навіщо створили Проектний офіс при Мінінфраструктури»

Посилання: <https://goo.gl/Wjh7cB>

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Юрій Гусев

Голова проектного офісу
yuriy.hushev@gmail.com

Тарас Бойчук

Менеджер проекту
tarass.boichuk@gmail.com

Артем Хорошун

Менеджер проекту
artem.khoroshun@gmail.com

Юлія Сваткова

Юрист
svatkova.julia@gmail.com

Артем Никонович

Медіа- та PR-менеджер
artem.nykonovych@gmail.com

Тетяна Садова

Менеджер із комунікацій
wsadova@gmail.com

Вадим Мазуренко

Молодший менеджер із комунікацій
v.o.mazurenko@gmail.com

Ірина Степанко

Економічний аналітик
stepankoira@gmail.com

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Міністерство інфраструктури України

www.mtu.gov.ua

Western NIS Enterprise Fund (WNISEF)

www.wnisef.org

Європейський банк реконструкції та розвитку

<http://www.ebrd.com>

Міжнародна фінансова корпорація

www.ifc.org

НАГЛЯДОВА РАДА ПРОЕКТНОГО ОФІСУ «SP³ILNO»

Омелян Володимир Володимирович

Міністр інфраструктури України

Казначєєва Надія Олександрівна

Заступник Міністра інфраструктури України

Нефьодов Максим Євгенійович

Перший заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України

Ярослава З. Джонсон

Президент і головний виконавчий директор Western NIS Enterprise Fund в Україні

Магалецький Марк Іванович

Керівник сектору інфраструктури в Україні Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні

Бутенко Людмила Вікторівна

Керівник програм з питань інфраструктури та сталого розвитку Світового банку

Пасько Данііл Володимирович

Співзасновник ГО «Легкий Бізнес»

КОМАНДА

КОМАНДА

Створення в Україні найкращих умов ведення бізнесу у світі – це те, що змушує нас щоранку прокидатися й занурюватися в аналітичні й реформаторські проекти. Це наші культурні орієнтири – бути за якісними змінами в країні й не потребувати гучних найменувань. Бо наша діяльність вища й важливіша за нас, ми працюємо в усіх аспектах якісно – від аналітичних розробок до комунікацій.

За кожним із проектів закріплена базова команда – проектний менеджер як лідер на пряму, аналітики й комунікаційний менеджер.

Лідер спрямовує діяльність аналітиків, взаємодіє із партнерами й зовнішніми експертами, щоб досягти максимального ефекту.

Комунікаційний менеджер проводить інформаційну підтримку проекту і його брендуювання: розробляє медіаплатформи, вимірює комунікаційні ефекти публікацій та проведених заходів і втілює загальну комунікаційну стратегію.

Аналітики концентруються на ґрунтовних дослідженнях проблематики й ефекту від впровадження ініціатив, використовуючи розроблену методику і комплексний підхід.

Спершу команда спілкується з бізнесом, його представники спрямовують нас у проблемні сфери, діляться пропозиціями і баченнями, як краще подолати труднощі.

На основі таких польових досліджень ми аналізуємо українські реалії більш комплексно в економічному аспекті й шукаємо релевантні міжнародні практики – як інші країни вирішують схожі проблеми. У сплаві аналізів українського і міжнародного досвідів ми моделюємо власний сценарій можливого розвитку подій, формуємо рекомендації, імплементації яких матиме відповідний загальноекономічний ефект і впливатиме позитивно на сферу в цілому.

Пропонуємо наші аналітичні звіти на розгляд експертів із відповідних галузей, бо, як ми вже казали раніше, критика – велике джерело для ідей.

Багато членів нашої команди – випускники закордонних вишів, професіонали високого класу й реалізують себе саме в EasyBusiness. Бо знайшли тут спільність інтересів – прагнення змінювати країну на краще.

НАГЛЯДОВА РАДА

Микола
Гайдай
(директор)

Даніїл
Пасько

Михайло
Оболонський

ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Андрій
Єрашов

Тетяна
Паламарчук

Аліна
Свідерська

Андрій
Шпаков

ЕКОНОМІЧНІ АНАЛІТИКИ

Олексій
Михайленко

Дмитро
Ливч

Валерія
Радченко

Тетяна
Охрімecь

Дмитро
Клапушинський

Ольга
Вірста

Юлія
Сваткова

Тетяна
Садова

Вадим
Мазуренко

Ірина
Степанко

ОФІС SPI³LNO

Юрій Гусев
(голова офісу)

PR ТА КОМУНІКАЦІЇ

Артем
Никонович

Артем
Хорошун

Тарас
Бойчук

Данііл Пасько

має ступінь магістра з бізнес-адміністрування (MBA) Гарвардської бізнес-школи. До Гарварду отримав диплом магістра з права в Одеській національній юридичній академії, а також – магістра із фінансового менеджменту в Київському національному університеті імені Вадима Гетьмана.

Для активної громадської діяльності в 2013 році залишив посаду Principal в інвестиційному фонді Horizon Capital. Разом із Миколою і Михайлом Оболонським заснував громадську організацію EasyBusiness і створив стратегію дерегуляції. Данііл сформував команду молодих професіоналів, а також розпочав ініціативу «Професійний уряд», що об'єднала випускників закордонних вишів.

Був членом Національної ради реформ, консультантом Світового Банку, радником Міністра економічного розвитку і торгівлі, Прем'єр-міністра й Адміністрації Президента України, а також очолює Гарвардський клуб України.

Микола Гайдай

отримав диплом бакалавра з міжнародної економіки в Київському національному університеті імені Вадима Гетьмана, а також ступінь магістра з міжнародного бізнесу Університету Південної Кароліни. Має значний досвід роботи в приватному секторі, зокрема в міжнародній консалтинговій компанії Roland Berger Strategy Consultants й інвестиційній компанії Millennium Capital. З 2014 обіймав посади радника Міністра економічного розвитку і торгівлі, Прем'єр-міністра й Адміністрації Президента України.

Є співзасновником EasyBusiness і водночас очолює лідерство в організації. Паралельно Микола розвиває напрямок «Земельна реформа» й моделює створення якісного ринку землі в Україні.

Михайло Оболонський

закінчив факультет економічних наук Національного університету «Києво-Могилянська Академія». Професіонал із суттєвим досвідом у консалтинговому бізнесі, Михайло консультував компанії індустрії в рамках роботи у Roland Berger Strategy Consultants.

Обіймав посади радника Прем'єр-міністра України, Адміністрації Президента України і консультанта Групи Світового Банку. У листопаді 2016 року Михайла нагородили почесною відзнакою журналу KyivPost «30under30» за значний вклад в побудову й розвиток України.

Андрій Шпаков

отримав ступінь магістра з фінансів у 2014 році. Має досвід роботи у міжнародних компаніях Adidas та Leroy Merlin, де відповідав за фінансовий та бізнес-аналіз. Під час роботи у згаданих компаніях розробив та налагодив комплекс інструментів для підвищення ефективності процесів фінансової та управлінської звітності, оптимізував систему моніторингу й аналізу показників бізнес-діяльності. У 2015 році покинув роботу в корпоративному секторі та приєднався до команди радників при Кабінеті Міністрів України із питань дерегуляції. Наразі консультує декілька інвестиційних фондів у напрямку стратегії фандрейзингу й аналітики.

В EasyBusiness обіймає посаду голови аналітичного підрозділу Economic Intelligence Unit, де відповідає за операційне управління, розвиток і навчання команди аналітиків, координацію їхньої роботи у проектах організації.

Андрій Єрашов

вищу освіту отримав у Фінансово-правовому коледжі Київського національного університету імені Тараса Шевченка й Академії адвокатури України.

Юрист-практик із десятирічним стажем роботи у сфері господарського і цивільного права. Має великий досвід у супроводі господарської діяльності підприємств (в тому числі, отримання дозволів, ліцензій, участь в судових спорах тощо).

Є досвідченим спеціалістом у наданні правових консультацій компаніям і приватним особам.

В EasyBusiness є партнером і проектним менеджером напрямків, які охоплюють компоненти рейтингу Doing Business.

Артем Никонович

отримав ступінь спеціаліста з обліку та аудиту в Одеському національному університеті імені Іллі Мечникова у 2012 році.

Має чотирирічний досвід роботи в аудиторській фірмі на посаді голови матеріального відділу.

В EasyBusiness очолює комунікаційний підрозділ і відповідає за налагодження зв'язків із громадськістю, розвиток і навчання команди, координацію їх роботи в проектах організації.

Також Артем є комунікаційним менеджером Проектного офісу державно-приватного партнерства SP³ILNO при Міністерстві інфраструктури.

Аліна Свідерська

– бакалавр права Національного Університету «Києво-Могилянська Академія», магістр права Університету Кембридж (Велика Британія), стипендіат Open Society Foundation. Після навчання в Кембриджі стажувалася в Лондонській організації, брала участь у лобюванні законопроектів із прав людини у Британському парламенті. Після Англії працювала юристом у міжнародній юридичній фірмі Clifford Chance, супроводжувала міжнародних клієнтів у корпоративних справах в Україні.

В EasyBusiness з 2014 року, наразі є партнером і керує напрямком енергетики. Серед проектів – лібералізація земле- та надрокористування для нафтогазової галузі, модернізація правил розробки нафтогазових родовищ, створення дороговказу для розвитку малих гідроелектростанцій в Україні, консультування щодо будівництва сонячних станцій в Чорнобилі – Chornobyl Solar. Має досвід написання законодавчих актів, їх просування у міністерствах та Верховній Раді України, фандрейзингу для проектів, а також юридичного супроводу проектів.

Веде активну громадську діяльність: є Президентом і засновником Кембриджської Спільноти України та членом правління громадської організації «Професійний Уряд».

У листопаді 2016 року Аліну Свідерську нагородили почесною відзнакою журналу KyivPost «30under30» за значний вклад у побудову й розвиток України.

Тетяна Паламарчук

повну вищу освіту отримала в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка й має диплом магістра права із відзнакою.

Одразу після закінчення університету почала працювати в українських фінансових групах, що дало можливість збільшити й розвинути професійні навички. Багаторічна праця на фондовому ринку України та у сфері фінансових послуг, будівництва і торгівлі допомогла набути досвід юридичного супроводу бізнес-проектів, судової практики, аналітичної роботи.

Є партнером EasyBusiness і проектним менеджером напрямків, пов'язаних із покращенням показників України у рейтингу Doing Business за компонентами «Вирішення неплатоспроможності», «Захист прав інвесторів» і «Міжнародна торгівля». Надає аналітику вказаних пунктів рейтингу, розроблює плани дій щодо його покращення, досліджує міжнародний досвід та економічний вплив ініціатив. На етапі впровадження змін розроблює проекти законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, погоджує їх із зацікавленими органами, а також бере участь у їх адвокації.

Дмитро Ливч

отримує ступінь магістра з бізнес-адміністрування в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Молодий професіонал із досвідом роботи у сфері ринкових досліджень, консалтингу та проектного менеджменту. Засновник соціальних проектів ESBP та Career Boost. Має досвід роботи у громадському секторі як керівник відділу фандрейзингу ГО «Студент за кордоном» і засновник публічної ініціативи Youth Ahead.

В рамках роботи економічного аналітика в EasyBusiness відповідальний за дослідження оцінки економічного ефекту від створення вільного ринку землі в Україні (аналіз і систематизація міжнародного досвіду 60 країн світу, сценарний аналіз, економіко-математичне моделювання, підготовка рекомендацій).

Тетяна Охрімecь

отримала ступінь магістра в Kyiv School of Economics (business and financial economics) і Київському національному університеті імені Вадима Гетьмана (економіка підприємства).

Має досвід роботи управління освітнього онлайн-проекту зі штатом 40 людей: обіймала посаду менеджера, залучила інвестування і керувала перебігом проекту. В EasyBusiness займає посаду аналітика. Основними функціональними обов'язками є розробка моделей для розрахунку ефекту від пропонованих ініціатив, надання експертної оцінки і рекомендацій щодо упровадження світових практик у певних сферах. Основними проектами є: «Лібералізація валютного регулювання», «Реформування системи державного нагляду (контролю)» тощо.

Дмитро Клапушинський

є студентом бакалаврату Київського національного університету імені Тараса Шевченка, де навчається за спеціальністю «Фінанси і кредит». Випускник міжнародної програми обмінів FLEX, брав участь у низці міжнародних проектів, серед яких навчальні візити для ознайомлення з особливостями місцевого адміністрування Вашингтона (США), Берліна (ФРН) і Гданська (Польща). В EasyBusiness обіймає посаду молодшого економічного аналітика.

Олексій Михайленко

– магістр Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, професіонал із суттєвим досвідом. Працював аудитором у міжнародній компанії фінансових послуг KPMG, підтвердив кваліфікацію ACCA. Є повноцінним членом Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів. Зважаючи на досвід роботи у сфері енергетики, Олексій у рамках EasyBusiness концентрується на напрямку «Енергонезалежність України». Обіймає посаду старшого економічного аналітика

Валерія Радченко

отримала ступінь магістра за спеціальністю «іспанська філологія» у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та бакалавра за спеціальністю «міжнародна економіка» у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана. Має досвід участі у багатьох різноманітних міжнародних проектах і є активним членом ВМГО «AIESEC у Києві», в рамках якої реалізує проекти, пов'язані з організацією освітніх програм.

В EasyBusiness налагоджує зв'язки із громадськістю.

Ольга Вірста

здобула ступінь магістра із журналістики в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, а також є бакалавром із права (Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана). Стажувалася у Фотослужбі Укрінформу, була заступницею студентського редактора під час експериментальних практик Інституту журналістики. За активність має відзнаки Фонду розвитку журналістики імені Анатолія Москаленка, членство у Спілці журналістів України та її почесну грамоту. Є авторкою відеостартапу портретних нарисів та інтерв'ю, а також сюжетів на соціальні теми, зокрема про журнал «Просто неба». Серед наукових зацікавлень – теорія альтернативних медій, медіаактивізм, ґендерні студії.

До функціональних обов'язків у команді EasyBusiness належать: вдосконалення комунікаційної стратегії, створення іміджевих і корпоративних текстів, розвиток інструментів вимірювання комунікаційних ефектів і впливів на аудиторію.

Зважаючи на доволі великий кластер аналізу релевантних практик інших країн, команда завжди рада обмінові досвідом і міжнародній співпраці. Ми орієнтуємося ще й на те, що іноземці з певним досвідом можуть вказати нам на проблеми, яких ми самі навіть не помічали.

Погляд збоку, зокрема від іноземців, є для нас джерелом нових ідей й подекуди відтворює співпрацю з експертами, щоправда, у глобальніших масштабах. Намагаємося охопити всі можливості, а також створювати нові, тому в 2016 році залучили трьох іноземних стажерів.

Ігор Шехеда (Ihor Sheheda)

вивчає політичну економію в Королівському коледжі Лондона. Під час свого стажування мав можливість спробувати себе в декількох проектах. Основні напрямки роботи стосувались сфери земельної реформи, створення ефективної системи державного контролю й підвищення енергонезалежності України.

Деніс Квонґ (Denise Kwong)

– студентка Гарвардського університету із основною спеціалізацією з економіки, а додатковою – з енергетики й навколишнього середовища. В EasyBusiness Деніс працювала над земельною реформою та розробляла напрямки підвищення енергонезалежності України в сучасних умовах.

Аої Фуджита (Aoi Fujita)

молода спеціалістка з Японії, із освітою Токійського університету в сфері міжнародних відносин. Маючи досвід аналітичної роботи в аграрному секторі, Аої застосовувала його в EasyBusiness – працювала над звітом про стан українського і японського аграрних ринків, а також можливі шляхи їх перетину.

ПРОЕКТНИЙ ОФІС З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ІНФРАСТРУКТУРІ «SP³ILNO»

Юрій Гусєв

кандидат економічних наук, доцент, магістр із управління проектами та консалтингу.

Упродовж 2014–2016 обіймав посади керівника департаменту економічної діяльності Міністерства оборони, заступника міністра оборони та голови Ради реформ. Успішно запровадив позитивні зміни для Збройних сил України, зокрема електронні закупівлі, імплементував стандарти НАТО в систему речового забезпечення, реформував військову медицину.

У 2009–2011 брав участь у розробці законодавства з державно-приватного партнерства на посадах керівника групи радників міністра економіки та керівника департаментів Мінекономіки, а також – у робочій групі з питань державно-приватного партнерства Європейської Економічної Комісії ООН. Рамковий Закон України «Про державно-приватне партнерство» ухвалили в 2010 році, його доповнює низка підзаконних актів з розвитку державно-приватного партнерства в Україні на рівні Кабінету Міністрів та Мінекономіки.

У Проектному офісі з розвитку державно-приватного партнерства SP³ILNO очолює лідерство, керує підготовкою до реалізації пілотних концесійних проектів, налагоджує співпрацю з міжнародними організаціями.

Тарас Бойчук

отримав ступінь магістра із права у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, а також – спеціаліста із психології в Національному педагогічному університеті імені Михайла Драгоманова. Здобуває ступінь MBA в Міжнародному інституті менеджменту (МІМ-Київ).

Володіє практичним досвідом у процесах підготовки та реалізації концесійних проектів. Має п'ятирічний досвід у сфері морського, господарського, корпоративного і цивільного права.

До EasyBusiness приєднався як проектний менеджер Проектного офісу з розвитку державно-приватного партнерства. Відповідає за реалізацію концесійних проектів в портах «Чорноморськ» та «Ольвія» і за їх юридичний супровід.

Тетяна Садова

магістр із соціології Міжнародного Соломонового Університету, наразі працює менеджером із комунікацій Проектного офісу з розвитку державно-приватного партнерства SP³ILNO. Відповідає за взаємодію із державними органами партнерами, погодження документів та організацію заходів. Має семирічний досвід державної служби. Під час роботи в Міністерстві оборони України налагоджувала комунікації Проектного офісу Ради реформ.

Артем Хорошун

отримав ступінь магістра з міжнародної економіки в Українській академії зовнішньої торгівлі. Має досвід із залучення фінансування і реалізації інвестиційних проектів у компанії Millennium Capital й енергетичному холдингові Burisma, де працював із різними галузями економіки. Володіє навичками проведення операційного, фінансового, аналізу ринків та інвестиційних проектів, фінансового моделювання й оцінки бізнесу, комунікування із потенційними інвесторами.

В EasyBusiness є членом команди Проектного офісу з розвитку державно-приватного партнерства SP³ILNO, де реалізовує пілотний проект концесії ДП «Херсонський морський торговельний порт» та відповідає за комунікування з потенційними інвесторами.

Юлія Сваткова

має ступінь спеціаліста за напрямом «правознавство», який здобула в Національному університеті «Києво-Могилянська Академія», а також ступінь магістра з права Європейського Союзу Гамбурзького університету.

Володіє практичним досвідом у сфері господарського, корпоративного і цивільного права, зокрема договірних відносин за участю державного сектору. До EasyBusiness приєдналася як юрист Проектного офісу з розвитку державно-приватного партнерства, де відповідає за юридичний супровід реалізації пілотних концесійних проектів та підготовку рекомендацій щодо вдосконалення законодавства.

Вадим Мазуренко

отримав ступінь магістра в Київському національному торговельно-економічному університеті за спеціальністю «інвестиційний менеджмент», наразі здобуває науковий ступінь доктора філософії за спеціальністю «економіка». Має досвід роботи в ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», обіймав посаду мобільного банкіра. Працював головним спеціалістом відділу інвестицій в Міністерстві інфраструктури.

У Проектному офісі обіймає посаду молодшого менеджера з комунікації.

Ірина Степанко

закінчила Київський національний університет імені Тараса Шевченка і здобула кваліфікацію магістр фінансів та кредиту.

Має досвід проведення оцінки ризиків бізнес-процесів, фінансового аналізу, фінансового та операційного аудиту підприємств різних галузей економіки. До EasyBusiness приєдналася як економічний аналітик Проектного офісу державно-приватного партнерства, створеного при Міністерстві Інфраструктури України, де відповідає за економічний аналіз та обґрунтування доцільності передачі в концесію поромного терміналу МТП «Чорноморськ».

0

1

4

7

8

00

2

5

6

.

3

6

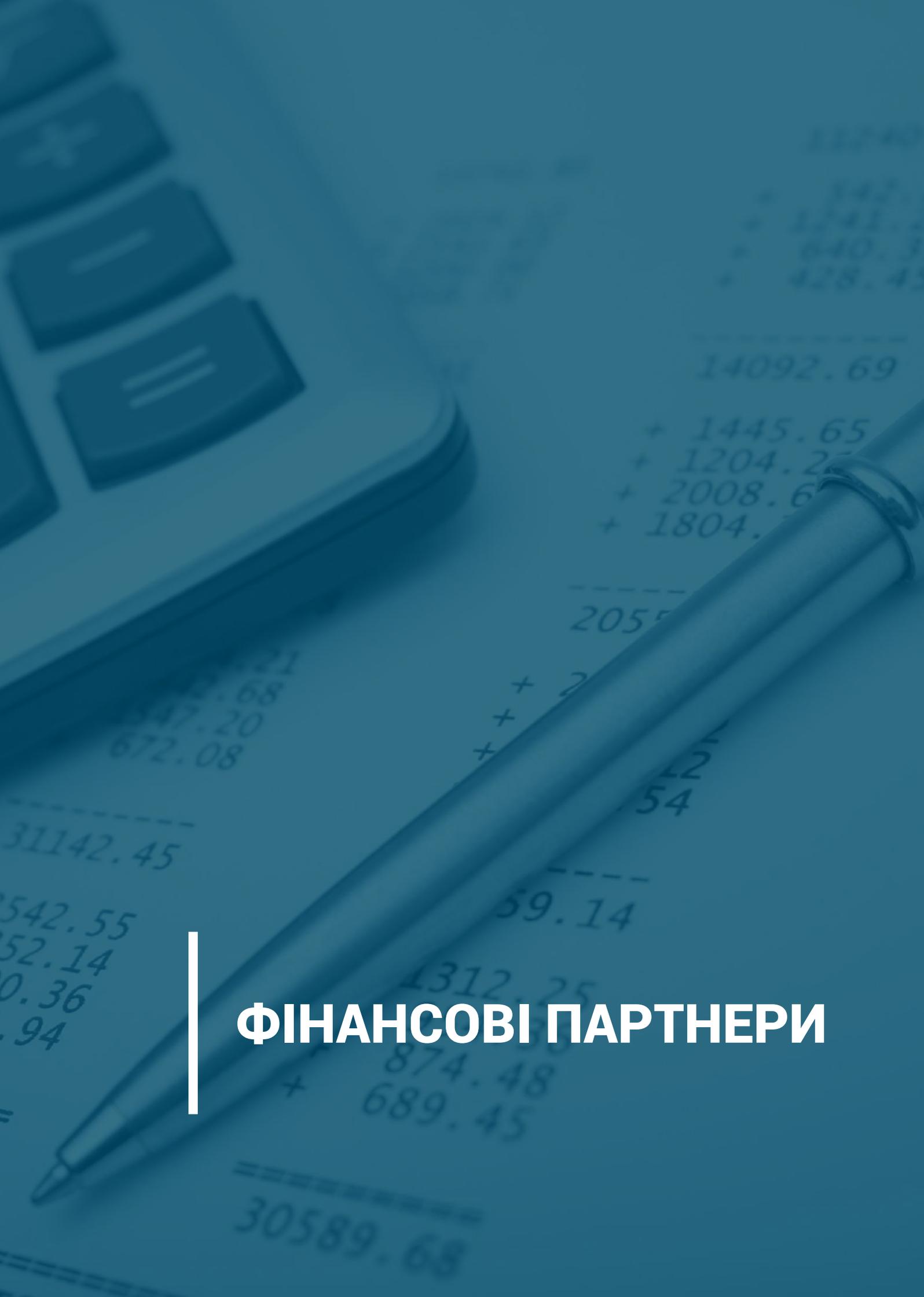
9

+

+ 3
+ 13
+ 210
+ 854

7761.67

=====
38992.44
=====

ФІНАНСОВІ ПАРТНЕРИ

Міжнародний фонд «Відродження»

— одна з перших організацій, що підтримали ініціативи EasyBusiness із проведення реформ регуляторної системи в Україні.

Саме завдяки фонду на початку своєї діяльності команді вдалося розробити повноцінну Стратегію дерегуляції економіки України та сформуванню основних заходів, необхідних для створення в країні найкращих умов ведення бізнесу в світі.

Протягом дворічної співпраці фонд активно сприяв реалізації проектів команди, забезпечуючи постійний розвиток EasyBusiness та допомагаючи втілювати наші найамбітніші цілі.

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД «ВІДРОДЖЕННЯ»

ПОСОЛЬСТВО КОРОЛІВСТВА НОРВЕГІЇ

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

Королівство Норвегії неодноразово висловлювало свою підтримку у проведенні якісних реформ в Україні та зацікавлення в тому, щоб сприяти налагодженню тісніших зв'язків між норвезьким та українським бізнесом.

Завдяки партнерству із **Посольством Королівства Норвегії** в Україні EasyBusiness розпочав роботу над створенням кращих умов для функціонування енергетичних підприємств та над вирішенням над-актуального для країни кроку — здобуття енергонезалежності. Також посольство підтримує ініціативи з покращення позиції України у рейтингу Doing Business та допомагає забезпечувати ефективну комунікацію реформ.

Наприкінці 2015 року EasyBusiness став частиною міжнародної спільноти **Atlas Network**, головною метою якої є сприяння встановленню політики вільного ринку по всьому світу. На сьогодні організація налічує більше 450 членів у 100 країнах світу, забезпечуючи грантову допомогу для найбільш перспективних проєктів.

Atlas Network підтримали ініціативи EasyBusiness, пов'язані з підвищенням позиції України у міжнародному рейтингу Doing Business. Також завдяки членстві у спільноті EasyBusiness забезпечує інформаційну підтримку законопроектів, що розробляються в рамках напрямку, та надає можливість ділитися досвідом із колегами з усього світу за допомогою освітніх програм та заходів.

МІЖНАРОДНА СПІЛЬНОТА ATLAS NETWORK

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД WESTERN NIS ENTERPRISE FUND

Створений за рішенням Конгресу США, міжнародний фонд **Western NIS Enterprise Fund**, надає допомогу для розвитку малого і середнього бізнесу в Україні та Молдові, реалізуючи програми з розробки ефективної економічної політики і розвитку лідерства.

Завдяки сприянню фонду стало можливим відкриття ініційованого Міністерством інфраструктури України та командою EasyBusiness Офісу державно-приватного партнерства (ДПП) SP³ILNO, покликаною покращити механізм взаємодії державних органів і бізнесу та провести реформування трьох важливих інфраструктурних об'єктів задля узгодження їх діяльності із міжнародними стандартами.

Від створення у 2008 році **Норвезько-Українська Торгова Палата** встигла об'єднати та налагодити ефективну співпрацю між понад 80 компаніями, а також сприяти імплементації найкращих норвезьких бізнес-практик в Україні.

Саме завдяки партнерству із NUCC та Посольством Королівства Норвегії EasyBusiness підготував детальний «План дій для проектів малих гідроелектростанцій в Україні (Інструкція для інвесторів)» (Roadmap For Small-Scale Hydro Power Projects In Ukraine (Investment Guide), покликаний відповісти на ключові юридичні запитання щодо процесу налагодження роботи приватних електростанцій для зацікавлених іноземних інвесторів.

Також цього року в Осло на «Норвезько-Українському Бізнес-Форумі» (Norwegian-Ukrainian Business Forum), організованому NUCC, партнер EasyBusiness Аліна Свідерська презентувала основні результати співпраці в галузі енергетики.

НОРВЕЗЬКО-УКРАЇНСЬКА ТОРГОВА ПАЛАТА

ПРО НАС КАЖУТЬ

ПАВЛО ПЕТРЕНКО

Міністр юстиції України

“ Від себе особисто та від Міністерства юстиції хочу подякувати всій команді EasyBusiness за плідну співпрацю у підготовці законодавчих змін, які забезпечили реальні зрушення у напрямку полегшення умов ведення бізнесу та покращення бізнес-середовища у країні. Свідченням цього є постійне зростання позицій нашої держави в рейтингу *Doing Business*.

За ці роки ми стали справжніми партнерами, а наша співпраця продемонструвала, що влада і бізнес можуть чути один одного. Це той діалог, який дає можливість врахувати як позицію держави, так і потреби підприємців.

Сподіваюся, і цього року ми спільними зусиллями продовжимо запровадження реформ на благо вітчизняного бізнесу та України.

ВОЛОДИМИР ОМЕЛЯН

Міністр інфраструктури
України

“

Державно-приватне партнерство – ключ до ефективного управління інфраструктурними об'єктами.

ДМИТРО ШИМКІВ

Заступник голови
Адміністрації Президента

Шановні колеги, щиро радий бачити, що проектний підхід стає поширеною формою вирішення пріоритетних завдань. Адже проект завжди базується на конкретному результаті, має початок і кінець, а також залежить від команди людей, які мають створити продукт чи запропонувати рішення.

Важливо, що саме Міністерство інфраструктури першим ініціювало створення офісу державно-приватного партнерства, бо саме ця галузь часто лежить в основі якісних змін. Перед новою командою стоять амбіційні завдання. Одна справа – обговорення ідей. Інша – реальні кроки з оформлення проектів, підготовка технічної документації й аналітики. Сьогодні кожне міністерство чи установа має ставити конкретні запитання. Чи маємо ми достатньо проектів для пропозиції інвестору? Чи маємо готові плани, моделі, пораховані бюджети та гарантії виконання конкретних ініціатив?

Далеко не завжди. Саме проектний підхід покликаний вирішувати саме такі завдання. Окрема мета – розробка концепції державно-приватного партнерства, яка має поєднати дуже різні інтереси. Бо будь-який бізнес має на меті прибуток. Держава ж прагне отримати з таких проектів зиск. В фокусі такого партнерства лежить прагнення взаємовигідної співпраці – «win-win» Мета проектного підходу заради створення концепції державно-приватного партнерства – напрацювати конкретні завдання, обрати найцікавіші проекти, оформити їх та залучити інвестиції. Чи буде легко? Навряд... Але завдяки таким партнерам як Western NIS Enterprise Fund, які надають підтримку прогресивним силам в Україні, ми маємо усі шанси запуснути реально робочу модель державно-приватне партнерства!

Бажаю плідної та ефективної роботи усім залученим у процес!

ОЛЬГА БЕЛЬКОВА

Народний депутат України

“

З Легким Бізнесом ми працюємо ще з 2015 року. З того часу я, як депутат Верховної Ради України, співпрацювала з організацією у напрямках дерегуляції енергетичного сектору. Легкий Бізнес є надійним партнером, який може надати незалежну професійну думку з приводу необхідності проведення реформ. Вони є неупередженими і базують свою позицію на аналізі міжнародного досвіду й консолідованих консультаціях із українським бізнесом. Наявність такої експертизи допомагає провести якісну інформаційну кампанію, якій буде довіряти суспільство та на яку можна покластися при ухваленні важливих державних рішень.

АНДРІЙ ЖУРЖІЙ

Народний депутат України

Спільно з EasyBusiness протягом 2016 року проведено ґрунтовну роботу над такими законодавчими змінами: скорочення кількості видів державного контролю при переміщенні товарів через митний кордон України та оптимізація процедури їх проходження, обов'язкове застосування РРО при реалізації технічно складних побутових товарів, удосконалення норм, що регулюють процедури державної реєстрації створення та припинення суб'єктів господарювання, врегулювання питань податкового обліку платників податків тощо.

У процесі співпраці з EasyBusiness завжди можна розраховувати на кваліфіковану допомогу й обґрунтовану позицію з тих чи інших питань. Внаслідок невпинного пошуку та аналізу найуспішнішого досвіду країн світу експерти EasyBusiness є ініціаторами багатьох реформаторських ідей, впровадження яких дозволить наблизити стабільність та процвітання України.

НАТАЛІЯ КАЦЕР-БУЧКОВСЬКА

Народний депутат України

EasyBusiness є однією з трьох найкращих громадських організацій, із якими я працювала під час своєї парламентської діяльності. Особливо ми співпрацювали у напрямку енергетики. Команда надає якісну аналітичну інформацію, на яку можна покластися під часу аналізу й ухвалення певних регуляторних рішень.

ЯРОСЛАВА ДЖОНСОН

Президент та головний виконавчий директор
Western NIS Enterprise Fund

“

Інфраструктура має ключове значення для економічного розвитку України та її успішності на світовому ринку. Саме тому ми вирішили підтримати Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства, метою якого є забезпечення ефективної співпраці держави та бізнесу щодо стратегічно важливих для українського підприємництва інфраструктурних об'єктів. За неповних три місяці роботи Офісу вже вдалося розробити SWOT-аналіз реалізації проектів ДПП в інфраструктурі України, розпочати діалог із зацікавленими сторонами і впроваджувати плани-графіки пілотних проектів. У довгостроковій перспективі Офіс дозволить залучити нові інвестиції, що сприятиме створенню нових робочих місць та зміцненню економіки країни в цілому.

ПОДЯКА

ПОДЯКА

МИ ВИСЛОВЛЮЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ

Міжнародному фонду «Відродження» – за те, що були з нами від самого початку й особливо – упродовж цього року.

Посольству Королівства Норвегії в Україні та Норвезько-українській торговій палаті – за те, що підтримуєте наші кроки до енергонезалежності.

Мережі Atlas Network – за те, що розширюєте горизонти й надаєте нашим проектам світового масштабу.

Western Nis Enterprise Fund – за те, що зробили Проектний офіс «SP³ILNO» можливим.

А також вдячні представникам органів влади, міжнародних об'єднань, громадських організацій, експертного кола й бізнесу за підтримку і співпрацю у втіленні реформ

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

БІЗНЕС

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКСПЕРТИ ТА МЕДІА

EBS

easy**BUSINESS**^{IN UA}

INFO.EASYBUSINESS@GMAIL.COM

WWW.EASYBUSINESS.IN.UA

FB.COM/EASYBUSINESS.IN.UA

LINKEDIN.COM/COMPANY/4792478